DŽEIMSAS HEDLIS ČEIZAS

GRABAS IŠ HONKONGO

NUOTYKIŲ APYSAKOS

DŽEIMSAS HEDLIS ČEIZAS

GRABAS IŠ HONKONGO

APYSAKA

Vertė Juozas Varnelis

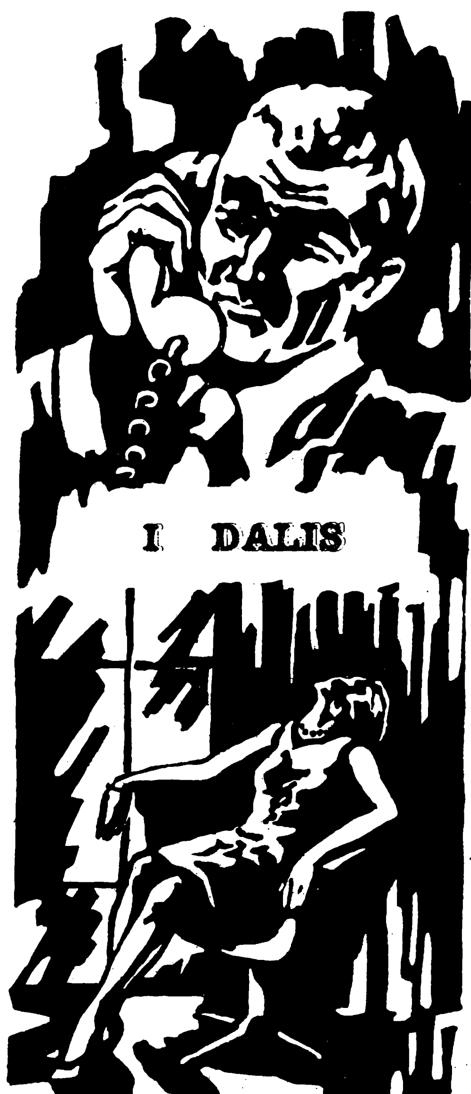
Kaunas EUROPA 1993

UDK 820(73)-31
Če 71

Apie autorių

Džeimzas Hedlis Čeizas (žinomas anglų rašytojas Renė Brabazonas Raimondas) gimė 1906 m. Londone. Aštuoniolikametis jaunuolis ėmė dirbti kino prekyboje ir netrukus puikiai perprato žiūrovų ir skaitančios visuomenės skonį. Pirmoji jo knyga - "Jokių orchidėjų mis Brendiš" (1939) - pasauliui paskelbė: gimė detektyvo meistras. Per savo gyvenimą jis parašė daugybę nuostabių apysakų, ne viena jų tapo bestseleriu. D. H. Čeizo kūriniai išversti į daugybę kalbų ir skaitoma visame pasaulyje. Apysaka "Grabas iš Honkongo" pirmą kartą paskelbta 1957 m.

Džeimsas Hedlis Čeizas mirė Šveicarijoje 1985 m.

I DALIS

1

Aš jau buvau beuždaręs kontorą, kai suskambo telefonas. Laikrodis rodė dešimt minučių septintos. Baigėsi ilga ir nuobodi diena: lankytojų nebuvo, o laiškus išmečiau šiukšliadėžėn nė neskaitęs. Ir staigą - skambutis. Pakėliau ragelį ir tariau:

- Nelsonas Raianas.

Jokio atsako. Ragelyje išgirdau užvedamo reaktyvinio lėktuvo variklio gaudesį. Po kurio laiko gaudesys pritilo, tarsi būtų uždarę kabinos duris.

- Misteris Raianas? - pagaliau paklausė žemas ir atžarus vyro balsas.

- Taip, aš klausau.

- Jūs esate privatus detektyvas?

- Atspėjote.

Vėl stojo tyla, o paskui išgirdau:

- Turiu vos porą minučių laiko, esu aerouoste. Norėčiau jus nusamdyti.

- Jūsų pavardė ir adresas?

- Džonas Hardvikas. Gyvenu Pasadenoje.

Užsirašydamas adresą, paklausiau:

- Ko iš manęs norite, misteri Hardvikai?

- Aš noriu, kad pasektumėte mano žmoną.

Ir vėl jis nutilo. Ragelyje girdėjau kylančio lėktuvo gaudesį. Mano pašnekovas kažką sakė, bet reaktyvinių variklių kauksmas nustelbė jo balsą.

- Aš nieko negirdžiu, misteri Hardvikai!

Jis palaukė, kol gaudesys prislopo, ir tada skubėdamas išpylė:

- Tarnybos reikalais dukart per mėnesį aš turiu būti Niujorke. Kilo įtarimas, kad, man nesant, mano žmona elgiasi ne labai padoriai. Noriu, kad ją pasektumėte. Grįšiu poryt, penktadienį, ir geisčiau sužinoti, ką ji veikė man nesant. Kiek kaštuos?

Tai buvo ne toks darbas, kokio tikėjausi, bet vis geriau, negu nieko.

- Kuo jūs verčiatės, misteri Hardvikai?

Jis apsimestinai abejingai atsakė:

- Aš tarnauju Heronui.

Herono korporacija buvo vienas didžiausių koncernų Ramiojo vandenyno pakrantėje. Ketvirtis Pasadenos kapitalo - jos kišenėje.

- Penkiasdešimt dolerių už dieną ir išlaidos, - tariau, dešimčia dolerių pakeldamas įprastą kainą.

- Gerai. Aš jums atsiųsiu tris šimtus dolerių, kai tik apiforminsime sutartį. Noriu, kad mano žmoną sektumėte visur. Jeigu ji neišeitų iš namų, norėčiau sužinoti, kas pas ją lankėsi. Ar galėsite padaryti tokią paslaugą?

Už tris šimtus dolerių aš būčiau ėmęsis ir kai ko keblesnio, todėl nedelsdamas atsakiau:

- Aš tai padarysiu, bet norėčiau su jumis pasimatyti. Mėgstu akis į akį susitikti su savo klientais.

- Suprantu, bet ši mintis man šovė galvon tik dabar, o po kelių minučių išskrenda lėktuvas. Mudu pasimatysime penktadienį. Dabar tenorėčiau išgirsti jūsų pažadą sekti mano žmoną.

- Dėl šito galite būt ramus!

Paskui, kai vėl pakaukęs pritilo variklis, tariau:

- Turiu žinoti, kaip jūsų žmona atrodo, misteri Hardvikai.

- Aš jums daviau adresą, - atsakė jis, - pasimatysime penktadienį.

Telefonas išsijungė, ir aš padėjau ragelį.

Pastaruosius penkerius metus dirbau privačiu detektyvu ir per šį laiką ne kartą buvau atsidūręs keblioje padėtyje. Tas Hardvikas iš tikrųjų galėjo būti nelaimingas vyras. Bet kažkoks abejonės kirminėlis vis dėlto ėmė mane graužti.

Užsigalvojau ir įsivaizdavau, kaip tas nelaimingasis mėnesių mėnesiais įtarinėja savo žmoną, ir štai prieš leisdamasis į eilinę komandiruotę, apsisprendžia ją patikrinti. Kaip tik taip ir turėjo pasielgti sunerimęs įtarus vyras - ši mintis jam šovė į galvą impulsyviai.

Ir vis dėlto darbelis man nepatiko: anoniminis klientas, ne gyvas žmogus, o bekūnis balsas, paprašęs pagalbos telefonu. Visuomet būni ramesnis, kai žinai, su kuo turi reikalą.

Pasibeldęs į duris įėjo "Ekspreso" pasiuntinys, padėjo ant stalo

storą paketą ir paprašė pasirašyti. Kol rašiausi, pasiuntinys žvalgėsi po mano skurdžią kontorą: mažytį, žemų lubų prispaustą kambarį, dulkiną knygų spintą, senutėlį stalą ir nutrintą krėslą klientams prisėsti.

Pasiuntiniui išėjus, atplėšiau voką ir radau trisdešimtdolerinių banknotų. Popieriaus lapelyje buvo parašyta: "Nuo Džono Hardviko, Konauto bulvaras 33, Pasadena".

Aš nustebau, kad mano klientas taip greit sugebėjo atsiųsti pinigus, bet pasvarstęs nutariau, kad jis tikriausiai turi kreditą "Ekspreso" kompanijoje, ir, telefonu pasikalbėjęs su manimi, paliepė tuoj pat man užmokėti. "Ekspreso" kontora įsikūrusi kitoj gatvės pusėj, priešais mano kvartalą.

Telefonų knygoje Džono Hardviko adreso neradau. Informacijos biuras atsakė, kad Konauto bulvare 33 gyvena Džekas Mijersas ir kad Džonas Hardvikas tenai niekada negyvenęs. Aš prisiminiau, kad tas bulvaras yra Palma Montanoje, maždaug už trijų mylių nuo centro. Tame rajone žmonės išnuomodavo namus atostogoms. Džonas Hardvikas su žmona galėjo būti išsinuomavę laikinai.

Tiktai vieną kartą tebuvau tame rajone, ir tai labai seniai. Kur žvelgiau, stovėjo vienaaukščiai namai ir vėrėsi puiki jūros bei miesto panorama.

Kuo ilgiau laužiau galvą, kaip geriau atlikti užduotį, tuo mažiau ji mane viliojo. Jeigu nebūtų užmokėjęs trijų šimtų dolerių, nepasimatęs su Hardviku, to darbo nebūčiau ėmęsis. Bet pinigus paėmiau, vadinasi, turėjau laikytis žodžio.

Uždariau kontorą, perėjęs koridorių, užrakinau išorines duris ir pasukau prie lifto.

Mano kaimynas chemikas vis dar dirbo. Eidamas girdėjau jo balsą, skardų baritoną, kažką diktuojantį sekretorei arba į magnetofoną.

Nusileidęs liftu, kirtau gatvę ir užsukau į barą, kur paprastai pietaudavau. Barmeno Sparou paprašiau porą sumuštinių su kumpiu. Šis barmenas, aukštas perkaręs vyrukas su šviesių plaukų kuokštu, labai domėjosi mano veikla. Jis buvo nieko sau vaikinas, ir aš jį vis palinksmindavau, papasakodamas iš piršto laužtus nuotykius, o jis tai priimdavo už gryną pinigą.

- Ar šią naktį dirbsite, misteri Raianai? - rimtai paklausė jis, ruošdamas sumuštinius.

- Taip, turiu praleisti naktelę su vieno kliento žmona, saugodamas, kad ji nesumanytų nusidėti, - atsakiau.

Jis įsmeigė į mane akis ir niekaip nebegalėjo užsičiaupti.

- Ar tikrai? O ji nieko sau, a?

Aš nusišypsojau:

- Ji nepanaši nei į Merlin Monro, nei į Lizą Teilor.

Sparou nusikvatojo, supratęs, kad su juo žaidžiu.

- Kišu nosį ne į savo reikalus?

- Drauguži Sparou, paskubėk, jei gali, aš turiu užsidirbti pragyvenimui!

Jis įkišo sumuštinius į popierinį maišelį.

Buvo be dvidešimties minučių septynios, kai sėdau į mašiną ir pasukau į Konauto bulvarą. Neskubėjau. Tame rajone namai nuo kelio buvo atskirti medinėmis tvoromis arba žydinčiais krūmais. Lėtai pravažiavau pro namą Nr. 33. Nuo dvivėrių vartų į namą vedė keliukas.

Priekyje, maždaug už dvidešimties jardų, kelias suko pro kalvą, nuo kurios matėsi nuostabus jūros vaizdas. Aš nuvažiavau tenai, sustojau ir persėdau į keleivio sėdynę. Gerai mačiau namo Nr. 33 dvivėrius vartus. Teliko laukti, o kantrybės laukti man Dievas davė.

Per valandą pro šalį pravažiavo dvi ar trys mašinos. Aš, ko gero, buvau panašus į vyrą, laukiantį panelės.

Pro šalį praėjo mergina trumpomis, standžiai aptemptomis kelnėmis ir megztiniu. Jos priekyje bėgo pudelis ir entuziastingai laistė kas antrą medį.

Mergina žvilgtelėjo į mane, o aš nužvelgiau jos figūrą ir apgailestaudamas ilgai lydėjau akimis, kol ji išnyko migloje.

Devintą valandą sutemo. Susiradau maišelį ir suvalgiau sumuštinius. Iš pirštinių dėžės išsiėmiau viskio butelį ir gurkštelėjau lašelį. Laukimas darėsi nuobodus. Dar labiau sutemus, ryžausi pasivaikščioti.

Išlipęs iš mašinos, perėjau kelią, atidariau vieną vartelių pusę ir atsidūriau mažyčiame dailiame sodelyje. Buvo pakankamai šviesu, ir aš viską gerai mačiau: pievelę, gėles ir takelį, vedantį prie mažo namuko. Namelis skendėjo tamsoje. Atrodė, kad jame nėra nė gyvos dvasios. Norėdamas įsitikinti, kad neklystu, apėjau namą, bet ir kitoje pusėje šviesa nedegė. Slogia nuotaika grįžau prie mašinos. Buvo panašu į tai, kad vos vyrui išvažiavus į aerouostą, misis Hardvik movė

iš namų. Man nieko kito nebeliko, tik sėdėti ir laukti, tikintis, kad ji vis dėlto naktį sugrįš. Prisiminiau gavęs tris šimtus dolerių, įlindau į mašiną ir laukiau. Apie trečią ryto užmigau. Mane pažadino pro priekinį langą įspindę saulės spinduliai. Stipriai skaudėjo nugulėtą sprandą.

Mane ėmė graužti kaltės jausmas: miegojau kokias tris valandas - visą tą laiką, kai turėjau atidirbti už tuos tris šimtus dolerių.

Keliu važiavo pieno furgonas. Pienininkas sustodavo prie kiekvienų namų ir palikdavo pieno. Pro namą Nr. 33 jis pravažiavo ir stabtelėjo tik prie namo Nr. 35, priešais mane.

Kai tik pienininkas išlipo iš kabinos, aš priėjau prie jo. Tai buvo vidutinio amžiaus, visą savo gyvenimą sunkiai dirbęs vyras. Jis įsmeigė į mane akis.

- Jūs praleidote 33-čiąjį namą? - tariau.

- Jų nėra, - pasakė jis. - Ko jums reikia?

Aš pajutau - jis ne iš tų, su kuriais galima elgtis kaip patinka. Kyštelėjau savo tarnybos kortelę. Jis atidžiai perskaitė ir grąžino.

- Jūs aptarnaujate 33-čią namą - paklausiau.

- Žinoma, bet jų nebus visą mėnesį.

- Kas gyvena 33-čiajame?

Jis pagalvojęs atsakė:

- Misteris ir misis Mijersai.

- Aš turiu žinių, kad ten gyvena misteris ir misis Hardvikai, - tariau.

Mano pašnekovas atsmaukė ant pakaušio kepurę.

- Dabar tenai niekas negyvena.

- Matau, - tariau, nors nieko nemačiau. - O gal žinote, ar misteris Mijersas kam nors išnuomoja namą?

- Aš aptarnauju Mijersus jau aštuoneri metai, ir jis niekad neišnuomodavo savo namo, - tarė ir pakėlė krepšį su pienu. Supratau jį trukdąs.

- Ar čia kur nors negyvena toks Džonas Hardvikas? - dėl visa ko paklausiau.

- Aš čia visus pažįstu. Hardvikas negyvena, - tarė jis, nuėjo prie furgono ir nuvažiavo prie namo Nr. 37.

Pirmoji mintis, kuri man dingtelėjo, - aš sumaišiau adresą! Bet ne, neapsirikau. Juk atsiųsdamas pinigus, adresą užrašė pats Hardvikas.

Priėjau prie namo Nr. 33 ir truktelėjau vartelius. Dieną nesunku buvo įsitikinti, kad namas tuščias ir negyvenamas.

Mane apėmė keistas baimės jausmas. Ar kartais tas paslaptingas Hardvikas tik dėl jam vienam žinomų priežasčių nepanoro pašalinti manęs iš kelio, čia atsiųsdamas? Bet sunku buvo patikėti, kad sveiko proto žmogus teriotų tris šimtus dolerių, siekdamas išvilioti mane iš kontoros ar namų.

Man atrodė, kad aš nesu tokia svarbi persona, bet abejonės vis dėlto griaužė. Panorau tuoj pat grįžti į kontorą, ir skubiu žingsniu patraukiau prie mašinos.

Prie kontoros atsiradau laikrodžiui kaip tik mušant septynias. Išlipęs iš mašinos, įėjau į vestibiulį ir ten sutikau kiemsargį. Jis metė į mane bereikšmį žvilgsnį ir nusisuko.

Pakilęs į ketvirtą aukštą, pasukau prie savo durų, ant kurių juodais atsilaupiusiais dažais buvo užrašyta: "RAIANAS. DETEKTYVAS". Išsitraukiau raktą, bet užsidūmojęs suspaudžiau durų rankeną ir pasukau. Durys pasirodė neužrakintos, nors vakar išeidamas užrakinau. Stumtelėjau duris ir žvilgtelėjau į mažą laukiamąjį, kuriame stovėjo stalelis ir keturios stipriai padėvėtos kėdės. Ant stalo mėtėsi seni apšiurę žurnalai.

Vidinės durys, vedančios į mano kambarį, buvo praviros, nors išeidamas jas irgi uždariau.

Apimtas keistos baimės, priėjęs prie durų, stumtelėjau jas iki galo. Lankytojų kėdėje veidu į mane sėdėjo graži kinė. Ji buvo apsirengusi žaliai sidabrinę, šonuose skeltą suknelę; pro prakirpas regėjosi dailios kojytės.

Iš mažytės kraujo dėmelės virš kairiosios krūties aš supratau: patyrusi ranka ją nušovė netikėtai, taip netikėtai, kad ji nespėjo net išsigąsti. Žmogžudys savo darbą atliko meistriškai.

Sunkiai vilkdamas kojas, įėjau į kambarį ir paliečiau jos skruostą. Moteris buvo mirusi. Giliai atsidusęs, priėjau prie telefono ir paskambinau į policiją...

Laukdamas, kol atvažiuos policija, atidžiai apžiūrėjau mirusią viešnią iš Azijos. Mergina buvo kokių 22-25 metų, tikriausiai turtinga - vilkėjo brangiais drabužiais, atrodė puikiai.

Man buvo smalsu sužinoti, kas ji, bet rankinuko niekur nemačiau. Turbūt pasiėmė žmogžudys. Negalėjau įsivaizduoti, kad tokia moteris išeitų į gatvę be rankinuko. Kadangi nebuvo daugiau kas

veikti, teko laukti.

Nepraėjo nė dešimt minučių po mano skambučio, o jie jau knibždėjo čia kaip skruzdėlės ant cukraus gabaliuko. Paskutinis atsirado leitenantas detektyvas Danas Retnikas. Aš jį pažinau. Iš tokio karininko policijai buvo naudos, kiek iš skylės kibire. Savo vietą jis išlaikė tik per majorą policijos viršininką - mat buvo vedęs jo dukterį.

Laimei, Pasadenoje nebuvo skandalingų kriminalinių bylų nuo pat jo tarnybos pradžios. Šis įvykis - pirmoji žmogžudystė mūsų mažame atkampiame miestuke nuo to laiko, kai Retnikas pakilo tarnyboje nuo budinčio seržanto iki leitenanto detektyvo. Bet nepaisant to, įeidamas į mano kontorą su seržantu Pulskiu leitenantas reprezentavo rūsčią policijos sistemą.

Seržantas Pulskis - stambus raudono gašlaus veido, mažyčių pagiežingų akių vyras. Jo kumščiai visą laiką niežėjo, netverdami kam nors užvožti. Pulskis buvo dar kvailesnis negu jo viršininkas.

Nė vienas nesiteikė pažvelgti į mane. Įpuolę kontoron, jie ilgai žiūrėjo į negyvą moterį. Iki soties prisižiūrėjęs, Retnikas išėjo į laukiamąjį ir prislinko prie manęs.

Jis atrodė susirūpinęs.

- O'kei, vaikine, pilk viską iš eilės, - tarė, atsisėdęs ant stalo. - Ji tavo klientė?

- Aš nežinau, kas ji ir ką čia veikė, - atsakiau. - Rytą atidaręs kontorą, ją radau va tokioj būsenoj.

Sprogindamas į mane akis, jis čiulpė užgesusį cigarą.

- Ar visuomet taip anksti atidarai kontorą?

Aš papasakojau jam visą istoriją, nieko neslėpdamas.

Pulskis stovėjo priimamojo tarpdury ir taip pat klausėsi mano pasakojimo.

- Įsitikinęs, kad namas tuščias, grįžau čionai. Spėjau, kad kažkas atsitiks, bet šito nelaukiau.

- Kur jos rankinukas? - paklausė Retnikas.

- Nežinau. Jūsų laukdamas, ieškojau, bet niekur neradau. O rankinuką ji turėjo turėti. Galimas daiktas, paėmė žudikas.

Retnikas pasikasė žandą, išėmė iš burnos cigarą ir paklausė:

- Tame rankinuke buvo kas nors tokio, kas privertė tave, vaikine, nužudyti kinę?

Jau skambindamas į policiją, žinojau, kad būsiu įtariamasis nu-

meris pirmas.

- Jeigu jos rankinuke būtų buvęs net brilijantas "HokiNoras", nebūčiau tiek sukvailiavęs ir čia pat nužudęs, - susitvardęs išpyliau. Galėjau bent jau pasekti, kur ji gyvena, ir jau tenai pribaigti.

- Kaip paaiškinsi, ką ji čia veikė ir kaip čionai pateko, jeigu durys buvo užrakintos?

- Dėl šito turiu pagalvoti.

Jo akys prisimerkė, ir jis suriko:

- Galvok!

- Aš manau, ta moteris turėjo su manim aptarti kažkokį reikalą. Žmogus, pasivadinęs Džonu Hardviku, nenorėjo, kad ji su manim pasikalbėtų. Nežinau kodėl, nežinau ir to, apie ką ji ketino kalbėti. Hardvikas pasiuntė mane sėdėti prie tuščio namo, kad nebūčiau kontoroje, kai ji čionai ateis. Manau, jis jos čia laukė. Mano užraktai nesudėtingi, ir atrakinti jam sekėsi nesunkiai. Kai ji įėjo, žudikas tikriausiai sėdėjo už mano stalo. Tai, kad moteris nė kiek nenustebo, byloja, jog ji nepažino to žmogaus ir jį palaikė manimi. Po to, kai ji papasakojo apsilankymo priežastį, jis ją nužudė. Tai patyrusio žudiko šūvis - auka nespėjo net išsigąsti.

Retnikas žvilgtelėjo į Pulskį ir tarė:

- Jeigu mudu nesukrusim, tai per šį vaikiną liksime bedarbiais.

Pulskis parakinėjo dantis ir nusispjovė. Jis nieko nepasakė: mąstyti - ne jo darbas. Jis buvo profesionalus vykdytojas.

Retnikas kiek pagalvojo ir išrėkė:

- Aš pasakysiu, kodėl tavo svarstymai kelia įtarimą. Geltonodė negalėjo atvykti neįsitikinusi, kad tave ras. Vadinasi, pirmiausia ji čionai paskambino.

- O kodėl jūs manote, kad ji šito nepadarė? Galimas daiktas, ji paskambino, bet Hardvikas jau buvo čia ir atsakė, kad jos lauks.

Tuo tarpu tarpdury išdygo medicinos ekspertas ir du sanitarai. Pulskis nenoriai nusekė paskui medicinos ekspertą, trūslų mažą žmogutį raukšlėtu veidu, nes reikėjo apžiūrėti lavoną.

Retnikas pasitaisė kaklaraištyje perlo segtuką ir tarė:

- Nesunku buvo ją sekti. Kai geltonodė tokia išvaizdi, kaip šita, tai visi akis gano. Kada Hardvikas turi tau paskambinti?

- Poryt. Penktadienį.

- Manai, paskambins?

- Jokių šansų.

- Taip, - pritardamas linktelėjo, paskui pažvelgė į laikrodį ir tarė: - Tu ne kaip atrodai. Gali išgerti puodelį kavos. Tik toli nenueik, po pusvalandžio norėčiau su tavimi apie šį bei tą pasikalbėti.

Nusileidau į apačią. Nors tebuvo septynios keturiasdešimt, būrelis žioplių jau smalsiai žiūrėjo į "Greitąją pagalbą" ir policijos mašinas. Traukdamas į priešais esantį barą, girdėjau užnugary sunkius žingsnius. Vadinasi, gersiu kavą policijos prižiūrimas.

Įėjau į barą ir atsisėdau prie staliuko. Sparou atšoko nuo lango ir sustojo prie manęs:

- Ką jums paruošti, misteri Raianai?

- Stiprios juodos kavos, ir vikriai, - tariau. - Ir dar porą kiaušinių su kumpiu.

Atlydėjęs policininkas į barą nėjo, o stovėjo gatvėje ir mane stebėjo pro langą. Sparou atnešė kavą ir ėmė kepti kiaušinienę.

- Kažkas mirė, misteri Raianai? - paklausė jis, triūsdamas prie keptuvės.

- Kada vakar baigei darbą? - pasidomėjau, neatsakęs į jo klausimą.

- Lygiai dešimtą. Kas gi atsitiko?

- Prieš pusvalandį savo kontoroje aptikau negyvą kinę.

- Ar tik kartais jūs man nemeluojate?

- Švenčiausia teisybė!

Išgėriau kavą ir pastūmiau jam tuščią puoduką.

- Ją kažkas nužudė?

- Matyt. Bet apie tai aš žinau lygiai tiek, kiek ir tu. O gal netyčia matei tą kinę įeinant į mano kontorą?

Jis vėl pripylė man kavos ir papurtė galvą.

- Ne! Aš manau, būčiau ją pastebėjęs, nes vakar turėjau mažai darbo.

Mane išpylė prakaitas. Turėjau alibi iki pusės aštuonių: iki to laiko, kai pro mane praėjo mergina su pudeliu. Turbūt tuo laiku kinė jau buvo mano kontoroje. Po pusės aštuonių manęs niekas nebereгėjo ir tiktai aš vienas galėjau patvirtinti, kad visą naktį sėdėjau prie Mijerso namų.

- Gal pastebėjai kokį nepažįstamą žmogų, einantį į mano kontorą?

Jis padavė kiaušinienę su kumpiu.

- Nieko nemačiau. Devintą namsargis, kaip visuomet, uždarė

lauko duris. Kas ją nužudė?

- Aš nežinau.

Man dingo apetitas. Nuotaika buvo sumauta - viskas prieš mane! Žinojau, Retnikas yra toks žmogus, kuris stveriasi ir už šiaudelio, ir jeigu neturėsiu nepaneigiamo alibi, kuriuo patikėtų net vaikas, pirmiausia už gerklės jis griebs mane.

- Galėjai ir nepastebėti, ar ne?

- Taip. Juk ne visą laiką pro langą žiūrėjau.

Įėjo du žmonės ir užsakė pusryčius. Jie paklausė Sparou, kas atsitikę. Tas atsakė nežinąs. Vienas jų, storulis odiniu švarku, tarė:

- Kažką nudobė. Todėl ir sanitarai čia.

Aš pastūmiau lėkštę. Savaime suprantama, apetitas neatsirado. Baigiau gerti kavą ir atsistojau. Išėjau į gatvę. Prisigretino mane sekęs policininkas ir paklausė:

- Kur ketini drožti?

- Atgal į kontorą.

- Eik ir kol kas pasėdėk mūsų mašinoj. Kai prireiks leitenantui, pašauksiu.

Aš paklausiau, ir įlindęs į policijos mašiną, susirangiau ant užpakalinės sėdynės. Koks keturiasdešimt žioplių, pamiršę "Greitąją", įsmeigė akis į mane. Užsirūkiau, stengdamasis nekreipti į juos dėmesio. Sėdėjau ir galvojau. Kuo ilgiau analizavau savo padėtį, tuo mažiau patiko tai, kas vyko. Jutau - pakliuvau į spąstus.

Maždaug po valandos sanitarai išnešė neštuvus. Kinė po antklode atrodė mažytė kaip vaikas. Sanitarai įkišo neštuvus į "Greitąją" ir nuvažiavo. Kiek palūkuriavęs, išėjo medicinos ekspertas ir, sėdęs mašinon, irgi išdūmė. Man teliko kankintis ir laukti.

Pagaliau iš namo išėjo policininkai. Vienas mostelėjo mane sekusiam policininkui, ir tas atidarė mašinos dureles.

- Išlipk! Leitenantas laukia.

Kai priėjau prie namo durų, Džo Veidė, chemikas, kurio kontora buvo greta manosios, išlipo iš mašinos ir kartu su manimi įėjo į liftą. Tai buvo trimis ar keturiais metais už mane jaunesnis vyras, aukštas, atletiškas, sportiškos išvaizdos, neramiomis akimis. Mudu dažnai susitikdavome lifte po darbo leisdamiesi prie mašinų. Jis buvo nieko sau vaikinas ir dažnai pasidomėdavo mano darbu, tad per trumpą laiką leidžiantis liftu papasakodavau jam daugybę visokių niekų.

- Kas ten pas jus? - paklausė jis, kai liftas ėmė kilti į ketvirtą

aukštą.

- Rytą savo kontoroje radau negyvą kinę. Policininkai kaip tik dėl šito ir sunerimę.

Jis įsmeigė į mane akis:

- Negyvą?

- Taip. Kažkas ją nušovė.

Ta žinia jį pribloškė:

- Tai bent!

- Aš ištariau lygiai tuos pačius žodžius, rytą ją radęs kontoroje.

- Kas ją nužudė?

- Šito kol kas nežinome. Kada vakar vakare išėjote iš kontoros? Kai aš išėjau, jūs, rodos, dar buvote.

- Apie devintą. Man išėjus, namsargis užrakino duris.

- Ar šūvio negirdėjote?

- Ne.

- Ar jums išeinant mano kontoroje šviesa nedegė?

- Šito nepastebėjau.

Aš buvau sugniuždytas. Viskas bylojo apie tai, kad tą kinę nužudė po devintos, ir mano alibi kuo toliau, tuo mažiau darėsi įtikinamas.

Liftas sustojo ketvirtame aukšte. Iš mano kontoros išėjo namsargis ir seržantas Pulskis.

Namsargis pažiūrėjo į mane kaip į dvigalvę pabaisą. Jie įėjo į liftą ir dingo.

- Jeigu aš galiu kuo pagelbėti... - siūlėsi Veidė.

- Ačiū, jeigu reikės, kreipsiuos, - tariau ir nuėjau.

Pasukau į savo kontorą. Leitenantas Retnikas sėdėjo prie mano stalo. Žvilgtelėjęs buku žvilgsniu, galvos linktelėjimu parodė lankytojams skirtą kėdę. Kėdės atkaltė dvokė krauju, ir aš nenorėjau prie jos liestis. Atsisėdau ant ranktūrio.

- Ar turi leidimą nešiotis ginklą? - netikėtai paklausė Retnikas.

- Taip.

- Kokį turi pistoletą?

- Policininko, 0,38 kalibro, specialų.

Jis atkišo ranką delnu į viršų:

- Duokš!

- Pistoletas viršutiniame stalo stalčiuje. Dešinėje pusėje.

Jis pažiūrėjo į mane ir atitraukė ranką.

- Ten jo nėra. Aš seniausiai išverčiau tavo stalą.

Mano nugara ėmė srūti šalti prakaito lašai.

- Turi ten būti!

Leitenantas paėmė cigarą ir užsidegė, visą laiką atidžiai žiūrėdamas į mane.

- Geltonodę nušovė 0,38 kalibro policijos pistoletu. Medicinos ekspertas sako, kad ji mirė apie trečią valandą ryto. Raianai, kodėl tau neprisipažinus? Ir nepasakius, kas buvo jos rankinuke?

Stengdamasis likti ramus, tariau:

- Galimas daiktas, aš jums atrodau kvailas, bet nelaikykite visai glušu, pribaigusiu kinę nuosavoj kontoroj savo pistoletu, net jeigu jos rankinukas buvo prigrūstas aukso.

- Aš manau, kad tu norėjai mus apgauti, darydamas tą gudrų triuką ir kartu stengdamasis parūpinti sau tvirtą alibi, - giliamintiškai tarė leitenantas, bet jo balse skambėjo dvejonė.

- Jeigu būčiau ją nužudęs, žinočiau laiką, kada ji mirė, vadinasi, pateikčiau jums alibi trečiai valandai ryto, o ne pusei devynių.

Jis pasisuko, ir kėdė sugirgždėjo nuo jo svorio:

- Ką ji veikė tavo kontoroje tokiu laiku?

- Galiu tik spėlioti.

- Atidžiai klausykis, Raianai, ką pasakysiu. Penkeri metai, kai mūsų mieste nebuvo nė vienos žmogžudystės. Aš kažką turėsiu pasakyti spaudai. Aš atsižvelgsiu į kiekvieną tavo idėją. Aš areštuosiu tave ir pasodinsiu į kamerą, jeigu gausiu duomenų prieš tave, bet palieku tau šansą įrodyti, kad aš apsirikau. Tu padėsi mums, mes - tau. Taigi pasuk smegeninę.

- Sakykim, ji iš Frisko, bet ne vietinė, ir ji turėjo su manimi pasikalbėti. Neklauskite manęs, kodėl ji negalėjo pasikalbėti su privačiu detektyvu Friske, šito nežinau. Ji sėdo lėktuvan ir atskrido pasikalbėti su manimi. Norėdama būti tikra, kad mane ras, ji paskambino čionai iš aerouosto. Bet Hardvikas, žinojęs, kad ji ateis, atsikratęs manimi, įsibrovė į kontorą ir kalbėjosi su ja telefonu už mane. Ji jam pasakė, kad atskridusi ir gali būti kontoroje apie trečią valandą. Hardvikas mano vardu užtikrino, kad lauksiąs. Ji atvažiavo taksi. Hardvikas jos išklausė ir nužudė.

- Tavo pistoletu? Laukujos durys užrakinamos devintą. Užraktas sveikas. Kaip Hardvikas, paskui ir geltonodė čionai pateko?

- Hardvikas galėjo atvažiuoti tuoj pat, kai tik aš išėjau, dar iki namsargiui užrakinant duris. Jis žinojo, kad aš išėjau visai nakčiai,

vadinasi, ramiai sėdėjo mano kontoroje ir laukė kinės skambučio. Kai ji atvažiavo, jis nusileido žemyn ir atidarė jai duris. Iš vidaus spyna lengvai atsidaro.

- Tau reikėtų rašyti kino scenarijų, - tarė jis sudirgęs. - Ar pasirengęs šitaip kalbėti teisme?

- Tai, ką sakau, nesunku įrodyti. Kinę buvo lengva pastebėti aerouoste. Ją gali atsiminti taksistai.

- Sakysim, viskas buvo taip, bet vietoj nežinomojo Hardviko, galbūt tu jos laukei?

- Hardvikas ne toks jau nežinomas. Pasikalbėję su "Ekspreso" kompanija, galite sužinoti, kad jie atsiuntė man tris šimtus dolerių. Galite nustatyti, kad aš buvau Konauto bulvare nuo pusės aštuonių iki devintos. Paskui pro šalį pravažiavo tik viena mašina, apie antrą valandą nakties, bet nežinau, ar vairuotojas mane pastebėjo. Pieno vežiotojas gali patvirtinti, kad šeštą valandą aš dar tenai buvau.

- Mane domina, kur buvai tarp pirmos ir ketvirtos valandos.

- Aš buvau Konauto bulvare 33.

Jis truktelėjo pečiais.

- Noriu viską iki galo patikrinti - išversk kišenes. Aš išverčiau iš kišenių viską, kas jose buvo, tiesiai priešais jį ant stalo. Jis pažiūrėjo, bet nieko įdomaus nerado.

- Jeigu būčiau pavogęs jos brangenybes, kišenėse neslėpčiau.

Jis atsistojo.

- Niekur nedink iš miesto. Aš juk galėčiau uždaryti tave kameroje kaip įtariamąjį.

Jis išėjo iš kontoros, abejos durys liko iki galo atdaros.

Aš atsisėdau už stalo, užsirūkiau ir susimąsčiau. Kol kas policija prieš mane neturi rimtų įkalčių. Bet jaučiau, kad žmogžudys bando paspęsti spąstus ir gali Retnikui pametėti ir kitų mano kaltės "įrodymų". Iš stalo stalčiaus dingęs pistoletas bylojo apie tai, kad žudikas juo nušovė kinę, ir mano pistoletas atsiras, kai tik Retnikui prireiks.

Nulipau nuo stalo. Nebuvo kada sėdinėti. Turėjau kažką daryti.

Uždariau kontorą ir nuėjau prie lifto. Už stiklinių Džo Veidės durų išvydau Retniko šešėlį. Jis rinko mano kaltės įrodymus. Nusileidęs apačion, nuėjau prie savo mašinos. Nuotaika buvo bjauri. Kilo noras išlenkti viskio. Ir nors gerti iki 6 vakaro nebuvau pratęs, bet aplinkybės buvo vis dėlto neįprastos. Atidaręs pirštinių dėžutę, ištiesiau ranką, ketindamas paimti butelį. Ir ūmai pajutau, kad mano

širdis sustojo, o liežuvis tapo sausas kaip saulės įkaitintas kaulas!

Dėžutėje gulėjo mano 0,38 kalibro specialus policininko pistoletas ir krokodilo odos rankinukas. Sėdėjau ir jaučiau, kaip šaltos srovelės bėga nugara. Spąstai užsitrenkė. Nebuvo abejonių - tai nužudytosios kinės rankinukas.

3

Už policijos nuovados buvo erdvus kiemas, apjuostas aukšta tvora. Tai patrulinių mašinų parkas - iškilus reikalui, jos akimoju nuveždavo policininkus įvykio vieton. Ant vienos sienos - įspėjantis užrašas raudonomis raidėmis baltame fone: gali stovėti tik policijos mašinos. Aš pasukau ir sustojau prie patrulinės mašinos. Vos užgesinau motorą, lyg iš po žemių išdygo policininkas. Jo raudonas veidas buvo persikreipęs iš pykčio.

- Ei, kas tau, aklas ar skaityti nemoki?! - sugriaudė skardžiu balsu.

- Aš gerai matau ir skaityti moku, bet detektyvas leitenantas Retnikas, majoro žentas, liepė man čia jo palaukti. Jeigu esi tuo nepatenkintas, kalbėkis su juo, - atsakiau šypsodamasis.

Policininkas dingo. Aš sėdėjau mašinoje apie dvidešimt minučių. Į kiemą įsuko mašina ir sustojo už kokių dešimties pėdų nuo manęs. Iš jos išlipo Retnikas ir pasuko policijos nuovadon.

- Leitenante!.. - tyliai pašaukiau, bet jis išgirdo ir žvilgtelėjo per petį.

- Ką čia veiki?

- Jūsų laukiu, leitenante. Jūs mane iškratėte, bet neapžiūrėjote mašinos. Štai ji.

- Kodėl turėjau apžiūrėti tavo mašiną, vaikine?

- Jūs geidėte žinoti, ką geltonoji turėjo rankinuke ir kas paskatino ją nušauti mano pistoletu mano kontoroje. Atsakymo neradote nei kontoroje, nei mano kišenėse. Patyręs policininkas būtų apžiūrėjęs ir mašiną, norėdamas įsitikinti, ar aš neslepiu joje ginklo ir žmogžudystės paslapties. Todėl ir atvažiavau, kad panorėjęs galėtumėte ją apžiūrėti...

Jo veidą iškreipė pyktis:

- Klausyk tu, kalės vaike! Aš nemėgstu plepių ir liepsiu Pulskiui tavim pasirūpinti. Pakliuvęs į jo rankas, beregint pamirši juokelius, - griaudėjo Retnikas.

- Prieš pasiųsdamas mane kailių lupyklon, žvilgtelkite į mano mašiną, leitenante. Pažiūrėkite į pirštinių dėžutę. Sutaupysite daug laiko.

Aš išlipau iš mašinos ir palikau atdaras dureles. Retnikas įsiropštė ir žvilgtelėjo į dėžutę. Jo pyktis ataušo. Nepalietė nei pistoleto, nei rankinuko. Kiek pasvarstęs, kreipėsi į mane:

- Tai tavo patranka?

- Taip.

- O rankinukas jos?

- Turbūt.

- Esi pasirengęs prisipažinti ją nužudęs?

- Ne, aš atskleidžiu kortas, kurias turiu, - tariau. - Kaip pasielgsite, čia jau jūsų reikalas.

Jis pasišaukė Pulskį. Retnikas dar kartą pažiūrėjo į pistoletą ir į rankinuką, bet nelietė.

- Dabar neduosiu už tave nė sudilusio skatiko.

- Bet juk pats atvažiavau čionai parodyti savo radinio.

- Ar visuomet užrakini mašiną? - paklausė žiūrėdamas į mane.

- Taip, bet turiu atsarginį raktelį, kurį laikau stalo stalčiuje kartu su pistoletu. Kertu lažybų, kad ir jo tenai nebėra.

Retnikas pasikasė smilkinį.

- Tai teisybė, ieškodamas pistoleto, neaptikau jokio rakto.

Priėjo Pulskis. Retnikas paliepė:

- Gerai apžiūrėk šitą mašiną, o pistoletą tegu patyrinėja Laslis. Vikriai!

Jis linktelėjo man, ir mes pasukome į policijos nuovadą. Įėjome į mažytį kambarėlį, kuriame buvo stalas, dvi kėdės ir spinta. Retnikas pasodino mane ir pats atsisėdo.

- Tai jūsų kontora? - susidomėjęs paklausiau. - Manyčiau, majoro žentui galėjo rasti ir padoresnį kabinetą!

- Tau nėra ko rūpintis mano gyvenimu, verčiau pamąstyk apie savo likimą, - šypsodamasis atsakė Retnikas. - Jeigu tai tas pistoletas, kuriuo nušovė geltonodę, ir jeigu tai jos rankinukas, tai tavo dienos jau suskaitytos.

- Jūs taip manote? - paklausiau patogiau įsitaisydamas krėsle. - Kokią dešimtį minučių aš ėmiausi pats su savimi, įveikdamas pagundą išmesti pistoletą ir rankinuką jūron. Ir jeigu tai būčiau padaręs, leitenante, nei jūs, nei visi jūsų vaikinai, budintys šio miesto įstatymo

sargyboje, nieko negalėtų man padaryti. Bet aš nusprendžiau leisti jums pasižymėti.

- Ką turi galvoj?

- Aš neišmečiau tų daiktų todėl, nes juos specialiai slapčiomis įkišo mano mašinon. Viskas buvo apgalvota ir suplanuota. Jeigu juos išmesčiau, tai jūs neišnarpliotumėte šios bylos.

Retnikas pagalvojo ir paklausė:

- Kodėl manai, kad pistoleto ir rankinuko pagalba šią bylą galėsiu išnarplioti?

- Todėl, kad tai vos ne vieninteliai įkalčiai, kuriuos žudikas kažkodėl pametėjo man, o aš norėčiau, kad jūs imtumėte ieškoti tikrojo žudiko, - atsakiau.

Retnikas išsitraukė portsigarą ir pasiūlė man užsirūkyti. Tai buvo pirmas draugiškas gestas per penkerius mūsų pažinties metus. Aš paėmiau cigarą, parodydamas, kad esu draugiškai nusiteikęs, nors iš tikrųjų cigarų nemėgau. Mudu užsirūkėme ir išpūtėme dūmus vienas kitam į veidą.

- O'key, Raianai! Aš tavim tikiu. Tu jos nenužudei, kadangi esi sąmojingas plepys, o ne kvailys. Bet kad sakai teisybę, sunkiau seksis įtikinti šefą. Jis nekantrus vyriokas, o kol kas viskas klostosi ne tavo naudai. Pabūk čia, kol mėginsiu įrodyti tavo kaltę ar nekaltumą.

Po šios tirados jis kažkam paskambino ir, išgirdęs atsiliepiant, pasakė į ragelį:

- Tu man reikalingas.

Neilgai trukus į kambarį įėjo jaunas, paprastai apsirengęs vyras - uolus tarnautojas, kuriam policininko tarnyba dar nespėjo įgrįsti. Atsidavusiu žvilgsniu jis pažiūrėjo į Retniką. Tas mostelėjo ranka mano pusėn:

- Tai Nelsonas Raianas. Veskis pas save ir neleisk nuobodžiauti, kol man jo prireiks.

O man Retnikas paaiškino:

- Tai Petersonas. Jis neseniai atėjo dirbti į policiją, neištvirkink jo.

Mudu su Petersonu išėjome į kitą kambarį. Aš patogiau atsisėdau prie lango ir kreipiausi į savo prižiūrėtoją:

- Pailsėk. Čia mudu tikriausiai praleisime ne vieną valandą. Tavo bosas stengiasi įrodyti, kad aš nužudžiau kinę, o neturi jokių šansų. Parūkyk cigarą, kurį dovanojo tavo šefas.

Aš ištiesiau jam cigarą. Jis įsispitrijo į mane.

Po vakarienės Petersonas surado kortas, ir mes žaidėme iš degtukų. Aš išlošiau visą dėžutę, bet po žaidimo atskleidžiau paslaptį, kaip jį apmoviau. Jis sutriko. Aš pamokiau, kaip tai padaryti. Jis buvo pažangus mokinys. Apie 8 valandą atnešė pupų ir pyrago. Iš nuobodulio mes viską suvalgėme ir vėl lošėme kortomis. Apie pusiaunaktį suskambo telefonas, mano kaimynas pakėlė ragelį ir pasiklausęs pasakė:

- Leitenantas Retnikas laukia jūsų.

Mes įėjome į Retniko kambarį. Leitenantas atrodė pavargęs. Parodė man kėdę, o Petersonui - duris. Kai jaunasis policininkas išėjo, aš atsisėdau, ir mes tylėdami ilgai žiūrėjome vienas į kitą.

- Tu laimingas vyrukas, Raianai, - pagaliau tarė Retnikas. - Mes kaip reikiant paprakaitavome pastariąsias 14 valandų, bet radome liudininką - kartu su juo važiavo žmona, - kurie tave regėjo mašinoje 2.30 ryto. Tai žinomas advokatas. Taigi tu nenužudei geltonodės.

- Leiskite paklausti, gal turite kokių prielaidų, kas galėjo ją nužudyti?

- Apie tai dar anksti kalbėti. Bet kad ir kas tai būtų padaręs, darbą atliko švariai. Jokio kabliuko, jokio pėdsako - nieko.

- Ar nebandėte eiti tuo keliu, kuriuo vakar ėjo kinė?

- Bandėme. Tai padaryti buvo nesunku. Ją matė aerouoste. Arskrido iš Honkongo. Tai - Džo Ana Džeferson. Patikėsi ar ne - ji D. Vilburo Džefersono, naftos milijonieriaus, marti. Už jo sūnaus, Hermano Džefersono ištekėjo prieš metus Honkonge. Neseniai jisai žuvo autokatastrofoje, ir ji atvežė čionai jo kūną. Mat senis Džefersonas norėjo sūnų palaidoti šeimos rūsyje ir apmokėjo tos moters kelionę su grabu.

- O kur gi kūnas?

- Jį grabdirbiai paėmė septintą ryto. Dabar jau kameroje, iki laidotuvių.

- Ar patikrinote?

- Klausyk, vaikine, ne tau nurodinėti, ką turiu daryti! Aš mačiau grabą ir pažiūrėjau popierius: viskas kaip ir turi būti. Ji atskrido iš Honkongo 1.30 ir tuoj pat, paėmusi taksi, nuvažiavo į tavo kontorą. Kyla daugybė klausimų: kodėl vos atskridusi tuojau važiavo pas tave, ko iš tavęs norėjo, kaip žudikas sužinojo, kad ji atskrido susitikti su tavimi?..

- Taip... Jeigu ji iš Honkongo, tai kaip sužinojo apie mano egzistavimą? - tariau aš.

- Tavo idėja, kad ji paskambinusi čionai 7 valandą, vos tau išėjus, atkrenta: tuo metu ji buvo padebesiuose. Jeigu apie savo atvykimą ji būtų tau raštu pranešusi, žinotum.

Aš vėl susimąsčiau.

- Sakykim, Hardvikas laukė jos aerouoste ir paskambino man apie šeštą. Kai ji atskrido, pasakė, kad aš kviečiąs ją į savo kontorą. Kol atidavė į kamerą grabą, atskuodė čionai ir laukė. Atidaryti lauko duris ir kontoros spyną ne taip jau sunku.

Retnikui tie samprotavimai ne labai patiko, man irgi.

- Bet ko ji, velniai griebtų, iš tavęs norėjo? - Retnikas klausė nei manęs, nei pats savęs.

- Jeigu šitą žinotume, tai daugybė neaiškių klausimų atkristų. O ką žinom apie jos bagažą? Kur jisai?

- Taip, prieš išvažiuodama iš aerouosto, savo daiktus ji paliko bagažo skyriuje: lagaminėlį su baltiniais ir mažyčiu Buda. Tai ir viskas, jeigu tai galima vadinti daiktais.

- Jūs dar nesikalbėjote su seniu Džefersonu?

Retniko veidas ištįso.

- Taip, aš su juo kalbėjausi. Bet jis buvo labai suirzęs ir pareiškė norįs, kad rasčiau žmogų, nužudžiusį jo marčią, kitaip turėsiąs nemalonumų.

- Ar iš to pokalbio buvo naudos?

- Jokios!

- O ką žinome apie "Ekspreso" pasiuntinį, kuris man atnešė tris šimtus dolerių? Gal jis matė žudiką?

- Niekas iš "Ekspreso" klerkų negali prisiminti žmogaus, atnešusio voką su pinigais, bet prie voko buvusioje instrukcijoje parašyta, kad vokas turįs būti įteiktas 6.15.

- Ar patikrinote - Herono kompanijoje dirba toksai Džonas Hardvikas, ar ne?

- Taip, patikrinome. Hardvikas pas juos nedirba. - Retnikas nusižiovavo.

- Ar ją nušovė mano pistoletu?

- Taip. Bet atspaudų ant ginklo nėra, kaip ir ant mašinos. Tai gudrus nusikaltėlis, bet ir jis kur nors suklys!

- Taip, dauguma jų vieną kartą apsirinka.

Retnikas pažiūrėjo į mane ir išpylė tokią tiradą:

- Raianai, aš padedu tau išsisukti iš keblios padėties. Pasistenk ir tu man padėti. Dalykis su manimi savo idėjomis.

Aš pažadėjau pasistengti, nusileidau žemyn, sėdau į mašiną ir pasukau namo. Jau seniai buvo laikas miegoti.

4

Kitą rytą, tuoj po šešių, atvažiavau į kontorą. Prie durų radau lūkuriuojančius kelis reporterius. Jie apipylė mane klausimais: kur buvęs vakar dieną, ką manąs apie žmogžudystę. Įėjęs į kontorą, jiems paaiškinau, kad laiką praleidau policijos nuovadoje, apie žmogžudystę žinau ne daugiau už juos, neturiu nė menkiausio supratimo, kodėl kinė atvažiavo į mano kontorą tokiu laiku ir kaip ji pateko į vidų. Jie dar kurį laiką šaudė mane klausimais, bet įsitikinę veltui gaištą laiką, pagaliau nusivylę išėjo.

Peržvelgiau paštą, tačiau nieko įdomaus neradau. Į duris pasibeldė ir įėjo mano kaimynas Džo Veidė.

- Ar nesutrukdysiu? - sutrikęs paklausė jis. - Žinoma, tai ne mano reikalas, bet įdomu: ar rado žudiką?

Jo smalsumas manęs nenustebino. Veidė buvo iš tų žmonių, kurie mėgsta kaišioti nosį į visokias kriminalines bylas.

- Ne, - atsakiau.

- Nemanau, kad tai pagelbės, bet noriu pasakyti, kad jūsų telefonas užvakar skambėjo apie 19 valandą. Skambučiai aidėjo ilgokai. Netrukus po to, kai jūs išėjote.

- Ačiū. Aš tai pasakysiu leitenantui Retnikui.

- Keista, kaip jinai pateko į rūmus?

- Ją įleido žudikas.

- Ar policija išsiaiškino, kas ji?

- Tai Džo Ana Džeferson iš Honkongo.

- Džeferson?! - jis ėmė jaudintis. - Aš turiu bičiulį Hermaną Džefersoną, jis išvažiavo į Honkongą. Mano mokslo draugas.

Stumtelėjau jam kėdę.

- Sėskite ir papasakokite man apie Hermaną Džefersoną, - tariau. - Kinė buvo jo žmona.

Tai jį pribloškė. Veidė atsisėdo ir išpūtė į mane akis.

- Hermano žmona?! Jis vedė kinę?

- Atrodo, taip.

- Tai bent!

Jis kiek pagalvojo ir tarė:

- Aš girdėjau, kad kinės būna patrauklios, bet neįsivaizduoju, kaip į tai reagavo Hermano tėvas?

Jis paniuro. Kiek patylėjęs, vėl paklausė:

- O ką ji čia veikė?

- Atvežė palaidoti vyro palaikus.

- Jūs norite pasakyti, kad Hermanas mirė?

- Šią savaitę... autokatastrofoje.

Veidė žvelgė buku žvilgsniu, negalėdamas patikėti tuo, ką išgirdo.

- Hermanas... miręs! Gaila, - tarė po ilgos pauzės. - Tėvui tai buvo didelis smūgis.

- Manau, kad smūgis buvo tikrai baisus. Ar gerai jį pažinote?

- Galėčiau sakyti - taip. Mes drauge mokėmės mokykloje. Tuo laiku jis buvo geras pramuštgalvis ir vis pakliūdavo į nemalonias istorijas. Bet aš juo žavėjausi. Žinote, kaip būna paauglystėje, - man jis atrodė tikras didvyris. Paskui, kai baigė koledžą, aš pakeičiu savo nuomonę apie jį, nes atrodė, kad Hermanas nė kiek nesubrendo. Po senovei gėrė, pešėsi ir kėlė skandalus. Mūsų keliai išsiskyrė. Jo tėvas irgi pavargo nuo visų tų išdaigų ir išsiuntė sūnų į Rytus. Mat jo tėvas Rytuose turi reikalų. Tai buvo prieš kokius penkerius metus.

Jis vėl įsmeigė į mane akis ir paklausė:

- Vadinasi, jis vedė kinę? Tai, žinoma, keista.

- Visaip pasitaiko, - atsakiau.

- Tai jūs sakote, kad jis žuvo autokatastrofoje? Jis visuomet pakliūdavo į avarijas. Nenuostabu, kad taip baigė gyvenimą. Žinote, kas mane sudomino? Kodėl nužudė kinę?

Jis nenuleido nuo manęs akių.

- Tai ir yra svarbiausias klausimas, į kurį turi atsakyti policija, - tariau.

- Čia daug neaiškumų. Kodėl kinė norėjo su jumis susitikti?

Jis jau man ėmė įkyrėti. Tai, matyt, pats pastebėjo ir atsistojo.

- Aš nepaisau savo darbų ir dar jus trukdau. Jeigu apie Hermaną dar ką nors įdomesnio prisiminsiu, tai tuoj papasakosiu.

Atsakiau, kad džiaugsiuos, o jam išėjus ėmiau sukti galvą dėl to, ką išgirdau. Taip sėdėjau apie dvidešimt minučių, kol suskambo

telefonas ir pabudino mane iš apmąstymų.

Malonus mergaitės balselis tarė:

- Čia Vilburo Džefersono sekretorė. Aš kalbuosi su misteriu Raianu?

Aš patikinau, kad tikrai ji kalbanti su Raianu.

- Misteris Džefersonas norėtų su jumis susitikti. Ar galite atvažiuoti šiandien trečią valandą?

Aš pajutau didelį norą susitikti, ir kadangi trečią valandą buvau laisvas, tai atsakiau:

- Aš būsiu pas misterį Džefersoną lygiai trečią.

- Mūsų paskutinis namas, kurio fasadas išeina į Juodąjį Dreivą, - priminė sekretorė ir padėjo ragelį.

Rytas buvo nuobodus. Aš pavydėjau Džo Veidei, kurio telefonas, rodės, skamba be pertrūkio. Bet aš turėjau tris šimtus dolerių, gautų iš paslaptingojo misterio Hardviko, kurie gelbės mane nuo bado mažiausiai dvi savaites.

Niekas pas mane neužėjo, o apie pirmą valandą aš nusileidau žemyn ir nuėjau į barą kitapus gatvės pasiimti kasdieninių sumuštinių. Sparou buvo užsiėmęs ir neužvertė manęs klausimais, nors ir degė iš noro pasikalbėti apie žmogžudystę. Aš suvalgiau sumuštinius, išėjau iš kavinės ir nuvažiavau į ištaigingojo Pasadenos rajono Juodojo Dreivo gatvę.

Čia atkampiai, toli nuo minios, vasarą užplūstančios miestą, gyveno turčiai. Prie Džefersono namo privažiavau be kelių minučių trečią. Vartai buvo atidaryti, ir aš įsukau į kiemą, iš visų pusių apsuptą pievelių ir gėlių. Namas buvo labai didelis, senoviškas. Prie paradinių durų vedė šešios plačios baltos pakopos. Prie didžiųjų tamsaus ąžuolo durų kabojo varpelio grandinėlė. Trūktelėjau ją, ir po kokios minutės durys atsidarė.

Liokajus - aukštas pusamžis griežto veido žmogus - įtariai mane nužvelgė.

- Nelsonas Raianas, manęs laukia, - tariau.

Jis žengtelėjo į šoną ir nuvedė mane į prieblandoje skendintį holą, apstatytą gremėzdiškais tamsios spalvos baldais. Perėję holą, patekome į mažytį kambarėlį, kuris priminė dantų gydytojo laukiamąjį. Liokajus paprašė prisėsti ir išėjo. Po kokių dešimties minučių į kambarį įėjo moteris. Galėjai jai duoti 28-30 metų. Ji buvo malonios išvaizdos, juodbruvė, vidutinio ūgio. Veide švietė didelės mėlynos

akys. Vilkėjo tamsiai mėlyną suknelę, glotniai aptempusią jos dailią figūrą. Suknelės iškirptė buvo gili, o ilgis saikingas.

- Atsiprašau, kad priverčiau jus laukti, misteri Raianai, - tarė ji. Jos šypsena buvo maloni, bet paslaptinga. - Misteris Džefersonas pasirengęs jus priimti.

- Jūs esate jo sekretorė?

- Taip. Žaneta Vest. Aš palydėsiu.

Perėję koridorių, pro žaliu bajumi muštas duris pakliuvome į didelį senamadiškai, bet prabangiai apstatytą kambarį su langais į sodą. Vilburas Džefersonas pusiaugulom sėdėjo vežimėlyje-lovoje ant ratukų. Tai buvo aukštas liesas aristokratiškos išvaizdos, kumpanosis, geltonos odos, baltų plaukų senis. Kai paskui Žanetą Vest įėjau į kambarį, jis linktelėjo galva ir atidžiai mane nužvelgė.

- Misteris Raianas, - tarė sekretorė ir išėjo.

- Sėskite štai ant šio kėdės, - tarė Džefersonas, parodydamas man kėdę šalia savęs. - Aš girdžiu jau nebe taip gerai, kaip pirma, todėl kalbėkite garsiau, jeigu norite rūkyti - rūkykite. Aš jumis domėjausi, misteri Raianai, man sakė, kad esate doras ir patikimas.

Jo išblukusios rudos akys urbte urbė. Susidarė įspūdis, kad jis mane nurenginėja. Aš kukliai tylėjau.

- Aš pakviečiau jus, norėdamas iš pirmų lūpų išgirsti istoriją, kuri atsitiko jūsų kontoroje su kine.

Pastebėjau, kad jis kinės nepavadino marčia. Papasakojau visą istoriją, o kai baigiau, jis paklausė:

- Misteri Raianai, ar jūs bent kiek nutuokiate, ko iš jūsų norėjo kinė?

- Negaliu net įsivaizduoti.

- O ar nenujaučiate, kas ją nužudė?

- Ne.

Kiek patylėjęs, pridūriau:

- Spėjama, kad tai padarė žmogus, pasivadinęs Džonu Hardviku, arba jisai buvo susijęs su žmogžudyste.

Gerokai patylėjęs, senis ėmė kalbėti:

- Aš nepasitikiu Retniku. Tai bukas stuobrys, tuščiai užimąs tokį postą. Bet norėčiau, kad būtų sugautas žmogus, nužudęs mano sūnaus žmoną. Gaila, mudu su sūnumi ne visuomet sutardavome. Dabar, kai jis mirė, aš pripažįstu turėjęs būti labiau pakantus jo klaidoms. Mūsų nesutarimai vertė jį beprotiškai elgtis. Moteris,

kurią jis vedė, mirė. Jeigu man tai pavyks padaryti, galėsiu jaustis kažkuria prasme su juo atsiskaitęs.

Jis nutilo ir žiūrėjo į sodą. Džefersono veidas buvo rūstus ir liūdnas. Atsigręžęs pažvelgė į mane ir tarė:

- Kaip regite, aš senas žmogus, todėl paprašiau jus pakviesti. Jūs pakliuvote į sudėtingą istoriją, nes dėl kažkokių priežasčių kinės žudikas bandė atsakomybę suversti jums, vadinasi, jūs taip.pat suinteresuotąs sugauti žudiką. Jeigu surasite žmogžudį, aš gerai sumokėsiu.

Pagalvojau ir atsakiau:

- Žmogžudystę tiria policija. Retnikas nemėgsta, kai jam maišosi po kojomis, todėl galiu turėti nemalonumų su policija. Kad ir labai norėčiau uždirbti pinigų, bet šito, misteri Džefersonai, negaliu pamiršti.

- Puikiai suprantu, - atsakė jis. - Retnikas, rodos, nežino nuo ko ir pradėti. Aš jam patariau paprašyti Anglijos atstovų Honkonge išsiaiškinti, kas ta moteris. Mes nieko apie ją nežinome, išskyrus tai, kad ji ištekėjo už mano sūnaus ir buvo Raudonosios Kinijos emigrantė. Maždaug prieš metus sūnus man parašė, kad vedė Kinijos emigrantę. Daugiau iš jo negavau jokios žinios.

Aš paklausiau:

- Jūs manote, anglų policijai pavyks gauti apie ją žinių?

- Galimas daiktas, nors ką gali žinoti. Kasmet šimtai tūkstančių nelaimingų emigrantų atvyksta į Honkongą. Bėgliai iš Raugonosios Kinijos, kontrabandininkų padedami, persikrausto į portugalų koloniją Makao. Iš Makao nelaimingieji atvyksta į Honkongą. Visi tie žygiai įmanomi tik padedant kontrabandininkams ir, suprantama, emigrantai neskuba registruotis policijoje. O policija toli gražu registruoja ne visus. Emigrantų atgal negrąžina, bet daugiausia tie žmonės gyvena nelegaliai, jie neturi dokumentų. Kai kuriems išduoda naujus dokumentus, bet patikrinti senuosius neįmanoma. Mano sūnaus žmona buvo viena iš tokių. Ir kol mes nesužinosime apie ją visko iki nago juodymo, aš abejoju, ar sugebėsime rasti jos žudiką ir sužinoti, už ką ją nužudė. Todėl prašau jūsų vykti į Honkongą ir sužinoti, ką tik galima. To nepadarys nei Retnikas, nei anglų policija Honkonge. Man atrodo, kad tai jūsų jėgoms, todėl esu pasirengęs finansuoti jūsų kelionę ir dengti visas kitas išlaidas. Ką pasakysite?

Supratau - pasiūlymas įdomus, bet labai sudėtingas, todėl tariau:

- Aš pasirengęs tenai važiuoti. Bet iš kelionės gali nebūti ir jokios naudos. Kiek šansų - už, aš galiu pasakyti tik grįžęs, bet jau ir dabar aišku, kad mažai.

Jis linktelėjo galva ir tarė:

- Eikite ir pasikalbėkite su mano sekretore. Ji parodys kai kuriuos sūnaus laiškus. Jie gali būti jums naudingi. Linkiu geros kloties, misteri Raianai!

Jis atsisveikino su manimi rankos mostu.

- Jūs suprantate, kad aš negaliu važiuoti tuoj pat, - tariau atsistodamas. - Turiu atlikti tyrimą čia ir, prieš išvykdamas, apie tai pranešti Retnikui.

Jis linktelėjo:

- Manau, Retnikas netrukdys. Važiuokite, kai tik galėsite.

Aš išėjau iš kambario, ir senis pasiliko vienas su savo karčiomis mintimis.

5

Žanetą Vest radau dideliame kambaryje, atstojančiame raštinę. Mergina sėdėjo už stalo, priešais ją gulėjo čekių knygelė ir krūvelė kažkokių popierių. Nysišypsojusi ji pakvietė sėstis.

- Jūs važiuosite į Honkongą, misteri Raianai? - paklausė ji, toliau pastumdama čekių knygelę.

- Manau važiuoti, bet ne tuoj pat, o savaitės pabaigoj , jeigu pasiseks.

- Jūs turite pasiskiepyti nuo raupų ir choleros, bet tai neprivaloma.

- Aš pasiskiepysiu.

Užsirūkęs paprašiau:

- Misteris Džefersonas sakė, kad yra sūnaus laiškų. Man brangi visokia informacija apie jį, kitaip veltui sugaiščiau daug laiko.

- Aš sudėjau juos į krūvelę.

Ji atidarė stalo stalčių, išėmė kokius šešis laiškus ir padavė man.

- Hermanas rašė tik kartą per metus. Išskyrus adresą, tie laiškai, ko gero, jums nieko nepasakys.

Aš perskaičiau laiškus. Iš tikrųjų jie buvo labai lakoniški. Kiekviename tas pats atkaklus pinigų kaulijimas. Hermanas Džefersonas rašė, kad jaučiasi gerai, bet jam nesiseka, ir jis prašo tėvo kuo skubiau

atsiųsti pinigų.

Pirmasis laiškas buvo parašytas prieš penkerius metus, o visi kiti, pamečiui. Paskutinis, parašytas pernai, mane sudomino.

Štai ką rašė Hermanas:

"Brangus tėve!

Aš sutikau kinę merginą ir ją vesiu. Jos vardas - Džo Ana. Ji gyveno labai sunkiai - yra Raudonosios Kinijos emigrantė, bet svarbiausia - tai puiki, protinga moteris, apie kokią aš svajojau. Manau, kad šita žinia Jūsų nenudžiugins, bet Jūs visuomet sakydavote, kad aš turįs gyventi savarankiškai, todėl ją vesiu. Manau, ji man bus gera žmona. Ieškau buto, bet sunku rasti. Kol kas mudu nusprendėme apsistoti viešbutyje, bet aš geisčiau turėti nuosavą namą. Tikiuosi, Jūs mus palaiminsite. Jeigu atsiųstumėte pinigų namui, tai toks jūsų poelgis būtų kilniadvasiškas.

Jūsų Hermanas"

Aš atidėjau laišką į pašalį.

- Tai paskutinis, kurį jis parašė, - tyliai tarė Ženeta. - Misteris Džefersonas labai įniršo. Telegrafavo Hermanui, draudė vesti. Nuo to laiko apie Hermaną mes nebeturėjome jokių žinių, o prieš dešimtį dienų gavome štai šį laišką.

Ji padavė man laišką, atspausdintą popieriuje, kvepenčiame sandalo medžiu. Laiškas buvo parašytas su klaidomis.

"Misteri Džefersonai!

Hermanas vakar mirė! Jis pakliuvo į avariją. Man jisai ne kartą kalbėjo, kad norėtų būti palaidotas namie. Aš neturiu pinigų, bet jeigu Jūs nors kiek man atsiųstumėte, aš jį parvežčiau, ir jis būtų palaidotas ten, kur geidavo. Čia aš neturiu už ką jo palaidoti.

Džo Ana Džeferson"

Tas patetiškas laiškas mane sujaudino. Įsivaizdavau vargšę moterį, netikėtai likusią be skatiko prie vyro lavono.

- Kas buvo po to? - paklausiau.

- Misteris Džefersonas nepatikėjo tuo, ką perskaitė. Jis pamanė, kad toji moteris nori išvilioti pinigų, nors jo sūnus gyvas. Aš paskambinau Amerikos konsului į Honkongą ir sužinojau, kad Hermanas iš

tiesų žuvo autokatastrofoje. Tada misteris Džefersonas paliepė man parašyti tai moteriai ir paprašyti, kad atvežtų sūnaus kūną. Misteris Džefersonas buvo tos nuomonės, kad jinai turi likti gyventi Honkonge ir pažadėjo reguliariai siūsti tam tikrą pinigų sumą. Ji atvežė Hermaną, bet čia iš karto nesirodė.

- O kur dabar Hermano Džefersono kūnas?

Aš instinktyviai pajutau, kad kalbėdamasi su manimi, ji labai save seka, nors šiaip, rodės, nė kiek nesijaudino.

- Laidotuvės įvyks poryt.

- Kuo Hermanas vertėsi Honkonge?

- Mes šito nežinome. Kai jis tenai vyko pirmą kartą, tėvas jį įtaisė eksporto firmos menedžerio padėjėju, bet po pusmečio Hermanas tą darbą metė. Tėvui niekada nerašė, kuo verčiasi, tik kasmet prašydavo pinigų.

- Ar misteris D*efersonas atsišaukdavo į jo prašymus?

- Taip, paprašytas jis visuomet išsiūsdavo pinigų.

- Ar stambias sumas?

- Niekada daugiau kaip 500 dolerių. Už pinigus, kuriuos gaudavo iš tėvo, Hermanas metų negalėjo išgyventi. Vadinasi, jis turėjo kur nors uždarbiauti.

Aš nukreipiau žvilgsnį į langą ir paklausiau, kas seniai rūpėjo:

- Jūs pažinote Hermaną Džefersoną?

Pajutau, - ji jaudinasi, bet nenori išsiduoti. Kiek patylėjusi atsakė:

- Taip, žinoma. Su misteriu Džefersonu aš dirbu jau beveik aštuonerius metus. Prieš išvykdamas į Rytus, Hermanas čia gyveno. Mes dažnai susitikdavome.

- Koks jis buvo žmogus? Tėvas sakė, kad Hermanas buvęs padykęs, bet dabar mano, kad jeigu būtų jį geriau supratęs, tai sūnus būtų užaugęs visai kitoks. Ar ir jūs esate tokios nuomonės?

Jos žvilgsnis pasidarė griežtas. Atsakė:

- Misteris Džefersonas labai nuliūdo sužinojęs, kad sūnus žuvo. Kartais jis būna sentimentalus. O Hermanas buvo tūžmingas, beširdis ir amoralus žmogus. Jis vogė pinigus iš tėvo ir netgi iš manęs. Sunku patikėti, kad jis Džefersono sūnus. Misteris Džefersonas nuostabus žmogus: gyvenime jis visuomet elgiasi padoriai.

Mane kiek nustebino toks ūmus Žanetos jausmų protrūkis.

- Ačiū, - tariau ir atsistojau. - Padarysiu vis[illegible]ą tik galėsiu.

Žaneta pervertė pasirašytų čekių krūvelę ir vieną padavė man sakydama:

- Misteris Džefersonas norėtų išmokėti jums rankpinigių. Aš užsakysiu lėktuvo bilietą, kai tik pranešite, kada ketinate skristi. Jeigu reikia daugiau pinigų, sakykite.

Žvilgtelėjau į čekį. Jis buvo išrašytas 1000 dolerių sumai.

- Aš ne toks brangus. Trijų šimtų būtų visiškai pakakę.

- Misteris Džefersonas liepė jums išmokėti tokią sumą, - tarė ji taip, tarsi būtų man davusi penkis dolerius.

- Gerai, nuo pinigų niekad neatsisakau. Prieš išskrisdamas, jums paskambinsiu.

Kai buvau jau prie durų, ji paklausė:

- Ar ji buvo graži?

- Jo žmona? Manau, taip. Kai kurios kinės būna labai patrauklios. Ji buvo graži net mirusi.

Ji ėmė ieškoti kažkokio dokumento, tuo pačiu duodama suprasti, kad pokalbis baigtas. Liokajus palydėjo mane per holą iki lauko durų.

Pasukau prie mašinos. Paskutinės pokalbio frazės sakyte sakė, kad kurį laiką Žaneta Vest ir Hermanas Džefersonas buvo meilužiai. Žinia apie jo vestuves, o paskui ir apie mirtį jai, kaip ir seniui Džefersonui buvo skaudus smūgis. Tai buvo netikėtas ir įdomus atradimas. Aš nutariau, kad verta šį bei tą sužinoti ir apie Žanetą Vest.

Sėdau į mašiną ir nuvažiavau į policijos nuovadą. Teko laukti apie pusvalandį, kol priėjau prie Retniko. Radau jį užstalėj su užgesusiu cigaru burnoj, prislėgtos nuotaikos.

- Nežinau, ar verta tuščiai su tavim gaišti laiką, - tarė jis, kai, uždaręs duris, pasukau prie jo stalo. - Ko gi tu nori?

- Mane pasamdė Džefersonas, ir manau, kad jūs turite tai žinoti,- tariau.

Jo veidas pasidarė rūstus.

- Jeigu sutrukdysi man tyrimą, Raianai, - tarė jis, - tai prarasi savo licenziją. Aš tave perspėju.

Kiek patylėjęs paklausė:

- Kiek tau moka?

Aš atsisėdau.

- Pakankamai. Nesutrukdysiu, nes netrukus išvykstu į Honkongą.

- Kažin, ką jau ten veiksi?

- Senis nori žinoti, kas ta moteris. Jis mano - tyrimas nepavyks, kol nesužinosime jos praeities ir nepažiūrėsime, kas ir kaip tenai. Galimas daiktas, jis teisus.

- Tai bergždžias laiko ir pinigų eikvojimas, bet jeigu tau moka, tai dėl to širdies neskauda.

Aš linksmai atsakiau:

- Jis sau leidžia tenkinti savo kaprizus, o aš galiu sau leisti linksmai praleisti laiką. Tai galiu daryti net su džiaugsmu.

- Aš apie ją žinau daugiau, negu tu kada nors sužinosi, nors į Honkongą nevažiavau ir nevažiuosiu.

- Ką jau taip sužinojote?

- Ją vadina Džo Ana Čong. Tai velniškas vardas, ar ne? Prieš trejus metus ją sučiupo džonkoje, kuri plaukė iš Makao į Honkongą. Šešias savaites ji ištupėjo kalėjime, paskui gavo dokumentus. Dirbo klube apmokama šokėja, tai yra buvo prostitute.

Jis pažiūrėjo pro langą, pasikasė ausį ir kalbėjo toliau:

- Ji ištekėjo už Džefersono, dalyvaujant Amerikos konsului, pernai rugsėjo 21 dieną. Jiedu gyveno kinų rajone. Džefersonas nedirbo. Tikriausiai gyveno iš to, ką gaudavo iš senio. Šių metų rugsėjo 6 dieną Hermanas žuvo autokatastrofoje, ir žmona kreipėsi į Amerikos konsulą, prašydama leidimo pervežti kūną į tėvynę. Štai ir visa istorija. Ko skristi į Honkongą?

- Man už tai moka.

Jis piktdžiugiškai nusijuokė ir tarė:

- Nemanyk, kad atsistosi man skersai kelio. Pašalinsiu, kada tik panorėjęs. Šioje byloje mane labiausiai domina tai, ko ji atvažiavo į tavo kontorą trečią valandą ryto.

- Galimas daiktas, atsakymą rasiu Honkonge. Senis Džefersonas sukaupė didelį turtą. Manau, sūnus turėjo jį paveldėti. Kol tėvas nepakeitė savo sprendimo, Džo Ana bus paveldėtoja, nes sūnus mirė. Kažkas tyčia galėjo ją pašalinti dėl palikimo. Reikia pažiūrėti, kas dar taikosi į Džefersono pinigus. Juk turi būti kokia nors žmogžudystės priežastis.

Jis kiek patylėjo ir tarė:

- Tavo galvoje visą laiką krebžda idėjos. Žinoma, tai tik spėlionės. Tu susipažinai su milijonieriaus sekretore Žaneta Vest? Kažkada, man rodosi, ji turėjo meilės ryšius su Džefersono sūnumi.

- Ne pro šalį būtų patikrinti, kur ji buvo trečią valandą ryto, kai nužudė kinę.

- Aš kalbėjausi su Žaneta Vest. Senis ja pasitiki. Jeigu imsiu knaisiotis, tai turėsiu daug bėdos, o šito aš nenoriu.

- Iš ko sprendi, kad jie buvo meilužiai?

- Iš jos kalbos. Ji puikiai tvardosi, bet kartais neišturi ir pratrūksta. Netvirtinu,kad ji užmušė merginą, bet galbūt ji žino apie žmogžudystę daugiau negu atrodo. Gal ji turi garbės trokštantį draugą.

- Aš nebandysiu bylos nagrinėti tokiu aspektu,- tarė Retnikas. - Turiu išsiaiškinti, ko ta geltonodė atvažiavo į tavo kontorą. Šitą sužinojus, visa kita savaime paaiškės.

Aš atsistojau ir tariau:

- Gal jūs ir teisus. Kada prasidės kvota? Norėčiau išvažiuoti kaip galima greičiau.

- Rytoj lygiai dešimtą.

Jis įkišo šratinuką į užrašų knygelę.

- Nepamiršk, jei ką nors užtiksi, tuojau man pasakyk.

- O argi jūs neturite atidirbti už savo atlyginimą?

Jis nutaisė rūgščią miną ir burbtelėjo:

- Ar tai galima vadinti atlyginimu? Džefersonas reikalauja...

- Aš žinau. Juk man pasakojote.

Palikau jį badantį skylutes užrašų knygutėje. Džo Anos žudikui būtų buvę įdomu į jį pažiūrėti. Grįžau savo kontoron. Prieš atidarydamas duris, nutariau patikrinti vieną spėlionę. Žengęs koridoriumi keletą žingsnių, pasibeldžiau į Džo Veidės duris ir įėjau į didelį, puikiai apstatytą kambarį su stalu priešais duris, ant kurio stovėjo rašomoji mašinėlė, telefonas, teletaipas ir keli plieniniai padėklai. Veidė sėdėjo už stalo, rūkė pypkę ir žiūrėjo į panosėj gulinčius popierius. Dešinėj nuo jo buvo dar vienerios durys, pro kurias sklido veikiančio teletaipo garsai. Čia skirtingai nuo mano kontoros gyvenimas sruvo be vargo. Dirbti inžinieriumi chemiku pelningiau negu privačiu detektyvu.

- Sveiki, - tarė Veidė, matyt, apsidžiaugęs, kad užsukau. - Užeikite, sėskitės, - jis atsistojo ir parodė man odinį krėslą prie stalo.

Aš atsisėdau.

- Taip netikėtai, - jis žvilgtelėjo į savo “Omegą”. - Jau beveik šešios. Gal išgeriam? Norite škotų viskio?

Jis atrodė toks laimingas, sulaukęs svečio, ir aš pasakiau, kad

noriu.

Veidė iš spintos išėmė butelį ir dvi stiklines. Atsiprašė neturįs ledo. Atsakiau, kad įpratau gerti ir be ledo ir manau, kad tai sveikatai nepakenks. Mes nusišypsojome vienas kitam ir išgėrėme. Tai buvo geras viskis.

- Jūs man šį tą papasakojote apie Hermaną Džefersoną, - tariau. - Gal dar ką atsimenate? Aš renku duomenis. Gali būti naudingas ir menkiausias faktas.

Jis žvilgtelėjo į mane.

- Na, žinoma. O ką jūs turite galvoje?

- Mano darbas - rinkti duomenis tikintis, kad tai padės bylai. Jūs pažinojote Džefersoną. Pasakojote apie jo charakterį. Sakėte, jis kvailai elgdavosi, dažnai gerdavo, pešdavosi, keldavo skandalus. O koks jis buvo su moterimis?

Įdegęs mano pašnekovo veidas staiga pasidarė piktas.

- Su moterimis jis elgdavosi šlykščiai. Žinoma, kiekvienas jaunuolis suka merginų galveles, bet Hermanas elgdavosi baisiai. Jeigu jo tėvas nebūtų toks įtakingas mūsų miesto gyventojas, skandalams nebūtų buvę galo.

- Su kuo jis daugiausia bendravo?

Veidė sutriko, kiek pagalvojo, paskui tarė:

- Aš nemėgstu sakyti pavardžių, bet buvo tokia mergina - Žaneta Vest. Ji misterio Džefersono sekretorė... - Jis nusuko akis ir patylėjo. - Atleiskite, aš nenorėjau apie tai kalbėti. Be to, tai buvo prieš devynerius metus. Hermanas man pasipasakojo, bet tai nereiškia, kad turiu teisę tą istoriją jums perpasakoti.

Mačiau, jis labai nori man apie tai papasakoti ir dalyvauti žudiko medžioklėje. O Veidė jautė, kad mane labai domina tai, ką jis žino. Todėl rimtai tariau:

- Kartais ir nereikšmingiausia informacija padeda užtikti žudiko pėdsakus. Jūs jau pats spręskite, turite teisę man apie tai pasakoti, ar ne.

Tai jam patiko. Perbraukęs trumpai kirptus plaukus, tarė:

- Hermanas ir Žaneta Vest prieš dešimtį metų turėjo kūdikį. Hermanas bandė Žaneta nusikratyti, bet ji nuėjo pas tėvą, o tas, išgirdęs, kas atsitiko, pašiurpo iš siaubo. Vaikas mirė. Senis spaudė, kad Hermanas vestų Žanetą, bet tas kategoriškai atsisakė. Aš manau, kad senis pats dėl jos varvino seilę. Kad ir kaip ten būtų, jis pasiėmė

ją į savus namus ir padarė sekretore. Apie tai man pasakojo pats Hermanas. Tėvo poelgis jį siutino. Manau, senis vylėsi, kad Hermanas atsikvošės ir ves, bet, kai ši viltis neišsipildė ir jis suprato, kad vestuvių nebus, privertė Hermaną išvažiuoti į Rytus. Nuo to laiko Žaneta dirba pas senį.

- Ji graži, - tariau. - Keista, kad neištekėjo.

- Aš dėl to nesistebiu. Senis šito nepakęstų. Jis pasidavė jos valiai, ir be jos nėra nieko, kam Džefersonas paliktų savo milijonus po Hermano mirties.

- Nieko nėra? - aš stengiausi parodyti, kad man labai įdomu tai, ką išgirdau. - Jis turbūt turi giminaičių.

- Ne. Hermanas gyrėsi, kad jis paveldės visą turtą, kadangi kitų pretendentų nėra.

- Galiu kirsti lažybų, kad po senio mirties Žaneta Vest atsikąs gerą kasnį.

- Aš tiesiog šios problemos nenagrinėjau tokiu požiūriu. Manau, kinei senis nieko nepaliko.

- Būdama Hermano žmona, ji galėjo pareikšti ieškinį ir jeigu tik teisėjas būtų ją atjautęs, bylą garantuotai laimėtų.

Mergina atnešė laiškus ir padėjo ant stalo. Aš atsistojau ir atsisveikinau su Veide.

- Man metas. Malonu buvo su jumis pasikalbėti.

- Ar turite kokių naujų žinių?

- Naujo nieko neturim. Kvota rytoj, bet jie bus priversti paskelbti verdiktą, kad žudikas nežinomas. Tai labai paslaptinga žmogžudystė.

Veidė pavartė popierius.

- Jeigu galiu kuo padėti...

- Nepamiršiu.

Iš savo kontoros paskambinau Retnikui ir papasakojau, ką sužinojau iš Veidės.

- Žvirblis, galima sakyti, jau rankose, - tariau. - Būdamas jūsų vietoje, panorėčiau sužinoti, kur mis Vest buvo trečią valandą ryto, kai nužudė kinę.

Jis tylėjo, ir aš girdėjau jo sunkų alsavimą.

- Bet tu - vis dėlto ne aš, - galiausiai išstenėjo. Pasimatysime per kvotą. Nepamiršk apsivilkti švarių marškinių. Teisėjas bruzdus žmogus. - Ir jis padėjo ragelį.

6

Kaip ir tikėjausi, kvota nieko nedavė. Skvarbaus žvilgsnio storulis, prisistatęs Džefersono advokatu, sėdėjo salės gale ir visai nereagavo į tai, kas ten vyko. Žaneta Vest - apsivilkusi efektingą tamsią suknelę, atrodė puikiai - tyrimui papasakojo beveik tą patį, ką ir man. Retnikas išdėstė savo versiją, o aš savo. Kvota buvo pertraukta - tegu policija tęsia savo pradėtą darbą. Man pasirodė, kad kinės emigrantės mirtis niekam nerūpi. Kai tardytojas išėjo iš teismo salės, aš paklausiau Retniką:

- Ar dabar jau galiu išvykti iš miesto?

- Žinoma, niekas tavęs nelaiko.

Jis smalsiai žvilgčiojo į Žanetą Vest, kuri kalbėjosi su Džefersono advokatu.

- Ar sužinojai, ką ji veikė tuo metu, kai pribaigė geltonodę? - paklausė Retnikas.

- Tai aš palieku jums. Štai dabar ji šenkučiuojasi su advokatu, prieikite ir paklauskite, - tariau.

Jis išsiviepė ir palingavo galva.

- Aš ne beprotis. O tu dirbk savo darbą. Sek kines. Kiek žinau, jos ne tik gražios, bet ir kekšės.

Jis išėjo, aplenkdamas Žanetą Vest ir advokatą.

Palaukiau, kol Žaneta Vest atsisveikino su advokatu ir pasivijau ją.

- Galiu rytoj išvažiuoti.

Ji pažiūrėjo į mane ir tarė:

- Gerai, misteri Raianai, aš užsakysiu jums bilietą rytojaus vakarui. Gal dar ko reikia?

- Man reikalinga Hermano Džefersono nuotrauka.

- Nuotrauka? - ji, rodos, nustebo.

- Gal pravers. Turiu jo žmonos nuotrauką, padarytą morge. Tokiame darbe nuotraukos visuomet praverčia.

- Gerai, aš parūpinsiu Hermano nuotrauką.

- Ar negalėtume šį vakarą susitikti kur nors miesto centre? Nereikėtų man belstis pas jus, nes prieš kelionę turiu begalę reikalų. Sakysim, Astoro bare aštuntą valandą?

Ji pagalvojo ir linktelėjo:

- Gerai, lygiai aštuntą.

- Ačiū, jūs man labai pagelbėsite.

Ji vėl linktelėjo, šaltai nusišypsojo ir išėjo. Aš stebėjau, kaip ji įlipo į dvivietį "Jaguarą" ir nuvažiavo.

- Jeigu ji gaus Džefersono milijonus, susiras ką nors įdomesnio už tave, - tariau sau.

Nuvažiavau į kontorą ir susitvarkiau savo reikalus. Laimė, neturėjau kokios nors svarbesnės bylos, kuri negalėtų pagulėti porą savaičių.

Jau buvau beeinąs sumuštinių, bet tuo tarpu į duris pasibeldė ir įėjo Veidė.

- Aš jūsų ilgai netrukdysiu, - tarė jis. - Ar nepasakytumėte, kada laidos Hermaną? Manau, turiu dalyvauti.

- Poryt, - tariau, - bet kelintą valandą, nežinau.

Jis, rodos, suglumo.

- Gal man paskambinti mis Vest. Turbūt ji neprieštarautų, kad ateičiau.

- Aš susitiksiu su mis Vest šį vakarą, jei norite, paklausiu.

- Būčiau jums labai dėkingas, - jis pažvalėjo ir vėl paklausė:

- Kaip vyksta tyrimas?

- Taip, kaip ir maniau: atidėjo.

Aš priėjau prie jo, norėdamas prisidegti cigaretę, ir pasakiau:

- Rytoj skrendu į Honkongą.

- Jūs?! - jis nustebo. - Tai bent pramoga. Turbūt tuo reikalu?

- Žinoma. Senis Džefersonas pavedė man pasikapstyti po nužudytosios kinės praeitį. Jis man moka, ir aš skrendu.

- Žinote, Honkongas - viena iš tų vietų, kur aš mėgstu būti, todėl jums pavydžiu.

- Aš apie tokią kelionę nė nesvajojau.

- Tikitės ką nors rasti?

- Ką gali žinoti. Stengsiuos.

- Jūs buvote pas Džefersoną. Kaip jis atrodo?

- Nekaip. Panašu, gyvena paskutines dienas.

- Skaudu tai girdėti. Jis šaunus senis.

Veidė palingavo galva.

- Jį turbūt sukrėtė sūnaus žūtis.

Veidė priėjo prie durų.

- Aš einu. Rodos, kažkas pas mane atėjo. Sėkmingo jums kelio. Gal reikia ką nors nuveikti, kol būsite Honkonge?

- Nieko, ačiū. Užrakinsiu duris, ir viskas.

- Tikiuosi, kai grįšite, susitiksime ir išgersime. Bus įdomu sužinoti, kaip klostėsi reikalai ir kaip jums ten patiko. Nepamirškite paklausti apie laidotuves. Galite pasakyti, kad vienas žmogus nori atnešti gėlių.

- Rytoj aš jums pasakysiu.

Po to aš nuvažiavau į policiją ir paėmiau Džo Anos fotografiją, padarytą morge, - ją parūpino Retnikas. Tai buvo nebloga nuotrauka. Sumaniai apšvietęs, fotografas suteikė moteriai gyvybės žymių. Sėdėdamas mašinoje, keletą minučių žiūrėjau į nuotrauką. Ką ir sakyti, ta kinė buvo graži. Paklausiau tarnautojo, kada rengiasi ją laidoti. Tas atsakė, kad poryt Džefersono sąskaita kapinėse, skirtose respektabiliems Pasadenos piliečiams.

Apie 6 valandą uždariau kontorą ir parvažiavau namo. Susidėjęs krepšį, padariau, ką padaro kiekvienas, kelioms savaitėms išvykstantis iš namų: nusiskutau, išsimaudžiau po dušu. Tada išvažiavau į Astoro barą. Ten buvau be penkių aštuntą. Žaneta Vest atvyko lygiai 20.00. Ji buvo gerai apsirengusi, be to, graži moteris, ir puikiai tą žinojo. Kai ji ėjo prie kampinio staliuko, kur aš sėdėjau, vyrų galvos pasisuko į jos pusę. Mes pasakėme vienas kitam įprastus mandagumo žodžius. Tada jai užsakiau martinio, o sau viskio. Ji man padavė bilietą ir odinę piniginę.

- Norėčiau jums duoti keletą Honkongo dolerių. Turėsite mažiau rūpesčių anam pasaulio krašte, - tarė ji. - Gal pageidaujate, kad paskambinčiau ir parūpinčiau viešbutį? Galima užsakyti patį prabangiausią numerį.

- Ne, ačiū. Aš noriu įsikurti Celestialio viešbutyje.

Ji kiek sunerimusi pažvelgė į mane.

- Taip, žinoma.

- Ar nepamiršote nuotraukos?

Kol padavėjas pylė į stiklus gėrimus, ji atidarė rankinuką, išėmė voką ir padavė man. Matyt, fotografavo profesionalas. Iš nuotraukos į mane įdėmiai žiūrėjo gudraus, pašaipaus ir nemalonaus veido vyras: jo antakiai buvo ploni ir juodi, lūpos siauros, žandikauliai išsišovę ir stiprūs. Tokį veidą nori regėti tik už kalėjimo grotų. Hermano Džefersono išvaizda mane nustebino. Nemaniau, kad jis taip atrodo. Savo vaizduotėje buvau susikūręs geraširdžio, nerūpestingo pleibojaus paveikslą. Žmogus, kuris žvelgė į mane iš fotografijos, geba

šaltakraujiškai daryti pikta kitiems. Aš prisiminiau, ką apie jį kalbėjo Žaneta: "Jis buvo labai blogas. Jis neturėjo patrauklių bruožų". Žiūrėdamas į nuotrauką, turėjau sutikti su jos teiginiais. Žaneta stebėjo mane. Jos veidas buvo be jokios aistros, o akys šaltos.

- Aš supratau, ką jūs turite galvoj, - tariau.

- Jis nebuvo panašus į tėvą.

Įsikišau nuotrauką kišenėn. Staiga man dingtelėjo kita mintis. Išėmiau Džo Anos nuotrauką.

- Jūs klausėte, ar ji buvo graži, štai jos fotografija, - tariau paduodamas nuotrauką.

- Taip, - tarė ji bejausmiu šaltu balsu ir paėmė fotografiją. Jos rankos nevirpėjo. Atėjo valandėlė, kada galėjau stebėti ją. Žaneta žiūrėjo ilgai, bet neparodė jokių emocijų. Labai norėjau žinoti, kokios mintys siaučia jos galvoje, bet...

Ji grąžino fotografiją. Mes išgėrėme, ir tada paklausiau:

- Sakėte, kad laidotuvės poryt?

- Taip.

- Vienas Hermano draugas prašė sužinoti laidotuvių laiką ir paklausti, ar jis gali dalyvauti. Jo kontora šalia manosios. Tai Džo Veidė. Jis mokėsi su Hermanu.

Žaneta apmirė.

- Laidotuvėse dalyvausime tiktai misteris Džefersonas ir aš, - tarė ji. - Kitų dalyvavimas nepageidautinas.

- Aš jam pasakysiu. Jis norėjo atsiųsti gėlių.

- Gėlių nereikia.

Ji žvilgtelėjo į laikrodį ir atsistojo:

- Manęs laukia misteris Džefersonas. Turiu grįžti. Ar dar galiu jums kuo pagelbėti?

Mes tik truputį nugėrėme stiklus. Buvau stipriai nusivylęs. Maniau galėsiąs ją geriau pažinti, bet pokalbis nesiklostė.

- Ačiū, man nieko nereikia. Kada išskrenda lėktuvas?

- Vienuoliktą valandą. Jūs turite būti aerouoste 10.30.

- Ačiū už viską.

Kai ji pasuko durų link, aš skubiai kyštelėjau padavėjui du dolerius ir paskui ją išėjau gatvėn. "Jaguaras" stovėjo priešais barą. O aš apsukau porą kvartalų, kol maždaug už dviejų šimtų jardų radau vietą. Tai bylojo, kad senis Džefersonas mieste labai įtakingas.

Ji stabtelėjo prie mašinos.

- Aš manau,kad kelionė bus labai sėkminga,- tarė ji. Žanetos balse nejutau pašaipos. Ir jos akys buvo tyros.

- Jeigu ko prireiks - skambinkite man.

- Ar jūs kada ilsitės? Ar visą laiką tvarkote reikalus? - paklausiau šypsodamasis.

Tik trumpą akimirką jos akyse blykstelėjo nuostaba, ir vėl išblėso. Ji įlipo į mašiną.

- Labanaktis, misteri Raianai, - tarė ji ir pasukusi starterį, išvažiavo į gatvę.

Aš žiūrėjau jai pavymui, kol mašina dingo iš akių, tada žvilgtelėjau į laikrodį, buvo 20.35. Būčiau mielai su ja pavakarieniavęs. O dabar prieš akis - ilgas ir liūdnas vakaras. Stovėjau šaligatvio pakrašty ir galvojau apie merginas, kurias galėčiau pakviesti vakarienės, bet nė viena iš jų negalėjo atstoti mis Vest. Jaučiau, kad nė viena jų nesugebėtų manęs pralinksminti, todėl nutariau suvalgyti sumuštinį ir pažiūrėti televizorių. Įdomu, ką pasakytų Veidė, sužinojęs, kaip aš leidžiu vakarus. Turbūt jis labai nustebtų ir nuliūstų.

Įėjau į barą. Sėdėjo tik dvi merginos - džinsuotos, liemenys tampriai megztukų aptempti. Jos nužvelgė mane, spręsdamos, ko esu vertas,ir nusuko akis - atrodžiau per daug senas ir neįdomus. Suvalgiau sumuštinį su mėsa ir kumpiu, tada išsitraukiau nuotraukas ir ėmiau jas studijuoti. Hermanas ir kinė atrodė niekam tikusi pora. Vyras mane erzino. Negalėjau suprasti, kaip tokia moteris, kaip Žaneta Vest, ne tik buvo jį įsimylėjusi, bet ir pagimdė kūdikį.

Užmokėjęs už sumuštinį, išėjau ir nuvažiavau namo.

Miesto centre nuomavau butą - didelė svetainė, mažytis miegamasis ir virtuvikė, kurioje galėjai vos ne vos apsisukti. Tai buvo pigus ir patogus būstas be lifto, bet dėl to nesielvartavau, nes, bėgiodamas laiptais, galėjau išlaikyti liekną figūrą, be to, atsikratydavau draugų klajoklių.

Uždusau, kol užlipau. Atidaręs duris, įėjau svetainėn. Kambaryje buvo gana tamsu: juk gatvė jau skendo tirštose sutemose. Kitoje gatvės pusėje degė neono ženklas - skalbimo miltelių reklama - ir jo mėlynos, raudonos, žalios ugnelės atsispindėjo grindyse. Jeigu ne reklama, aš jo, juodai apsirengusio, nebūčiau nė pastebėjęs. Jis sėdėjo mano geriausiame krėsle, pritrauktame prie pat lango. Sukryžiavęs kojas, rankas laikė ant laikraščio, gulinčio ant kelių, ir atrodė suglebęs, bejėgis. Aš išsigandau, širdis ėmė smarkiai plakti. Mygtukas

buvo šalia, įjungiau šviesą. Tai buvo kokių 18-20 metų vaikinas, tvirto sudėjimo, plačiais kaip akmens luitas pečiais. Jis vilkėjo juodą suskretusią striukę, juodas kelnes, nešvarią juodą vilnonę kepuraitę raudonais langeliais, o juodą medvilnės šaliką buvo apsukęs apie storą sprandą. Tokių tipų naktį galite sutikti prie barų: tipiškas gatvės produktas, tūžmus ir pavojingas kaip kampan įvaryta žiurkė.

Jo veido oda buvo gelsva kaip taukai, akys spindėjo nelyginant opiumo rūkytojo ar žmogžudžio. Dešinį skruostą puošė senas randas - platus peilio brėžis, o dešinės ausies neturėjo. Apskritai, tai buvo baisiausiai atstumiantis gatvės valkata, žmogus, kokio dar niekada neteko matyti. Aš velnioniškai išsigandau, o jis šaltai pažiūrėjo į mane ir išsiviepė.

- A, Basteris, maniau, kad tu niekada negrįši, - tarė šiurkščiu gergždančiu balsu.

Apgailestavau, kad pistoletas liko kažkur policijos nuovadoje.

Pamažu šokas praėjo, ir aš ėmiau atsigauti.

- Kokių velnių tau čia reikia?

- Ramiai, Basteri, sėskis. Turiu reikalą.

Jis parodė kėdę. Pamačiau, kad jis mūvi juodas medvilnines pirštines. Mane išmušė prakaitas. Žinojau - tokie vyrai mirtinai pavojingi. Jis pasitikėjo savo jėga, labai pasitikėjo. Dabar žvelgiau į jį iš arti. Jo vyzdžiai buvo nenormaliai išplėtę.

- Duodu dvi sekundes, kad tavęs čia nė kvapo nebūtų, arba aš tave jote išjosiu.

Jis tik prunkštelėjo, pasitrynė nosį, kuri atrodė vaškinė, nukėlė koją nuo kojos ir laikraštis nukrito ant grindų. Prie jo šlaunies mačiau 0,45 kalibro pistoletą. Prie pistoleto vamzdžio buvo prisuktas dvylikacolis vamzdelis.

- Sėsk, Basteri, - tarė jis, aš žinau - tu neturi ginklo.

Jis parodė vamzdelį:

- Tai duslintuvas. Apskaičiuota trims užtaisams, bet ir vieno pakaks.

Mes žvilgtelėjome vienas į kitą, paskui lėtai prislinkau prie kėdės ir atsisėdau, nenuleisdamas nuo jo akių.

Mus skyrė šešių pėdų kilimas. Užuodžiau jo prakaito dvoką.

- Ko reikia? - paklausiau.

- Ar tau pabodo gyventi, Basteri? - paklausė jis, patogiau įsitaisydamas krėsle. Būk linksmas, ne tiek jau daug ir liko vargti šiame

pasaulyje.

Tos mažytės narkomano akys, šaltos kaip gyvatės, urbė mane, ir mano nugara bėgiojo skruzdės.

- Aš myliu gyvenimą, - tariau tik todėl, kad ką nors pasakyčiau. - Ir jaučiuosi visai neblogai.

- Labai blogai!

Jis pasuko pistoletą taip, kad juodoji vamzdžio kriaurymė žiūrėtų tiesiai man į tarpuakį.

- Ar turi merginą?

- Keletą, o kodėl tai tave domina?

- Paprasčiausiai įdomu, ar jos liūdės, išgirdusios, kad tave pribaigė?

- Viena ar dvi tikriausiai liūdės,.Bet tai tuščia kalba. Ko ant manęs širsti? Ką tau bloga padariau?

- Nieko, Basteri.

Jo plonos lūpos piktai šypsojosi.

- Atrodai nieko sau vaikinas. Turi gerą būstą, pusėtiną mašiną.

Aš giliai atsidusau ir tariau:

- Liaukis gniaužęs pistoletą, ir pasikalbėkim draugiškai. Gal ko išgeriam?

- Aš negeriu.

- Tau gerai. Kartais ir aš norėčiau negerti.

Kol tęsėsi tuščias pašnekesys, aš mąsčiau.

Jis buvo aukštas, stiprus ir, matyt, ištvermingas. Bet jo jėgos nebūčiau paisęs ir, jeigu ne pistoletas, būčiau su juo kibęsis. Aš ne iš silpnųjų ir moku keletą pratimų. Mus skyrė šešios pėdos. Vienu šuoliu užklupčiau jį ir...

- Kažin, ko mes čia susėdę tauškiam? - paklausiau ir dešinę koją ištiesiau taip, kad atsidurtų truputį už kėdės pirmosios kojytės. Šitaip pasiruošiau pulti priešininką, jeigu atsiras proga.

- Prieš akis pasišaudymo vakaras, Basteri, - tarė vyriokas ir išsiviepė.

- Ką nušaus?

- Tave, Basteri!

Man buvo labai nesmagu, kad taip prakaituoju. Tai dirgino ir vargino. Ir anksčiau tekdavo pakliūti į keblią padėtį, bet tokios, kaip dabar, dar nebuvau patyręs. Nenorėjau pasirodyti esąs bailys, tačiau vis dėlto paklausiau:

- Bet kodėl? Ką visa tai reiškia?!

Jis pistoleto vamzdžiu pasikasė skylę, kur turėjo būti ausis ir tarė:

- Aš nežinau, tai man nerūpi. Turiu atlikti savo darbą, ir viskas.

Aš aplaižiau lūpas. Liežuvis buvo sausas ir šiurkštus.

- Tau užmokėjo už tai, kad mane nužudytum? Ar taip?

Jis panarino galvą ir atsakė:

- Na, žinoma, Basteri, nejaugi nei iš šio, nei iš to imsiu ir įsigeisiu tave nudobti?

- Pasakyk man, kas tau užmokėjo, - tariau prislopusiu balsu.

Jis gūžtelėjo plačiais pečiais.

- Nežinau, Basteri, aš lošiau kortomis, kai priėjo kažkoks pižonas ir paklausė, ar nenorįs uždirbti 500 dolerių. Mes nuėjome į nuošalesnę vietelę, ir jis davė man šimtinę už tai, kad ateičiau čionai ir tavo kakton paleisčiau kulką. Kai šitą padarysiu, jis man duos likusius pinigus. Štai kodėl esu čia.

- Kas jis toks?

- Nežinau. Žmogus. Kaip norėtum, Basteri? Šūvis galvon akimoju atima gyvybę, bet galima ir kitaip.

- Į ką buvo panašus tas žmogus?

Jis pakėlė pistoletą ir nusitaikė tiesiai man į galvą.

- Tu dėl jo nesirūpink, - tarė, ir jo balsas jau skambėjo griežtai. - Pasirūpink savimi.

- Penki šimtai dolerių - ne tiek jau daug, - tariau. - Jeigu paslėpsi pistoletą, aš tau duosiu tūkstantį.

Jis nusijuokė ir tarė:

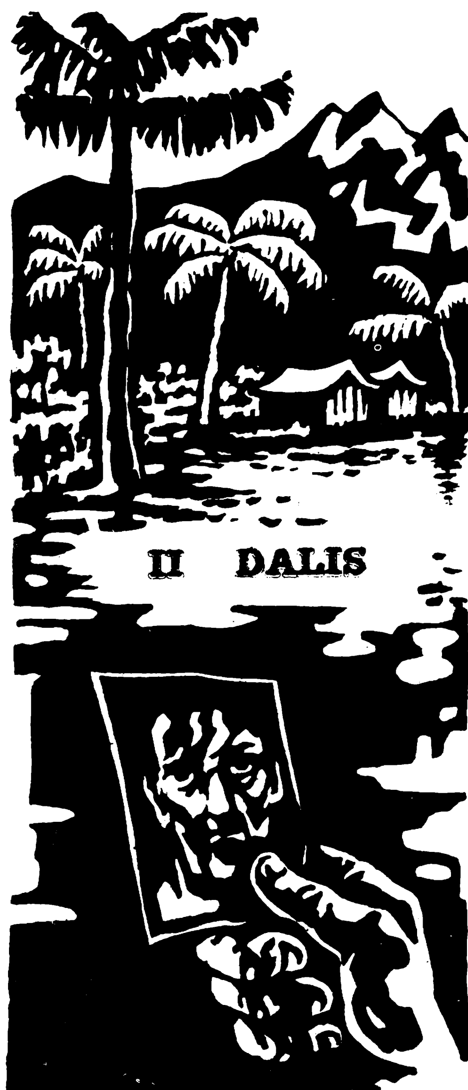
- Atlikęs darbą, ir taip juos pasiimsiu.

Suskambo telefonas. Jis pažiūrėjo į aparatą, ir tuo momentu aš puoliau jį, smogiau į veidą ir stvėriau pistoletą. Sukežinęs nosį, nusukau pistoletą į šoną. Iš jo gerklės sklido garsas, panašus į plėšomo popieriaus paketo garsą. Baisiai bildėdama griuvo kėdė, ant kurios jis sėdėjo. Bet jis buvo labai stiprus. Niekaip negalėjau išplėšti pistoleto. Ir tik todėl, kad staigiai puolęs jį nustebinau, jis nespėjo vietoj manęs nukepti.

Delnu trenkiau į kaklą. Nuo smūgio jis išsitiesė kiek ilgas. Pirštai akimirką atsileido, ir aš išlupau pistoletą. Bet netikėtai jisai stipriai kumščiu man trenkė į tarpuakį. Atrodė, kad trinktelėjo plaktuku. Akyse sumirgėjo šviesios žvaigždelės,ir pistoletas iškrito iš saujos. Mano priešininkas pašoko nuo grindų. Iš nosies ir burnos sruvo

kraujas. Jis dar kartą trenkė man į veidą, bet smūgis jau nebebuvo toks stiprus, nes spėjau prisidengti ranka. Rodos, aš jį įveikiau. Vargais negalais atsistojau ant kojų. Mes stovėjome vienas priešais kitą. Pistoletas gulėjo tarp mūsų. Jis rėkė ant manęs, bet buvo nuovokus ir nesilenkė paimti pistoleto. Jis slinko prie manęs lyg įsiutęs jautis. Aš trenkiau kumščiu, o tada ir galva, kokius penkis ar šešis kartus kumščiais tvojau į pilvą, pats gavau porą smūgių galvon, ir kurį laiką mano protas aptemo. Vėl puoliau jį ir vėl smogiau. Jis metėsi į šoną,ir jo rankose išvydau peilį. Mes stovėjome ir žiūrėjome vienas į kitą. Jis buvo sumišęs, bet vis dėlto tai buvo žmogžudys. Jo žvilgsnis ir peilis mane išgąsdino. Tai pajutęs, jis sukriokė ir ėmė slinkti prie manęs. Aš atsirėmiau į sieną, nusivilkau paltą ir apsivyniojau kairiąją ranką. Tuo tarpu jis puolė mane, įnirtęs ir šnypšdamas kaip gyvatė. Aš atrėmiau peilio smūgį apsaugota kairiąja, o dešine trenkiau jam į smakrą. Tai buvo stiprus smūgis. Jo akys pabalo, ir jis, žengtelėjęs atatupstas, parkrito ant kelių. Peilis išsprūdo iš storų pirštų. Aš paspyriau jį koja. Dar trenkiau jam taip, kad oda nuslinko nuo krumplių. Jis pargriuvo ir pabarzde nučiuožė grindimis. Gi aš patyriau tokių smūgių, kokių anksčiau nebuvau išmėginęs ir, rodos, visai nebetekau jėgų.

Durys atsidarė ir, atkišę pistoletus, įlėkė du policininkai. Nuo tokių muštynių turėjo pabusti jeigu ne visas kvartalas, tai bent jau namas. Kai pasirodė policininkai, vaikinas apsivertė ant šono ir pačiupo pistoletą. Jam vis dar rūpėjo uzdirbti pinigus. Pajutau, kaip kulka prašvilpė pro mano veidą, įsmigo į sieną, išmušdama tinko gabalėlį. Vienas policininkas šovė. Aš puoliau prie bandito, bet po laiko: jis išleido dvasią. Tai buvo sąžiningas vaikinas ir stengėsi atidirbti už paimtus pinigus.

II DALIS

1

Kai užsidegė tablo "Nerūkyti", storulis prakaito lašais apsipylusia galva pasilenkė į priekį, norėdamas pažiūrėti pro iliuminatorių.

- Štai ir Honkongas, - tarė per petį. - Nuostabiai atrodo. Kalba, kad Žemėje nėra puikesnės vietos. Kadangi didelė jo galva uždengė visą iliuminatorių, aš prisisegiau diržu. O kai jis atsišliejo, norėdamas prisisegti, išvydau žalias kalvų viršūnes, mirguliuojančią mėlyną jūrą ir keletą džonkų. Lėktuvas leidosi. Storulis, mano bendrakeleivis iš Honolulu, ėmė lankstyti miegmaišį.

- Jūs apsigyvensite Penensule? - paklausė.

- Ne, kitoje vietoje.

Jo prakaituotas veidas nuliūdo.

Po dešimties minučių aš praėjau muitinę ir patekau į triukšmingo bruzdaus aerouosto teritoriją. Mačiau, kaip mano storulis šmurkštelėjo į viešbutin einantį autobusą. Mes pamojome vienas kitam. Pustuzinis rikšų puolė prie manęs, atkakliai rėkdami ir kviesdami į savo "karietas". Seni išgeltę veidai maldaute maldavo. Sutrikęs stovėjau ir žiūrėjau. Tuo tarpu prie manęs priėjo europietiškai apsirengęs stiprus kresnas kinas ir nusilenkė:

- Atleiskite, gal galiu jums kuo padėti? Jums reikalingas taksi?

- Aš turiu pakliūti į Celestialio viešbutį, - atsakiau.

- Tai saloje, sere, - jis truputį nustebo, bet kaip ir pirma buvo mandagus. - Geriausiai taksi nuvažiuoti iki kelto ir perplaukti įlanką. Viešbutis pakrantėje, tik kitoje pusėje.

- Ačiū, - tariau. - Ar vairuotojai moka angliškai?

- Dauguma šiek tiek supranta. Jeigu leisite, aš paieškosiu taksi.

Pasiėmiau savo krepšį ir nusekiau jam iš paskos. Priėjęs, jis kažką pasakė taksistui, matyt, kinų kalba. Taksistas, ilgšis purvinas kinas, kažką burbtelėjo, pažiūrėjo į mane ir nusisuko.

- Jis nuveš jus į prieplauką, sere, - tarė kresnasis. - Kainuos vieną dolerį: ne Amerikos, o Honkongo. Jūs tikriausiai žinote, kad Hon-

kongo doleris šešis kartus pigesnis už amerikoniškąjį. Viešbutį nesunkiai rasite, jis priešais prieplauką... Žinote, tas viešbutis skirtas ne amerikiečiams. Atleiskite, kad kišuosi, bet amerikiečiai labiau vertina kitus viešbučius. Celestialio viešbutis skirtas azijatams.

- Kaip tik jame aš ir apsistosiu. Ačiū už pagalba.

- Geros kloties, sere, - tarė jis ir, ištraukęs storą piniginę,padavė man vizitinę kortelę. - Gal jums prireiks gido? Mano pareiga pasirūpinti amerikiečiais, atvykstančiais į Honkongą. Jūs tik man paskambinkite ir...

- Ačiū, aš nepamiršiu.

Pakišau kortelę po laikrodžio apyranke ir, kai jis nusilenkęs nuėjo, sėdau į taksi. Pakeliui susipažinau su Honkongu, sužinojau, kad yra žemynas, kuriame įsikūręs aerouostas ir kiti pastatai, o už siauros įlankos - Honkongo sala, į kurią galima nuplaukti keltu per keturias penkias minutes. Vanhajus, kur gyveno Džefersonas, tai Honkongo pakrantės rajonas.

Iki kelto važiavome keliolika minučių. Krantinės buvo pilnos vienas į kitą panašių žmonių. Atrodė, kad visur vieni kinai, tik kas šimtasis gal papuola europietis. Keliu pirmyn ir atgal zujo nešikai, ant bambuko lazdų tempdami fantastiškus krovinius. Gatvės buvo sausakimšos didelių amerikiečių limuzinų, vairuojamų storų kinų biznierių, rikšų su vežimėliais ir gremėzdiškų sunkvežimių. Ryškūs raudoni hieroglifų ženklai puošė parduotuvių iškabas. Kanaluose žaidė maži purvini kinų vaikai. Kinų šeimynos tupėjo prie parduotuvių.

Prieplaukoje užsimokėjau už taksi, nusipirkau bilietą ir įlipau į keltą, pilną kinų biznierių, Amerikos turistų ir kitos liaudies. Atsisėdau prie turėklo ir, keltui ėmus judėti mėlynu įlankos vandeniu į Honkongą, pabandžiau susigaudyti, kur pakliuvau. Rodės, seniausiai išskridau iš Pasadenos. Netikėtai apsilankius žudikui, kelionę teko keliom dienom atidėti. Retnikui visko nepapasakojau, tik pasakiau, kad, grįžęs namo, užtikau banditą ir su juo susigrūmiau. Neturiu supratimo, ką jis veikė mano bute. Retnikui tai nepatiko. Beje, jį sudomino duslintuvas, pritaisytas prie pistoleto, bet aš nieko daugiau nepasakojau, ir tuo mūsų kalba baigėsi. Galų gale, aš juk turėjau skristi į Honkongą. Buvau įsitikinęs, kad žmogus, pasamdęs žudiką, buvo paslaptingasis Herdvikas. Nusipirkau brangų 0,38 kalibro policininko pistoletą ir įtikinau save, kad ateity visuomet reikia jį turėti

po ranka. Ir anksčiau ne kartą buvau šitaip nusprendęs, bet greitai pamiršdavau.

Keltas atsirėmė į krantą ir visi išlipom.

Vanhajus buvo kone grynai kinų gyvenamas rajonas. Be dviejų tvirtų amerikiečių jūreivių, žiaumojančių gumą ir abejingai žvelgiančių kažkur į tolumą, krantinę tvindė į visas puses zujantys kinai, nešikai, sulinkę po milžiniškais nešuliais. Krantinė buvo nusėta visokiausio amžiaus vaikų. Koks tuzinas jaunų kinų smalsiai žiūrėjo į mane.

Į Celestialio viešbutį vedė siauras laikrodžių ir žaislų krautuvėlių suspaustas takas. Iškėlęs krepšį, kirtau gatvę ir palipau laiptais, einančiais į aukštą viešbučio vestibiulį. Netoli laiptų už barjero sėdėjo pusamžis kinas, nudyžtu juodu chalatu ir juoda kepuraite ant galvos. Tirtėjo ilgi reti jo barzdos plaukai. Migdolinės akys buvo liūdnos ir išblukusios.

- Man reikalingas kambarys, - tariau, numetęs krepšį ant parketo grindų.

Jis žvilgtelėjo į mane ir kažko laukė. Vilkėjau patį geriausią savo kostiumą, todėl nebuvau panašus į valkatą, nors atrodžiau ne taip jau prašmatniai. Jis pastūmė man knygą ir šratinuką. Knygoje buvo įrašytos tik kinų pavardės. Reikiamon vieton įrašęs savo pavardę ir tautybę grąžinau knygą. Tada kinas paėmė iš lentynos raktą ir padavė man.

- Dešimt dolerių, 27 kambarys, - tarė.

Daviau jam dešimt Honkongo dolerių ir paėmiau raktą. Kinas mostelėjo, parodydamas siaurą koridorių. Paėmęs krepšį, juo ir nudrožiau. Maždaug pusiaukelėje atsivėrė vieno kambario durys ir išlindo amerikietis jūreivis su šauniai ant pakaušio atsmaukta besnape kepure. Aš pasitraukiau į pašalį. Jūreiviui iš paskos išslinko kresna pavargusio plokščio veido kinė. Ji man pasirodė panaši į gerai atšertą šunėką. Ėjau toliau, kol radau 27 kambarį. Įkišęs spynon raktą, atrakinau duris ir įėjau į 10x10 pėdų kambariuką su dvigule lova, krėslu, bufetu ir ąsočiu, įeinančiu į šviesių, piešiniais margintų baldų komplektą, dryžuotu ištryptu kilimu ir langu, pro kurį matėsi kitas pastatas, galbūt skalbykla, apkarstytas rankšluosčiais ir rūbais, džiūstančiais ant bambukų lazdų. Padėjau krepšį ir atsisėdau ant kietos lovos. Buvau visas šlapias nuo prakaito, jaučiausi lyg išsivoliojęs purve. Mielai būčiau apsigyvenęs kitame viešbutyje su dušu ir šaltu

alumi, bet mano darbas neleido džiaugtis prabanga. Čia, šitame viešbutyje, gyveno Hermanas Džefersonas ir jo žmona kinė. Jeigu čia gyveno jie, tai galiu gyventi ir aš. Į apdaužytą praustuvą įsipyliau vandens ir nusiprausiau. Iškraustęs krepšį, savo turtą sukišau indų spinton. Vestibiulyje buvo tylu. Girdėjosi gatvės ūžesys. Laikrodis rodė be dvidešimties minučių penktą. Žvilgtelėjau į kortelę, kurią davė kresnas kinas. Joje buvo parašyta: "Vong Hop Ho. Angliškai kalbantis gidas". Ir telefono numeris. Įkišęs kortelę piniginėn, išėjau į koridorių. Priešais prie kambario stovėjo kinė. Ji buvo mažytė, daili, gražiai nuaugusi. Kaklą juosė kaspinu perrišti žvilgantys juodi plaukai. Vilkėjo balta bliuzele ir tampriai aptemptu tamsiai žaliu sijonu. Atrodė maloni, netgi patraukli. Žvelgė į mane, tarsi būtų čia tyčia stovėjusi ir laukusi, kol aš išeisiu.

- Helo, misteri, - tarė, meiliai ir linksmai šypsodamasi. - Mano vardas Leila. O kuo tu vardu?

Man patiko jos šypsena ir akinančiai balti dantys.

- Nelsonas Raianas, - tariau, uždarydamas savo kambario duris. - Vadink mane tiesiog Nelsonu. Tu čia gyveni?

- Taip. - Ji nužvelgė mane. - Čia mažai amerikiečių. Ar čia liksi?

- Žinoma. O tu čia jau seniai gyveni?

- Aštuoniolika mėnesių.

Jos akcentas buvo specifinis. Norėdamas suprasti, ką ji sako, turėjau labai atidžiai klausytis. Ji žiūrėjo į mane žvilgsniu, kurį nesunku buvo suprasti: "Jeigu tu įsigeisi pasimylėti, tai gali pas mane užsukti".

Aš buvau apstulbintas, bet vis dėlto nusišypsojau ir mandagiai atsakiau:

- Aš šitą atsiminsiu.

Koridoriaus gale atsidarė durys, išėjo storas mažas žmogelis, gal italas o gal prancūzas. Jis skubiai praėjo pro šalį, į mane nė nežvilgtelėjęs. Jį išlydėjo jauna kinė. Man pasirodė, ne vyresnė,kaip šešiolikos metų, bet jų amžių gana sunku atspėti. Mane ji nužvelgė griežtu įdėmiu žvilgsniu. Dabar jau nebeliko abejonių, į kokį viešbutį pakliuvau. Leila apnuogino mažytes krūtis.

- Gal dabar nori pas mane užsukti? - švelniai sukuždėjo ji.

- Ne, dabar aš užsiėmęs, užsuksiu vėliau.

- Amerikiečiai visuomet užsiėmę. Tai užeisit šią naktį?

- Aš pasakysiu, kada.

Ji papūtė lūpas ir tarė:

- Tai nieko nereiškia. Arba tu ateini, arba neateini. Aš turiu žinoti.

- Dabar aš labai užimtas, labai užimtas.

Aš perėjau vestibiulį, nusileidau laiptais ir atsidūriau karštoje gatvėje. Prie manęs pribėgo rikša.

- Į policiją, - tariau ir išsidrėbiau sėdynėje. Jis pasileido pasišokėdamas. Tik tada, kai mes nuvažiavome kokius tris šimtus metrų, supratau, padaręs didžiausią klaidą, pasirinkdamas tokią judėjimo priemonę. Kiekvieną sekundę rizikavau būti partrenktas sunkvežimio ar kokios amerikiečių mašinos. Mašinos į rikšą nekreipė dėmesio. Lengviau atsikvėpiau tik tada, kai atsidūrėme prie Honkongo centrinės policijos nuovados, ir pats stebėjausi, kad likau sveikas. Savo reikalą išklojau budinčiam seržantui, ir mane nuvedė į mažą švarų kambarį pas vyriausiąjį inspektorių žilais smilkiniais ir karingai papūstais ūsais. Inspektorius įdėmiai mane nužvelgė ir parodė kėdę. Aš pasisakiau, kas esu, o jis prisistatė man. Tai buvo Makartis, ir jis kalbėjo su stipriu škotų akcentu.

- Džefersonas?

Paėmė seną pypkę ir kimšdamas tabaką tarė:

- Ko taip jaudinatės dėl to žmogaus? Manęs jau užklausė iš Pasadenos. Kas jis jums?

Atsakiau, kad tarnauju D. V. Džefersonui.

- Man reikalinga visa informacija apie Hermaną Džefersoną ir jo žmoną. Viskas, ką papasakosite, bus naudinga.

- Jums naudingesnis būtų Amerikos konsulas, - tarė jis, traukdamas pypkę ir pūsdamas į mane dūmus. - Apie Džefersoną nedaug ką žinau. Jis žuvo autokatastrofoje, bet jūs tai jau žinote.

- Kaip tai atsitiko?

Inspektorius gūžtelėjo pečiais.

- Greitai važiavo šlapiu keliu. Jį radę, neturėjome ką veikti - degančios mašinos durelės buvo užsikirtusios.

- Jis važiavo vienas?

- Taip.

- Kur tai atsitiko?

Makartis smalsiai žvilgtelėjo į mane ir paaiškino:

- Tai atsitiko penkios mylios nuo Kovlono, naujose teritorijose. Jis kažkur važiavo.

- Kas jį atpažino?

- Žmona.

- Ar galite papasakoti, iš ko jie gyveno?

- Tikriausiai ne.

Jis išėmė iš burnos pypkę, išpūtė į mane dūmus ir pridūrė:

- Laimė, dėl Džefersono man neteko vargti. Jis buvo švarus. Mes čia nesikišame į kitų reikalus, kol žmonės patys į akis nelenda, o Džefersonas nelindo. Nėra abejonių, kad jis gyveno iš žmonos uždarbio, bet mes, jeigu tik galime, nesikišame į amerikiečių reikalus.

- Ką žinote apie jo žmoną?

Jis išpūtė dūmą ir sunkiai atsiduso:

- Ji buvo prostitutė, žinoma. Tai problema, su kuria stengiamės kovoti, bet nekaip sekasi. Emigrantai sunkiai užsidirba pragyvenimui: prostitucija - pati lengviausia išeitis. Mes nuolat švarinam miestą, bet tai sudėtingas darbas.

- Aš stengiuosi sužinoti, kodėl ją nužudė.

Jis gūžtelėjo pečiais:

- Čia jau nieko negaliu pagelbėti.

Jis viltingai pažiūrėjo į popierių šūsnį ant stalo:

- Visą informaciją apie tą porą perdaviau leitenantui Retnikui. Daugiau neturiu ko pridėti.

Aš supratau užuominą ir atsistojau.

- Ačiū, aš vis dėlto pasidairysiu. Gal ką nors išsiaiškinsiu.

- Abejoju.

Jis prisitraukė popierius.

- Jeigu galėsiu kuo pagelbėti...

Mes paspaudėme vienas kitam rankas, ir aš išėjau į judrią gatvę. Buvo pusė septynių. Amerikos konsulatas turbūt jau uždarytas, o aš ir nesitikėjau tenai gauti naudingos informacijos. Jeigu man reikalinga informacija, tai pats turiu jos ieškoti, bet aš nežinojau, nuo ko pradėti.

Kokią valandą klaidžiojau, žvalgydamasis po parduotuves, stengdamasis perprasti miesto atmosferą. Galiausiai nutariau išgerti ir krantine patraukiau į Vanhajų. Čia buvo daug mažų bariukų - kinės tupėjo prie jų durų ir vis šnekino mane, kviesdamos vidun. Užsukau į didesnį barą ir atsisėdau prie staliuko tolėliau nuo garsiai grojančio orkestro. Išsidrėbę sėdėjo koks pustuzinis amerikiečių jūreivių ir gėrė alų. Šalia manęs du kinai biznieriai, pasikloję prieš akis krūvą

popierių, kažką rimtai aptarinėjo. Kelios kinės sėdėjo ant suolo kambario pakrašty, kikeno ir tyliai tarpusavy kalbėjosi kaip čiauškuolės paukštytės. Priėjo padavėjas, ir aš užsakiau škotų viskio ir sakės. Kai atnešė, iš kažkur atsirado vidutinio amžiaus žaliai apsirengusi kinė ir atsisėdo priešais.

- Labas vakaras, - tarė ji, apžiūrėdama mane rimtom juodom akim. - Honkonge pirmą kartą?

- Taip.

- Ar neprieštarausite, jei kartu su jumis pasėdėsiu?

- Ne. Ar paimti ką išgerti?

Kinė nusišypsojo: ji turėjo daug auksinių dantų.

- Aš mėgstu pieną.

Mostelėjau padavėjui, kuris, matyt žinojo, ko reikia, nes linktelėjo ir atnešė pilną puslitrį puoduką.

- Čia gerai maitina, - tarė ji, - jeigu norite, valgykite.

- Turbūt dar anksti. O gal norite ko nors stipresnio už pieną?

- Ne. Apsistojote Hloučesteryje? Tai geriausias viešbutis.

- Šitą girdėjau.

Ji žiūrėjo į mane, spręsdama, ko esu vertas.

- Ar mėgstate gražias merginas? Aš turiu daug jaunų gražių merginų. Tereikia tik paskambinti, ir jos beregint bus čia. Jeigu jums nė viena nepatiks, tai nebūtinai turite imti. Aš paliepsiu, kad jas atvestų, bet jūsų tai neįpareigos. Teturite pasakyti, ar kuri patinka, o visu kitu jau aš pasirūpinsiu.

- Ačiū, bet ne dabar. O argi čia jau taip sunku susirasti merginą?

Kiek pagalvojusi, ji atsakė:

- Honkonge daug merginų. Ką kitą jos veiktų, jeigu neužiminėtų džentelmenų. Honkongas sausakimšas puikių, uždirbti trokštančių merginų.

Celestialio viešbutis buvo viso labo už kokių 200-300 jardų nuo to baro. Jeigu šita moteris globoja vietines prostitutes, tikriausiai ji io pažinti ir Džo Aną.

- Mano draugas čia buvo pernai ir sutiko merginą, kurią įsimy-
). Ją vadina Džo Ana. Norėčiau ją pamatyti. Gal pažįstate?

Juodos kinės akys kiek nustebo, ir jeigu aš nebūčiau sėdėjęs riešais nebūčiau pastebėjęs jų išraiškos. Ji nusišypsojo ir ėmė barbenti į stalą geltonu pirštuku.

- Žinoma, aš ją pažįstu. Tai nuostabi mergina, labai graži, jums

ji patiks. Jeigu pageidaujate, tuoj paskambinsiu.

Dabar jau aš nustebau.

- Kodėl gi ne! - atsakiau.

- Tai mano geriausia mergina. Gal norite su ja nueiti į viešbutį? Ji gyvena su tėvais ir namuose svečių priimti negali. Už ją turėsite mokėti 30 Honkongo dolerių ir dar dešimt už patalpą.

Ji nusišypsojo, parodydama auksiniu dantis, ir pridūrė:

- Ir dar tris dolerius man.

Man dingtelėjo: ką pasakytų senis Džefersonas, jeigu į sąskaitą įtraukčiau tokias išlaidas?

- Gerai, - tariau ir tuoj pat nusišypsojau. - Bet kaip sužinosiu, kad tai tikrai Džo Ana? Juk ji dar kuo nors gali būti, ar ne?

- Jūs juokaujate? - kinė atidžiai žiūrėjo į mane. - Tai Džo Ana, kuo ji dar galėtų būti?

- Aš pajuokavau.

Ji atsistojo ir tarė:

- Aš paskambinsiu.

Stebėjau kinę, einančią prie telefono. Jai beskambinant, priėjo amerikietis ir apglėbė pečius. Ji davė ženklą, kad jis tylėtų, ir jis pamerkė man akį. Aš irgi pamerkiau. Baro atmosfera buvo maloni ir draugiška. Viskas čia vyko atvirai. Kai moteris padėjo ragelį, visi, taip pat ir padavėjas, žinojo, kad aš užsisakiau merginą, ir ji jau kely.

Visi rodės, tuo buvo labai patenkinti. Moteris pasikalbėjo su jūreiviu ir vėl nukėlė ragelį. Reikalai, atrodė, klostėsi puikiai. Aš išgėriau, užsirūkiau ir leidau padavėjui pakartoti užsakymą. Prie gretimo staliuko įsitaisė du amerikiečiai, baisiai atrodančiais languotais kostiumais. Kinė baigusi kalbėtis, priėjo prie manęs.

- Ji bus čia po dešimties minučių, - tarė ir, man nusilenkusi, priėjo ir atsisėdo prie amerikiečių.

Penketą minučių su jais pasikalbėjusi, ji vėl priėjo prie telefono.

Po ketvirčio valandos baro durys atsivėrė ir įėjo mergina kinė: aukšta, dailios figūros, apsivilkusi glotniai prigludusią suknelę. Ant rankos karojo juodai baltas plastmasinis krepšelis. Ji atrodė gašli. Įėjusi žvilgtelėjo į moterį, ir ta galvos linktelėjimu parodė mane. Mergina nusišypsojo ir, perėjusi barą, sustojo prie mano staliuko. Amerikos jūreiviai , lydėdami ją akimis,draugiškai man mirksėjo.

Ji atsisėdo ir tarė:

- Helo. Kuo tu vardu?

- Nelsonas
- O tu?
- Džo Ana.
Ji žvilgtelėjo į mane ir nusišypsojo. Dantys buvo balti ir labai gražūs.
- Tu Džo Ana?
- Taip, toks mano vardas.
- Vingšoing?
Ji greitai žvilgtelėjo į mane ir paklausė:
- Iš kur žinai?
- Mano draugas čia lankėsi pernai, - tariau, žinodamas, kad ji meluoja. - Jis prašė tave surasti.
- Aš džiaugiuosi.
Ji įspraudė cigaretę tarp dažytų lūpų, ir aš pridegiau.
- Ar tau patinku?
- Žinoma.
- Vadinasi, mudu eisime?
- Gerai.
- Duosi tris dolerius mano poniai?
Padaviau jai tris dolerius. Kinė šeimininkė priėjo ir parodė visus savo auksinius dantis:
- Ar ja petenkintas?
- Kas būtų nepatenkintas!
Ji paėmė pinigus.
- Ateik dar. Aš visuomet čia būnu.
Mergina, pasivadinusi Džo Ana, atsistojo ir pasuko prie durų. Aš linktelėjau jūreiviams ir nusekiau jai iš paskos. Vienas jūreivis, sudėjęs pirštus, padarė raidę "O" ir, krisdamas ant rankų, pavaizdavo alpstąs. Palikęs linksmą kompaniją, išėjau gatvėn, į karštą nerimastingą naktį. Mergina manęs laukė.
- Aš žinau švarų pigų viešbutį, - tarė ji.
- Aš irgi. Gyvenu Celestialyje. Eisim ten.
- Geriau eikime į mano viešbutį.
Ji pažvelgė į mane iš šono.
- Eisime pas mane, - tariau, paėmiau ją už alkūnės ir nusivedžiau per minią.
Nuo jos dvelkė brangiais kvepalais. Negalėjau atspėti, kokie tai kvepalai, bet jų kvapas buvo nuostabus. Mergina atrodė susimąsčiusi

ir abejinga. Viešbutis buvo netoli, ir mudu visą kelią tylėjome. Laiptais mergina lipo pirma. Aš atkreipiau dėmesį - daili nugara ir gražios ilgos kojos. Lipdama ji profesionaliai kraipė klubus. Pats sau turėjau prisipažinti, kad stebiu merginą pernelyg susidomėjęs, nors aplinkybės reikalavo šalto proto.

Senasis klerkas snaudė už pertvaros. Jis pramerkė vieną akį, pažiūrėjo į mus ir vėl užsimerkė. Perėjome koridorių. Leila stovėjo prie atdarų durų ir poliravo nagus. Ji nužvelgė merginą ir akimis palydėjo mane. Atrakinau numerio duris, įleidau savo palydovę į karštą tvankų mažą kambariuką ir vėl užrakinau.

Ji kreipėsi į mane:

- Gal man duosi trisdešimt dolerių?.. Aš būčiau labai dėkinga, jei išmestum penkiasdešimt...

Ji atitraukė suknelės užtrauktuką, norėdama parodyti, kad pasirengusi nesipriešindama atsiduoti, ir jau vilkosi drabužį, bet aš sudraudžiau.

- Luktelėk truputėlį, - tariau, išsitraukdamas piniginę. - Mums nėra ko skubėti.

Ji žiūrėjo į mane. Ištraukiau Džo Anos nuotrauką ir padaviau jai. Plokščias, bet įdomus merginos veidas kiek nustebo. Ji ilgai žiūrėjo į fotografiją.

- Kas tai? - paklausė.

- Džo Anos Vingšoing nuotrauka, - tariau, atsisėsdamas ant lovos.

Ji lėtai užtraukė užtrauktuką. Juodos akys atrodė pavargusios.

- Iš kur aš galėjau žinoti, kad jūs turite fotografiją. Madam sakė, kad nežinote, kaip ji atrodo.

- Tu ją pažinai?

Ji išsitiesė išilgai lovos.

- Ar taip jau svarbu, kad čia būtų ji? Aš ne blogesnė. Nenori su manim pasimylėti?

- Aš klausiau, ar tu ją pažįsti?

- Ne, aš jos nepažįstu! - ji neramiai sujudėjo. - Ar galiu gauti savo pinigus?

Aš atskaičiavau penkias dešimtines ir laikiau rankoje, kad ji matytų.

- Ji ištekėjo už amerikiečio. Jos vyras buvo Hermanas Džefersonas. Ar jį pažinai?

Jos lūpos išvipo:
- Aš susitikdavau su juo.
Ji pažiūrėjo į Džo Anos nuotrauką ir paklausė:
- Kodėl ji taip keistai atrodo? Lyg būtų negyva.
- Ji iš tikrųjų mirusi, - atsakiau.
Mergina išmetė nuotrauką tarsi kas būtų trenkęs per nagus.
- Negerai žiūrėti į mirusius, - tarė. - Atiduok mano pinigus. Aš turiu eiti. Išėmiau Hermano Džefersono fotografiją ir padaviau jai.
- Tai jos vyras?
Ji akies kampučiu žvilgtelėjo į nuotrauką ir atsakė:
- Aš turbūt apsirikau, aš niekada nebuvau susitikusi su jos vyru. Aš galiu paimti pinigus?
- Tik ką sakei, kad su juo susitikdavai.
- Aš apsirikau.
Mes žiūrėjome vienas į kitą, ir iš jos veido išraiškos supratau tuščiai gaištąs laiką. Ji negalėjo arba nenorėjo man sakyti. Atidaviau pinigus, ir ji įkišo juos į rankinuką.
- Gausi daugiau, jei papasakosi apie Džefersoną, - tariau, beveik netekęs vilties.
Ji priėjo prie durų.
- Aš nieko apie jį nežinau. Ačiū už dovaną.
Atitraukė sklendę ir, kraipydama šlaunimis, išėjo. Supratau gaišęs veltui, bet kadangi leidau Džefersono pinigus, tai jaučiausi mažiau prislėgtas, negu vėjais paleidęs savo kapitalą.

2

Nusibodo vartytis lovoje, ir aš nutariau eiti pavalgyti. Atidaręs duris, išvydau Leilą, stovinčią savo poste. Bliuzės kilpelėn ji buvo įkišusi baltą ciklameną.
- Neilgai ji pas tave buvo, - tarė Leila. - Kam ją atsivedei, jeigu aš čia?
- Tai buvo dalykinis pasimatymas, - tariau rakindamas duris. - Aš paprasčiausiai norėjau su ja pasikalbėti.
- Apie ką? - įtariai paklausė.
- Apie šį bei tą.
Aš žvelgiau virš jos galvos. Iš tikrųjų ji buvo mažas patrauklus daikčiukas.

- Ką sakytum, jeigu pakviesčiau tave pavakarieniauti?

Jos veidas nušvito, ir ji atsakė:

- Labai puiki mintis, - įbėgo į savo mažytį kambariuką, paėmė rankinuką ir vėl grįžo koridoriun.

- Aš nuvesiu tave į labai gerą restoraną. Esu labai alkana. Mes smagiai pasėdėsime, bet tau tai brangiai nekainuos.

Ji nužingsniavo laiptais, o aš nusekiau iš paskos. Praėjome pro kiną, tauškinantį skaitliukais. Geltoni pirštai rutulėlius stumdė nepaprastai greitai. Kinas net nežvilgtelėjo į mūsų pusę. Kirtę kelią, nuėjome prie taksi.

- Paimsime taksi iki Starferio. Restoranas yra žemyne.

Važiavome taksi, paskui plaukėme keltu. Mums bekeliaujant, ji papasakojo apie filmą, kurį vakar žiūrėjusi. O į kiną Leila einanti kasdien. Ji sakė, kad kinai labai mėgsta filmus ir kai tik turi progos, tai ir lekia. Jos žodžiais patikėjau, nes prie teatrų mačiau ilgas eiles. Leila sakė, kad kinai užsiima eilę 11 valandą ryto, kad tik gautų geresnį bilietą. Kai mudu atplaukėme į žemyną, Leila pasiūlė pasivaikščioti bent viena gatve - būsiąs geresnis apetitas. Gatvė buvo pilna žmonių. Į visas puses lakstė rikšos, dviratininkai ir mašinos. Šaligatviai buvo sausakimši pėsčiųjų: minia krutėjo lyg skruzdėlynas. Pagaliau mudu priėjome restoraną.

- Čia gerai pavalgysime, - tarė Leila, ir, stumtelėjusi besisukančias duris, įėjo į restoraną, sklidiną kurtinančio ir svaiginančio triukšmo. Lankytojų nesimatė, nes stalus slėpė užuolaidėlės. Kurtino orkestro dundesys, aukšti kinų balsai, skimbčiojančios lėkštės. Lankstydamasis ir šypsodamasis Leilai, restorano šeimininkas atitraukė užuolaidėles, ir mudu iš karto pakliuvome į intymią aplinką. Leila padėjo rankinuką ant stalo, pasitvarkė papuošalus, tvirtai įsitaisė kėdėje ir šypsodamasi parodė puikius baltus dantis.

- Aš užsakysiu, - tarė ji. - Pradžiai keptų krevečių, paskui ryklio pelekų sriubos ir viščiuką. Tai firminis patiekalas. Vėliau pažiūrėsime, ką čia dar valgo, bet pradėsime nuo keptų krevečių.

Ir greitai kažką pasakė padavėjui ir, jam išėjus, patapšnojo mano ranką.

- Aš myliu amerikiečius. Jie kupini meilės ir gyvenimo džiaugsmo. Jie labai mėgsta lovą ir turi daug pinigų.

- Neturėk vilties, kad visa tai, ką dabar pasakei išsipildys, - tariau aš. - Gali nusivilti. Ar seniai Honkonge?

- Treji metai. Aš atvažiavau iš Kantono. Esu emigrantė. Man pasisekė pabėgti, nes pusbrolis turėjo džonką.

Padavėjas atnešė kiniško vyno. Išpilstė į du mažyčius puodukus. Vynas buvo šiltas ir gana stiprus. Kai jis išėjo, aš paklausiau:

- Gal pažįsti Džo Aną Vingšoing? Ji irgi emigrantė.

Leila nustebusi atsakė:

- Aš ją gerai pažįstu. O iš kur tu ją žinai?

- Aš jos nepažįstu, - atsakiau.

Kol padavėjas tiekė krevetes, keptas auksinės spalvos tešloje, mudu tylėjome.

- Bet tu žinai jos vardą. Iš kur? - paklausė Leila, lazdike sugavusi krevetę ir mirkydama ją sojos padaže.

- Ji buvo ištekėjusi už mano draugo, su kuriuo gyvenome viename mieste, - atsakiau, išmesdamas krevetę ant stalo. Vėl ją pagavęs nepaklusniom lazdelėm, atsargiai kėliau prie burnos. Krevetė buvo labai skani.

- Su juo susitikdavai? Su Hermanu Džefersonu?

- O taip! Kaipgi nesusitiksi!

Leila valgė nuostabiai greitai. Kol vargais negalais sugraibiau trečiąją krevetę, ji spėjo sušveisti visas kitas.

- Mudvi su Džo Ana buvome iš Kantono. Ji džiaugėsi, galėdama ištekėti už amerikiečio, o dabar jis jau miręs.

Padavėjas atnešė virtų ryžių, į kuriuos buvo įmaišyta smulkiai kapoto kumpio, krevečių ir kiaušinio. Leila prisikrovė lėkštę, ir jos lazdelės vėl pasiutusiai sušvytravo. Aš, žinoma, atsilikau. Norint susitvarkyti su tuo patiekalu, reikėjo turėti kur kas didesnę patirtį darbuotis lazdelėmis.

- Jis su žmona gyveno mūsų viešbutyje? - paklausiau.

Ji linktelėjo. Padavėjas atnešė ryklio pelekų sriubos dubenį. Krevetės ir ryžiai jau buvo dingę. Leila ėmėsi naujo patiekalo.

- Jis su ja gyveno gretimam kambary, paskui išvažiavo, - tarė Leila, valgydama sriubą.

- Ko išvažiavo?

Ji gūžtelėjo pečiais.

- Matyt, ji nebuvo jam reikalinga.

Kadangi sriubą buvo galima valgyti šaukštu, aš neatsilikau nuo Leilos.

- Kodėl ji tapo jam nereikalinga?

Leila metė į mane pašaipų žvilgsnį.

- Jis ją vedė tam, kad jį išlaikytų. Kai pats pradėjo uždirbti, ją metė.

- Kaip ji galėjo jį išlaikyti? - paklausiau, žinodamas, kokį išgirsiu atsakymą.

_ Ji priimdavo džentelmenus, kaip ir aš, - atsakė Leila ir ramiai pažiūrėjo į mane. - Kitaip uždirbti pinigus ji negalėjo.

Padavėjas atnešė demblį ir iškilmingai patiesė ant stalo. Leila pasisuko visa kėde ir, jaudulingai susiėmusi rankas laukė.

- Tuoj patieks viščiuką!

Įėjo kiniukas, didelėje medinėje lėkštėje nešdamas kažkokį daiktą, labai panašų į didelį stručio kiaušinį. Berniukas nurideno kaušinį ant demblio.

- Viščiuką pirmiausia išmirko prieskonių antpile, paskui suvynioja į lotoso lapus, - aiškino Leila, rangydamasi ant kėdės iš pasitenkinimo. - Tada apvolioja moliu ir penkias valandas kepa ant atviros ugnies. Gali įsitikinti - molis tapo kietas kaip akmuo.

Berniukas paėmė plaktuką ir perskėlė kiaušinį: pasklido nuostabus aromatas. Padavėjas ir berniukas sutūpė vienas priešais kitą. Berniukas nuvalė nuo mėsos lotoso lapus ir įdėjo į lėkštę, kurią laikė padavėjas. Paukštis taip gerai buvo iškepęs, kad, dedant į lėkštes, mėsa krito nuo kaulų. Padavėjas dirbo greitai ir meistriškai. Vėl sušvytravo Leilos lazdelės. Tai buvo pats gardžiausias patiekalas, kokį kada nors teko skanauti.

Kai suvalgėme viščiuką, Leila užsakė grybų, bambuko ūglių, sūdyto imbiero ir pabaigai migdolų torto. Aš atsisakiau nuo valgio, sėdėjau ir rūkiau, stebėdamasis tos mažytės moters suvalgyta maisto gausybe. Pagaliau ji padėjo lazdeles ir patenkinta giliai atsiduso.

- Gerai mudu pavalgėme, ar ne? - paklausė manęs.

- Tai buvo nuostabi vakarienė.

Aš pasiūliau jai cigaretę ir pridegiau. Ji išpūtė dūmą iš mažytės apvalios burnelės.

- Dabar grįžkime į viešbutį. Turime pasimylėti. Po tokios vakarienės seksis labai gerai, - tarė ji.

- Dar anksti, prieš akis visa naktis. Papasakok daugiau man apie Hermaną Džefersoną. Sakei, kad jis ėmė užsidirbti pinigų praėjus trims mėnesiams po vestuvių. Kaip jis užsidirbdavo?

Ji paniuro. Mačiau, kalbėti apie Džefersoną jai buvo neįdomu.

- Aš nežinau. Džo Ana man nepasakojo. Vieną kartą aš užtikau ją verkiančią. Sakė, kad jis ją metęs, kadangi jam daugiau jos nebereikia, nes pradėjęs pats užsidirbti.

- Ji nesakė kaip?

- O kodėl apie tai turėjo pasakoti? Man tai nerūpi.

- Jisai negrįžo?

- Kartais pareidavo, bet tiktai naktį.

- Ką veikė Džo Ana, kai Hermanas ją paliko?

Leila pažiūrėjo į mane.

- Ką mes galime veikti? Ji dirbo, kaip ir pirma. Priimdavo džentelmenus. Kaip kitaip būtų gyvenusi?

- Bet jeigu Džefersonas uždirbdavo, o ji buvo jo žmona, jis, žinoma, jai šį tą duodavo.

- Jis jai nieko neduodavo.

- Ar nežinai, kur jis gyveno iš jos išėjęs?

- Džo Ana sakė, kad jis išsinuomavęs didelę vilą, priklausančią vienam kinui žaidėjui iš Karlsbado. Aš mačiau tą vietą. - Leila pavydžiai atsiduso. - Vieta labai graži. Didelė balta vila su laiptais į jūrą, su maža įlanka ir jachta.

- O ar Džo Ana ten buvo bent kartelį?

Leila trūktelėjo pečiais.

- Jos nekvietė.

Įėjo padavėjas, šypsodamasis ir lankstydamasis. Jis padavė man čekį. Sąskaita buvo juokingai maža. Aš skaičiavau pinigus, o Leila stebėjo, nutaisiusi laimingą veido išraišką.

- Tu patenkintas? - paklausė ji.

- Tai buvo nuostabūs valgiai.

- Tai einam į viešbutį pasimylėti.

- Gerai, - tariau stodamasis. - Mes grįšime į viešbutį.

Išėjome į triukšmingą tamsią naktį.

- Gal man nupirksi dovanėlę? - šypsodamasi paklausė Leila.

- Ką turi galvoj?

- Aš parodysiu.

Ji privedė mane prie mažos krautuvėlės ryškiai apšviestos vitrinos. Prie jos, kaip ir kitų, šypsodamasis, kupinas vilties, stovėjo kinas pardavėjas.

- Aš noriu žiedo. Jis primins tave, - tarė Leila. - Gali pirkti pigų.

Mes užėjome pas juvelyrą, ir ji išsirinko žiedą su nefrito imitacija.

Žiedas buvo nekoks, bet ji, rodos, džiaugėsi. Pardavėjas prašė 40 Tailando dolerių. Leila derėjosi kokia dešimt minučių. Pagaliau mes nupirkome žiedą už dvidešimt penkis dolerius.

- Aš visuomet jį mūvėsiu, - pažadėjo ji, užsimaudama žiedą ant piršto. - Vidasa atsiminsiu tave. Einam į viešbutį.

Kai mudu išlipome iš kelto ir aš pašaukiau taksi, atsitiko keistas, iki šiol nesuprantamas dalykas - aš ją pamečiau. Privažiavus taksi, trys stipraus sudėjimo kinai, vilkį juodais europietiškais rūbais, mane kiek stumtelėjo, ir vienas ėmė lankstytis, atsiprašinėdamas laužyta anglų kalba. Kai atsigręžiau, Leilos nebebuvo. Ieškojau apie 15 minučių - veltui. Paskui, apmaudo apimtas, nesuprasdamas, kas atsitiko, taksi grįžau į viešbutį. Senis kinas snaudė už barjero.

- Ar Leila grįžo? - paklausiau.

Jis pramerkė vieną akį, suglumęs pažiūrėjo į mane ir tarė: - Angliškai nemoku, - ir vėl užsimerkė.

Pasukau į savo kambarį. Leilos durys buvo neužrakintos. Paspaudžiau rankeną ir atidariau. Įjungęs šviesą, įsitikinau, kad Leilos nėra. Palikęs atdaras duris ir degančią šviesą, nuėjau į savo kambarį. Taip pat palikęs atdaras duris. Atsisėdęs ant lovos, užsirūkiau ir laukiau. Taip sėdėjau truputį ilgiau kaip valandą. Paskui patogiau išsitiesiau. Po pusvalandžio, šilumos ir tylos užliūliuotas, užmigau.

Pabudau pajutęs karštį, drėgmę ir nutirpusią ranką. Ankstyva saulė skverbėsi pro naktines užuolaidas. Pakėlęs galvą, žvilgtelėjau į laikrodį. Buvo be dvidešimties minučių aštuonios. Atsikėliau, atidariau duris ir, neišeidamas koridoriun pažiūrėjau į Leilos kambarį. Mane apėmė baimė, šaltas prakaitas varvėjo nugara. Negalėjau atsikratyti minties, kad jai atsitiko kažkas negera. Kad ji nepabėgo nuo manęs, o kažkieno buvo pagrobta. Kuo toliau, tuo labiau tikėjau, kad taip ir buvo. Turėjau sužinoti priežastį ir svarsčiau, ko griebtis.

Nusiskutęs ir nusiprausęs, užsivilkau švarius marškinius, išėjau į koridorių, užrakinau duris ir nusileidau laiptais. Už barjero sėdėjo kinas berniukas, galbūt senio anūkas.

- Ar Leila negrįžo? - paklausiau.

Berniukas nustebęs sukikeno ir nusilenkė. Aišku, jis nesuprato nė žodžio. Išėjau gatvėn, pasišaukiau taksi ir paprašiau nuvežti į policiją. Man pasisekė: kai nuvažiavau, vyriausias inspektorius Makartis kaip tik išlipo iš mašinos. Jis nusivedė mane į policijos užkandinę. Gerdamas stiprią arbatą, viską jam papasakojau. Jis reagavo

labai ramiai, ir tai mane labai nustebino.

- Esu įsitikinęs, jai kažkas atsitiko, - tariau, stengdamasis ramiai kalbėti. - Visą laiką ji buvo su manimi, paskui dingo ir negrįžo į viešbutį.

Makartis išsitraukė pypkę ir ėmė kimšti tabaką.

- Mano brangusis drauge, jūs turite mesti šią bylą. Aš jau penkiolika metų bendrauju su šitomis merginomis. Jos šiandien čia, o rytoj dievai žino kur. Jūsų pažįstamoji turbūt pamatė pinigingesnį už jus. Tokių merguželių gudrybė nesudėtinga: išpeša, ką tik gali, ir dingsta.

- Čia visai kas kita. Juk mudu ėjome į viešbutį, velniai rautų! Ją tikriausiai pagrobė!

- Apie ką su ja kalbėjote?

- Aš stengiausi tirti žmogžudystę. Ji šį bei tą pasakė.

Makartis dustelėjo į mane pigaus tabako kvapą ir nusijuokė, kaip juokiasi tėvai, išgirdę kokį linksmą savo pirmagimio žodelį.

- Kokią informaciją ta merguželė galėjo suteikti apie žmogžudystę, kuri įvyko Amerikoje? - paklausė jis.

- Ji pasakė, kad Hermanas Džefersonas nuomojo prabangią vilą Repalso Bejuje. Praėjus trims mėnesiams po vestuvių, jis netikėtai ėmęs uždirbti daug pinigų, todėl ir metęs žmoną.

Makartis nusišypsojo ir tarė:

- Mano brangusis drauge, netikėkite tuo, ką sako kinų prostitutė.

- Manote, ji mane apgavo?

Jis išpūtė į mane dūmų srovelę ir paskelbė:

- Naktį būti gatvėje - taip pat prostitutės darbas.

- Ar žinote ką nors apie amerikietį, gyvenusį Repalso Bejuje?

- Ten gyveno keli amerikiečiai.

- Ar galite sužinoti, ar ten gyveno Hermanas Džefersonas?

- Jeigu būtų gyvenęs, žinočiau. Bet aš nieko nežinau, vadinasi Džefersonas ten negyveno.

- Tai Leila mane apgavo?

Jis nusišypsojo. Aš atsistojau, nes supratau veltui gaištąs laiką.

- Ačiū už arbatą. Mes dar pasimatysim.

- Būsiu lamingas, galėdamas jums pagelbėti. Paėmiau taksi ir grįžau viešbutin. Senis kinas sedėjo už berjero, o kai ėjau pro šalį, nusilenkė. Norėjau jam užduoti keletą klausimų, bet kalbos barjeras buvo pernelyg didelis. Man buvo reikalingas vertėjas. Staiga prisiminiau angliškai kalbantį gidą Vang Hop Ho, kuris aerouoste davė savo

vizitinę kortelę. Jis galėjo man padėti. Eidamas į savo numerį, pastuksenau į Leilos kambario duris, bet niekas neatsiliepė. Dar buvo anksti imtis ko nors kostruktyvaus. Nusivilkau švarką, nusirišau kaklaraištį ir atsiguliau. Galvon neatėjo jokia protingesnė mintis. Nejučiom užsnūdau. Po dešimtos mane pabudino tylus bildesys. Atsikėlęs atidariau duris. Priešais stovėjo besišypsąs kiniukas ir kvietė į koridorių. Apsiavęs batus, nusileidau vestibiulin. Senis kinas padavė telefono ragelį. Išgirdau inspektoriaus Makarčio balsą:

- Jūs sakėte pirkęs tai merginai žiedą?

Aš įsitempiau ir atsakiau:

- Taip, žiedą su akmens imitacija.

- Ar galite atvažiuoti į policijos nuovadą? Į Kovloną? Jie surado merginą ir, galimas daiktas, tą, apie kurią pasakojote.

- Ji negyva? - paklausiau ir pajutau, kaip įsitempė raumenys.

- Taip, gal padėsite atpažinti? Susiraskite seržantą Hemišą.

- Jis irgi škotas?

- Atspėjote. Policijoje dirba daug škotų.

Pakabinau ragelį ir po 40 minučių jau lipau policijos nuovados laiptais. Dideliame vestibiulyje kabėjo stendas, kuriame buvo kelios baisios mirusių kinų nuotraukos; juos rado protakoje arba gatvėje; po nuotraukomis kinų ir anglų kalbomis buvo prašoma padėti juos atpažinti.

Budintis seržantas nuvedė mane į mažytę kontorą, kur jaunas, rūstaus veido, išblukusiais šviesiais plaukais policininkas, mūsų belaukdamas, atidžiai skaitė kažkokius popierius. Aš prisistačiau, jis linktelėjo ir pasakė, kad esąs seržantas Hemišas.

- Aš turiu atpažinti lavoną? - paklausiau.

Jis ištraukė iš kišenės pypkę. Aš pamaniau: "Honkongo policijoje dirba tik pypkių rūkytojai".

- Teisingai. Vyriausiasis inspektorius mano, kad ją atpažinsite. Praėjusią naktį, apie antrą valandą, moters lavoną ištraukė iš įlankos vandens. Nedaug kas iš jos likę. Iš visko sprendžiant, ją užkabino keltas.

Pajutau, kaip išmušė šaltas prakaitas ir marškiniai prikibo prie nugaros.

- Tie prakeikti žmogeliai dažnai savo gyvenimą baigia savižudybe, - postringavo seržantas. - Kiekvieną mielą dienelę surenkame pustuzinį lavonų. Kinai gyvybės nevertina.

Mudu koridoriumi patraukėme į lavoninę. Jis privedė mane prie vieno stalo, pakėlė storos gumos apdangalo kampą ir pasirausęs ištraukė geltoną ranką, ant kurios piršto buvo žiedas su akmens imitacija.

- Jei atpažinsite iš žiedo, tai išgelbėsite mane nuo bereikalingo vėmulio.

Pažiūrėjau į mažyčius grakščius pirštelius, į žiedą ir neabejojau, kad tai Leila.

- Tas pats žiedas, - tariau ir pajutau, kad man darosi bloga.

- Gerai, pasakysiu vyriausiajam inspektoriui.

Supratau netekęs svarbaus liudytojo.

Kitoje koridoriaus pusėje manęs laukė detektyvas. Tai buvo raudono veido diktas vyras. Jis prisistatė. Pasirodė, jo pavardė - Makfersonas: tų škotų Honkonge, matyt, be galo daug. Mes sėdome į džipą ir grįžome viešbutin. Pasikalbėjęs su seniu kinu, detektyvas paėmė Leilos kambario raktą.

- Prakeikta landynė! Reikia uždaryti šitą skylę. Ta merguželė buvo nebloga paleistuvė.

Aš nieko neatsakiau. Makfersonas atrakino duris, ir mes įėjome į mažytį kambarėlį. Likau prie slenksčio. Detektyvas profesionaliai kruopščiai ėmė apžiūrinėti kambarį. Turto Leila turėjo labai mažai: tris sukneles ir naktinius marškinius spintos stalčiuje.

Žvilgtelėjęs į stalčių, Makfersonas nejučia karktelėjo:

- Taip ir maniau... - ir ištraukė mažytį alavo folijos gabalėlį. Jis kruopščiai išlygino foliją.

- Žinote, ką tai byloja? - paklausė, rodydamas foliją, kurios vidury buvo juoda dėmė nuo dūmų.

- Jei pasakysite, tai žinosiu.

Jis vėl pasilenkė ir kruopščiai apžiūrėjo spintą. Šį kartą rado žvakigalį: tokias žvakeles uždega ant torto per gimtadienį. Jis atsisėdo ant lovos, nepaleisdamas iš rankų žvakės ir folijos.

- Ji rūkė opiumą. Maždaug tuzinas rūkorių kas savaitę gyvenimą baigia savižudybe.

- Kodėl taip manote? - paklausiau.

- Žmogus, turįs štai du tokius daiktelius, - rūkorius. Žinote, kaip jie daro? Heroiną suvynioja į foliją, o žvakę laiko po ja ir traukia į plaučius dūmą. Kvailiausia, ką padarė valstybė, - paskelbė karą opiumo rūkytojams. Nuo įpročio ne taip jau lengva atsisakyti. Rū-

koriams reikalinga tik folija ir žvakė, o turėdami opiumo, gali traukti nuodus bet kur.

- Ačiū už paskaitą, - tariau, - bet nemanau, kad ji baigė gyvenimą savižudybe, ir abejoju, ar ji rūkė opiumą. Manau, kad ją nužudė, o tuos daiktelius tyčia čionai pakišo.

Makfersono veidas liko koks buvęs. Jis išsitraukė nepamainomąją pypkę ir vėl kimšo į ją tabaką.

- Taip manai? - paklausė nustebusiu balsu. - Šefas sakė, kad tu, - privatus detektyvas.

- Tai tiesa.

- Kodėl manai, kad ją nužudė?

- Tai intuicija, daugiau nieko. Ką rengiatės daryti su jos daiktais?

- Paimsiu į nuovadą, gal kam prireiks. Kas žino, ar ji turėjo giminių.

Jis atsistojo, sudėjo daiktus į pigų fibros lagaminą, kurį rado spintoje. Prieš išeidamas, aš tariau:

- Žmonės, kurie ją nužudė, norėjo, kad negaištumėte laiko ir viską, kas reikalinga, tyčia pakišo.

Jis stabtelėjo.

- Baikime šitąjį anąjį... Mes jau tyrėme šimtus tokių bylų.

- Aš dar čia būsiu porą dienų. Jeigu panorėsite su manim susitikti... - tariau.

Jis nustebęs žvilgtelėjo į mane:

- Kodėl manote, kad gali jūsų prireikti?

- Ką gali žinoti, - atsakiau ir užtrenkiau duris.

3

Dabar pajutau, kad atėjo laikas išimti dalį senojo Džefersono pinigų. Buvau įsitikinęs, kad senasis portjė papasakotų kur kas daugiau, negu papasakojo Makfersonui, jeigu tik jaustų materialinį suinteresuotumą. Kai tik įsitikinau, kad Makfersonas išėjo, nusileidau apačion pas senąjį klerką. Jis įtariai pažiūrėjo į mane, bet leido paskambinti telefonu. Vos tik surinkau Vang Hop Ho numerį, tuoj išgirdau jo balsą, tarsi būtų sėdėjęs prie telefono ir laukęs mano skambučio.

- Ar atsimenate mane? - paklausiau. - Aerouoste davėte savo kortelę. Man reikalingas vertėjas.

- Tai man suteiks didelį malonumą, sere, - atsakė jis.

- Ar galime susitikti po pusvalandžio prie Šanchajaus banko?

Jis atsakė, kad džiaugiasi, galėdamas tenai nukakti.

- Man reikėtų mašinos.

Jis atsakė, kad bus labai laimingas, galėdamas man padėti. Tai bylojo, kad misteris Vang Hop Ho sėdėjo be darbo. Jis visiškai atsidavė man. Padėkojęs pakabinau ragelį. Tada, nusilenkęs portjė ir sulaukęs tokio pat atsakymo, išėjau iš viešbučio ir taksi nuvažiavau iki banko. Atidavęs Žanetos Vest čekį ir prisikimšęs pilnas kišenes Honkongo dolerių, laukiau Vang Hop Ho. Jis atvažiavo po dešimties minučių žvilgančiu "pakardu". Mes paspaudėme vienas kitam rankas ir aš pasakiau savo vardą bei pavardę. Jis atsakė būsiąs laimingas, jeigu jį vadinsiu Vongu. Taip jį vadiną visi amerikiečiai. Aš įsitaisiau užpakalinėje automobilio sėdynėje.

- Grįšime į viešbutį. Noriu šį tą išpešti iš portje, o jis nemoka angliškai.

Jis nustebęs pažiūrėjo į mane. Aš tariau:

- Esu privatus detektyvas ir tyrinėju vieną bylą.

Jis blykstelėjo auksiniais dantimis ir džiugiai nusišypsojo.

- Esu skaitęs daug detektyvų, o dabar man labai malonu susitikti su gyvu detektyvu.

Išsitraukiau pinigus ir padaviau jam penkiasdešimt dolerių, sakydamas:

- Ar tiek užteks už darbo dieną? Kartais man staigiai jūsų prireiks.

Jis atsakė, kad tokios sumos jam pakanka, bet už mašiną teksią mokėti papildomai. Kadangi leidau Džefersono pinigus, tai atsakiau, kad sutinku. Mes privažiavome viešbutį ir laiptais palipome į vestibiulį.

- Tai negeras viešbutis, - tarė Vongas. - Nepatarčiau čia likti. Jeigu norite, galiu parūpinti kambarį gerame viešbutyje.

- Apie tai vėliau pasikalbėsime, - atsakiau, - dabar turiu skubaus darbo.

Mes priėjome prie senojo klerko. Tas nusilenkė man ir nustebęs pažiūrėjo į Vongą.

- Pasakykite jam, kad noriu užduoti keletą klausimų, - tariau Vongui, - ir jeigu jis sutiks atsakyti, užmokėsiu. Persakykite tai taip, kad jis neįsižeistų.

Vongas, vis lankstydamasis, ilgai malė kiniškai. Kai įpusėjo, aš ištraukiau pakelį dešimtdolerinių, pavarčiau rankose ir vėl kyštelėjau kišenėn. Senasis klerkas bemat susidomėjo tuo, ką aš dariau, bet ne tuo, ką kalbėjo Vongas. Galiausiai Vongas pasakė, kad klerkas apturės malonumą, galėdamas atsakyti į mano klausimus.

Aš parodžiau Džo Anos fotografiją.

- Paklauskite ar jis pažįsta tą merginą.

Pažiūrėjęs į nuotrauką, klerkas ilgai kalbėjosi su Vongu, ir šis man trumpai pasakė, kad toji moteris gyvenusi viešbutyje ir išėjusi prieš 15 dienų, neapmokėjusi sąskaitos. Dar ilgokai paklausinėjęs, Vongas man išvertė:

- Ji buvo ištekėjusi už amerikiečio, kuris kartu su ja gyveno. Tai buvo Hermanas Džefersonas. Jis žuvo autokatastrofoje. Po jo mirties mergina dingo, neapmokėjusi sąskaitos.

Ištraukiau Hermano Džefersono nuotrauką, kurią man buvo davusi Žaneta Vest.

- Paklauskite, ar jis pažįsta, kas tai? - tariau.

Jie vėl ilgai kalbėjosi. Vongas pranešė:

- Tai amerikie is, kuris čia gyveno.

- Ar ilgai jis čia gyveno?

Per Vongą klerkas atsakė, kad Hermanas čia gyvenęs iki mirties. Tai buvo pirmoji netikra gaida tame interviu. Leila sakė, kad Hermanas išėjęs iš viešbučio prieš devynis mėnesius. Dabar senis sako, kad jis gyvenęs viešbutyje iki pat mirties.

- Aš girdėjau, kad Džefersonas čia gyveno tik tris mėnesius, - tariau, - paskui metęs žmoną ir gyvenęs kažkur kitur. Jis išėjęs prieš devynis mėnesius.

Vongas nustebo. Jis rimtai pasikalbėjo su klerku ir tada suglumęs pasakė:

- Jis atkakliai teigia, kad amerikietis čia gyvenęs iki pat mirties.

Jeigu klerkas sakė teisybę, tai melavo Leila.

- Pasakyk jam, kad Leila man sakė: amerikietis iš čia išėjo prieš devynis mėnesius. Ir dar jam pasakyk: aš netikiu jo žodžiais.

Vongas vėl ilgai kalbėjosi su klerku, paskui pasisuko į mane ir šypsodamasis tarė:

- Jis nemeluoja, misteri Raianai. Mergina apsiriko, nes Džefersonas išeidavo anksti, o į viešbutį grįždavo vėlai. Todėl merginai ir atrodė, kad Džefersonas nebegyvena.

- Tai kodėl Džo Ana jai sakiusi, kad vyras ją metęs? - paklausiau.

Į šį klausimą klerkas neatsakė. Jis įtraukė kaklą kaip vėžys ir tik mirkčiojo. Vongas man pasakė:

- Į tą klausimą jis negalįs atsakyti, sere.

- Kaip Džefersonas užsidirbdavo pragyvenimui? - paklausiau.

Klerkas atsakė nežinąs.

- Ar amerikiečiai pas jį ateidavo?

Atsakė trumpai - ne.

- Ar Džo Ana turėjo draugų, kurie ją lankydavo?

Jis vėl atsakė - ne.

Susierzinęs pajutau, kad atsidūriau aklavietėje. Jeigu Leila sakė teisybę, tai aš pakliuvau į painų labirintą.

- Ar Džo Ana paliko kokių daiktų? - dėl visa ko dar paklausiau.

Tai buvo pelėkautai, ir klerkas į juos įlindo.

- Ne, - atsakė per Vongą. - Ji nieko nepaliko.

Aš tuoj pat ėmiau jį pulti:

- Kaip ji galėjo slapta išeiti su daiktais, neapmokėjusi sąskaitos?

Vongas pajuto mano klausime slypinčią teisybę ir suriko ant klerko. Senis akimirką sutriko, paskui surikęs paaiškino, kad mergina palikusi lagaminą, ir jis jį saugojąs, tikėdamasis už tai gauti užmokestį. Aš pasakiau norįs pažiūrėti, kas yra tame lagamine. Po ilgo pokalbio senasis portjė atsistojo ir nuvedė į kambarį, šalia kurio gyveno Leila. Atrakinęs duris iš palovio ištraukė pigų oda muštą lagaminą. Vongas tarė:

- Sere, tai tos merginos lagaminas.

Lagaminas buvo užrakintas. Tariau:

- Judu pabūkite už durų.

Kai jie išėjo, užrakinau duris ir užkišau sklendę. Kiek pavargęs, lagaminą atidariau. Džo Ana turto turėjo ne ką daugiau už Leilą. Pasirausęs užtikau neužklijuotą didelį baltą voką. Jame buvo glencuota Hermano Džefersono nuotrauka - jos kopiją man davė Žaneta Vest. Fotonuotraukos apačioje buvo parašyta: "Mano žmonai Džo Anai". Aš pažiūrėjau į rūstų gangsterio veidą, įkišau nuotrauką į voką ir padėjau ten, kur radau. Atsisėdęs ant lovos, mąsčiau apie tai, kaip Žaneta Vest ir Džo Ana už daugelio mylių viena nuo kitos gavo tokią pačią fotografiją. Galimas daiktas, pats Hermanas ją davė ir vienai, ir kitai.

Prisiminiau pokalbį su Leila. Tai, ką pasakojo Leila, nesutapo su

tuo, ką sakė kinas portjė. Vienas iš jų melavo. Kodėl Leilai prireikė meluoti? Kiek pasvarstęs, nusprendžiau, kad nėra prasmės likti šiame nešvariame mažyčiame viešbutėlyje. Bet visur turiu ieškoti rakto tai paslapčiai įminti.

Išėjau iš kambario. Vongas stovėjo atsirėmęs į sieną ir rūkė cigaretę, o klerkas, matyt, buvo nuėjęs prie savo stalelio.

- Aš iš čia išsikraustau, - tariau. - Ar Repalso Bejuje yra koks viešbutis?

Jis nustebęs pažiūrėjo į mane.

- Na, žinoma, sere. Repalso Bejuje yra labai geras viešbutis. Leisite padėti jums ten įsikurti?

- Jeigu galite, norėčiau tuoj ir važiuoti.

- Viešbutis toli nuo miesto.

- Tai manęs nebaido. Pasakykite seniui, kad aš išvažiuoju, ir paimkite sąskaitą.

- Daugiau nieko nenorite jo paklausti?

- Ne! Eime iš čia.

Po 30 minučių puikiu keliu mudu jau šovėme į Repalso Bejų.

4

Repalsas Bejus pasirodė esanti labai graži vieta, ir viešbutis buvo prašmatnus. Nuostabiai atrodė įlanka ir kalvota apylinkė. Vongui pasisekė susitarti dėl kambario, iš kurio vėrėsi nuostabus jūros vaizdas. Jis paliko man "pakardą" ir, daugybę kartų nusilenkęs, išėjo, užtikrinęs, kad pasiryžęs man tarnauti bet kuriuo laiku. Iškraustęs savo daiktus, tuoj pat ėmiausi darbo. Pradėjau nuo telefono knygos ir viešbučio portjė, vildamasis užtikti Hermano Džefersono pėdsakų. Bet nei knygoje, nei iš portjė apie Džefersoną neišpešiau jokių žinių. Tada pasikalbėjau su vestibiulio budinčiu, nes paprastai tie žmonės labai daug žino. Paklausiau, ar jis pažįstąs žmogų, kuris nuomavo vilą su laiptais, besileidžiančiais prie jūros, su maža įlankėle, kurioje plūduriuoja jachta. Prieš atsakydamas, jis atidžiai mane nužiūrėjo.

- Jūs turite galvoje misterio Li Feno vilą, sere? Dabar ją nuomoja misteris Ekroitas su seserimi: jie amerikiečiai.

- Ar ką nors girdėjote apie ten gyvenusį Hermaną Džefersoną? - paklausiau.

- Džefersonas? - jis papurtė galvą. - Ne, tokio nepažinau.

Vėliau persirengiau ir patraukiau į paplūdimį. Paėmiau vandens dviratį ir išplaukiau jūron. Plaukiojau taip, kad gerai matyčiau visą pakrantę, ir netrukus užtikau Li Feno vilą. Ji buvo pastatyta iškyšulyje, izoliuotame ir tirštai apaugusiame medžiais. Vilą supo sodas. Į įlanką vedė platūs laiptai. Plūduriavo valtelė, pajėgi išvystyti didelį greitį. Plaukiau vis artyn ir artyn, ir kai iki vilos liko kokie 200-300 jardų, sustojau, norėdamas patyrinėti vietovę. Jeigu Hermanas Džefersonas iš tikrųjų nuomavo vilą, kaip sakė Leila, tai turbūt jis buvo radęs būdą užsidirbti krūvą pinigų. Bet ar jis juos uždirbdavo? Galbūt Džo Ana tai pasakė, norėdama pasigirti. Gal paprasčiausiai viena moteris pamelavo kitai.

Mane sudomino du spindintys taškai viršutiniame vilos aukšte. Staiga pajutau kažkokį nepaaiškinamą nerimą. Iš vilos lango kažkas stebėjo mane pro lauko binoklį, kurio linzėse atsispindėjo saulė. Aš apsigręžiau, jausdamas, kad mane vis dar stebi, ir grįžau krantan. Kai plaukiau pro vilą, du spindintys taškai vėl nukrypo į mane. Stengiausi vaizduoti eilinį turistą ir sukau galvą, kodėl kaip tik aš sudominau viloje tūnančius žmones. Kai saulė ėmė leistis, grįžau viešbutin, galvodamas, ką veikti, bet taip nieko gero ir nesugalvojau.

Kitą dieną, dešimtą valandą ryto, nuėjau į paplūdimį ir išsimaudęs išsitiesiau smėlyje. Stengiausi negalvoti nei apie Džefersoną, nei apie Žanetą Vest, nei apie vargšę mažytę Leilą. Aš pasidaviau Honkongo galybei - prieš ją neįmanoma atsilaikyti. Kokią valandą gulėjau, snaudžiau, klausydamasis bangų mūšos, ir mėgavausi karšta saule.

Kažkas praėjo pro pat mane, ir aš atsimerkiau. Ji buvo aukšta, liekna, gražiai įdegusi. Aukštai iškilusią krūtinę - labiausiai vyrus masinančią kūno dalį - vos vos dengė bikinis. Įsmeigiau į ją akis, kaip ir dauguma paplūdimio vyrų. Karštu smėliu ji žingsniavo prie jūros, rankoje nešdamasi didelę kepurę. Jos plaukai buvo prinokusių grūdų spalvos. Paslaptinga ir graži kaip Bramso simfonijos motyvas. Ji nerūpestingai numetė smėlin kepurę ir paniro jūron. Plaukė gerai, energingai kabindama rankomis, ir netrukus jau buvo gana toli nuo kranto. Užsiropštė ant tiltelio, atsisėdo ir kojomis teliuškeno vandenį. Kadangi ji atrodė vieniša, panorau su ja pabendrauti. Šokau vandenin ir pačiu šauniausiu kraulio stiliumi nuplaukiau tiltelio link. Kai iki jo liko keli jardai, išnirau iš vandens, o paskui užsiropščiau ant tiltelio. Ji gulėjo ant šono.

- Jeigu trukdau jūsų vienatvę, tai plaukiu kitur, - užkalbinau ją.

Mergina tiriamai pažiūrėjo į mane.

- Aš tikėjausi, kad kuris nors vyras pagaliau susiprotės su manimi pabendrauti. Kas jūs? Matyt, neseniai čionai atvykote?

- Esu Raianas Nelsonas. Mano tėvas visą laisvą laiką skaitė Anglijos jūrų istoriją ir ėjo iš galvos dėl Nelsono. Todėl mane taip ir pakrikštijo - anglų admirolo garbei.

Ji apsivertė ant nugaros, ir jos stangrios krūtys sužiuro į dangų.

- Aš esu Stela Ekroit, - tarė ji. - Gyvenu čia. Malonu išvysti naują veidą! O ar ilgam atvažiavote?

Man gerai pasisekė: susipažinau su žmogaus, nuomavusio Li Feno vilą seserimi. Staiga prisiminiau spindinčius lauko žiūronų taškelius. Galbūt tai ne sėkmė, o kažkas kita: juk toks susitikimas gali būti specialiai sugalvotas.

- Aš manau, kokią savaitę. - Iš vandens nepraleidžiančio pako ištraukiau cigaretę, žiebtuvėlį ir kalbėjau toliau:

- Nuostabi vietelė, ir jums pasisekė, kad čia gyvenate.

Pasiūliau jai cigaretę, ir mudu užsirūkėme..

- Tiesą sakant, dabar geras laikas, o šiaip vasara buvo prasta. Mano brolis rašo knygą apie Honkongą, o aš rūpinuosi namais. - Ji pakėlė galvą, norėdama geriau pamatyti, kaip aš atrodau ir paklausė:

- Apsistojote viešbutyje?

- Taip. O jūs čia turite namą?

- Mes nuomojame vilą. Ji kino Li Feno nuosavybė.

Aš nutariau čiupti jautį už ragų, jeigu tik pasiseks.

- O aš maniau, kad tą vilą nuomoja Hermanas Džefersonas.

Ji kilstelėjo antakius ir, rodos, labai nustebo:

- Hermanas Džefersonas? Ar jį pažinote?

- Mudu iš vieno miesto.

- Jis mirė... žuvo autokatastrofoje.

- Girdėjau. Ar jį pažinote?

- Mano brolis, Haris, jį pažino. Aš mačiau gal porą kartų. Tai jūs jo draugas? Hariui būtų įdomu su jumis pasikalbėti. Baisu, kad Hermanas žuvo. Ypač baisu jo žmonai.

- Ar ją pažinote?

- Šito negalėčiau pasakyti. Mačiau. Nuostabi mažylė.

Nukračiusi cigaretės pelenus, ėmė kalbėti kažkaip mįslingai:

- Kai kurios kinės iš tikrųjų yra gražios. Ji buvo graži. Suprantu,

kodėl Hermanas ją pamilo. Ji buvo labai patraukli.

Visa tai ji pasakė taip, kaip moteris kalba apie kitą moterį, traukiančią vyrų akį - rūgščiai saldžia intonacija. Ir dar pridūrė:

- Ji išvežė vyro palaikus į Ameriką. Manau, tenai ir pasiliks. Vis dėlto Hermano tėvas - milijonierius, ir neapleis jos nelaimėje.

Aš susivaldžiau ir nepasakiau, kad Džo Anos jau nebėra.

- Kažkas man pasakojo, kad Hermanas uždirbęs didelius pinigus, metęs žmoną ir nuomavęs vilą, kurioje jūs dabar gyvenate.

Ji atsisėdo.

- Kokie niekai! Kas jums tai sakė?

- Kažkas, neprisimenu - kas, - atsakiau išsisukdamas. - Ar tai ne tiesa?

- Žinoma, ne! - Ji patogiai atsisėdo ir nusišypsojo. - Tai tiesiog nesąmonė. Hermanas buvo negeras, šavimyla, kaip ir čionykščiai vietiniai gyventojai. Jis niekada neturėjo pinigų. Apie jį sklido visokiausios kalbos, kadangi gyveno su kine. Ne, jis jokiu būdu negalėjo išsinuomoti Li Feno vilos. Ir sugalvok tu man! Kas jums pritauškė?

Atlekiančios motorinės valties tarškesys privertė pažiūrėti jūron. Rėždamas bangas ir keldamas baltas putas, prie mūsų greitai artėjo laivelis.

- Tai Haris, - tarė Stela, balansuodama ant tiltelio, kuris suposi ant bangų.

Plaukikas išjungė motorą, ir valtis, mažindama greitį, artėjo prie tiltelio. Valtyje stovėjo aukštas, saulėje įdegęs žmogus ir maloniai šypsojosi Stelai. Jo vėjo nugairintas veidas buvo kiek išpurtęs, išraizgytas plonų gyslelių, o tai dažniausiai byloja apie pomėgį išgerti.

- Aš žinojau, kad tave čia rasiu. Metas pietauti. - Jis atidžiai pažiūrėjo į mane.

- Kas tas tavo bičiulis?

- Tai Nelsonas Raianas. Jis pažino Hermaną Džefersoną, - paaiškino Stela. - Čia mano brolis Haris, - pasakė man.

Mes linktelėjom vienas kitam.

- Jūs pažinote Hermaną? Ar ilgai ketinate čia būti?

- Ne ilgiau, kaip savaitę.

- Jeigu nerasite nieko geresnio, ateikite šį vakarą pas mus vakarienės. Aš atsivešiu jus valtimi, nes tai vienintelis būdas pas mus pakliūti.

- Labai džiaugčiausi, bet nenorėčiau jūsų trukdyti.

- Nieko. Būkite pakrantėje aštuntą valandą. Aš jūsų lauksiu. O po vakarienės parvešiu. Čia labai gražios naktys. - Jis žiūrėjo į Stelą: - Ar plauki?

- Pirmiausia nuvežk mane į krantą, palikau ten kepurę.

Jai lipant į valtį, nepajėgiau atitraukti žvilgsnio nuo dailiai įdegusios nugaros. Staiga ji žvilgtelėjo per petį, pamatė, kad žiūriu į ją, nusišypsojo, tarsi žinodama, kas dedasi mano širdyje.

- Pasimatysime vakare, - tarė ji ir, pamojusi ranka, atsisėdo prie brolio. Tas linktelėjo man, ir valtis pasuko krantan.

Traukiau dūmą, kojomis teliuškavau vandenį ir mąsčiau. Kokį pusvalandį pasėdėjęs ir pasikaitinęs saulėje, pajutau alkį. Šokau vandenin ir nuplaukiau į krantą.

Vakare krantinėn atėjau aštuntą valandą ir, palaukęs keletą minučių, išgirdau iš tamsos išnerianČios valties kauksmą. Valtį vairavo stipraus kūno sudėjimo kinas. Jis padėjo man įsiropšti, tarsi būčiau luošas. Paaiškino, kad misteris Ekroitas pats negalėjęs atplaukti ir prašąs už tai dovanoti. Valtis plaukė greitai, ir po penkių minučių mes jau buvome prie Li Feno vilos. Išlipau ir laiptais ėmiau kopti terason. Stela, apsivilkusi balta dekoltuota vakarine suknele - gili iškirptė atidengė krūtų viršūnes, - gulėjo sudedamoje bambuko kėdėje su taure rankoje. Tarnas, jaunas kinas, laukdamas, ar ko neprireiks, stovėjo šešėlyje. Hario Ekroito nebuvo nė padujų.

- O, štai ir jūs, - tarė Stela. - Ką gersite?

Pasakiau, kas viski su soda, ir kinas tuoj pat atnešė.

- Haris netrukus ateis. Sėskitės, kad aš galėčiau jus matyti.

Iš savo vietos regėjau didelį vestibiulį, kuriuo buvo galima pakliūti į terasą. Kambarys buvo turtingai apstatytas kiniško stiliaus baldais, drapiruotas raudonu šilku, prigrūstas sunkių lakuotų spintų ir didelių inkrustuotų juodų stalų.

- Išsirinkote gerą vietelę! - tariau.

- Taip, čia labai gražu. Ir patys manome, kad mums pasisekė. Čia esame tik porą savaičių, o prieš tai gyvenome Ku Lune. Bet čia kur kas geriau.

- Kas čia gyveno prieš jus?

- Manau, kad niekas. Šeimininkas neseniai sumanė vilą išnuomoti. Pats dabar gyvena Makao.

Tuo tarpu atėjo Haris Ekroitas ir, paspaudęs ranką, atsisėdo priešais. Kinas atnešė jam viskio. Po abstraktaus pašnekesio apie

gamtą, vilą ir šį bei tą, jis paklausė:

- Atvažiavote su reikalu?

- Aš atostogauju, o kadangi išpuolė galimybė savaitę pasibastyti, tai atvažiavau čia.

- Už tai negalima jūsų smerkti. - Jis draugiškai žvilgtelėjo į mane. - Aš labai myliu Honkongą. Stela minėjo, kad esate iš Pasadenos. Gerai pažinote Hermaną Džefersoną?

- Geriau pažįstu jo tėvą. Senis, sužinojęs, kad čia važiuoju, prašė šį bei tą sužinoti.

Ekroitas susidomėjo:

- Kas jam rūpi?

- Viskas, ką tik pavyks išgirsti. Juk Hermanas išvyko iš namų prieš penkerius metus. Rašė retai. Tėvas nežinojo, kaip jis čia gyveno, kas jam atsitiko. Ypač jį sukrėtė žinia, kad Hermanas vedęs azijietę.

Ekroitas linktelėjo ir pažiūrėjo į Stelą:

- Aš sakiau, kad taip bus.

- Manau, senis gailisi menkai pagelbėjęs Hermanui, kol tas buvo gyvas. Ar nutuokiate, kokiu būdu Hermanas čia užsidirbdavo pragyvenimui?

- Nemanau, kad jis būtų dirbęs kokį darbą, - lėtai tarė Ekroitas. - Hermanas buvo šiek tiek paslaptingas. Asmeniškai man jis patiko, bet nepasakyčiau, kad buvo visų numylėtinis. - Ekroitas nusišypsojo. - Stela negalėjo ramiai į jį žiūrėti.

- Neperdėk, - tarė Stela. - Aš paprasčiausiai nekreipdavau dėmesio, o jis buvo įsitikinęs, kad visos moterys turi jį įsimylėti. Man nepatinka tokie kaip jis.

Ekroitas nusijuokė.

- Gerai jau gerai, tu jo nemylėjai. - Ir jo balse išgirdau pamokančią gaidelę. - O man jis patiko.

- Jeigu sakai tiesą, tai esi amoralus, - tarė sesuo. - Tau patinka bet kas, kad tik galėtum pasilinksminti.

Pokalbį pertraukė tarnas, pranešęs, kad vakarienė gatava. Mes įėjome į svetainę.

Prie stalo kalbėjome apie daug ką. Ekroitas buvo žvalus, o Stela atrodė išsiblaškiusi ir tik retkarčiais įterpdavo vieną kitą žodį.

Po vakarienės ji paklausė:

- Kas sakė, kad Hermanas nuomavo šitą vilą?

- Hermanas nuomavo šitą vilą? - tuoj įsikišo Ekroitas. - Niekad!

Kas sugalvojo tokią nesąmonę?

Jis įrėmė į mane akis.

- Kinė, kurią sutikau Celestialio viešbutyje, - ten kurį laiką gyveno Hermanas su savo žmona.

- Nuostabu, - tarė Stela, - tai bent absurdas.

- Galimas daiktas, ji man pamelavo, - tariau.

Staiga pajutau, kad mane seka. Paslapčia apžvelgiau kambarį ir priešais veidrodyje pamačiau įdėmiai mane stebintį europietiškai pasirengusį kiną. Mūsų akys susitiko, jis pasislinko į šešėlį ir dingo vestibiulyje. Kažkodėl pajutau nugara ropojant skruzdėles. Kažkas grėsminga ir pavojinga slypėjo tame žmoguje, bet aš pasistengiau neišsiduoti jį pastebėjęs.

- Kinai gali pasakyti bet ką, jeigu tik pamatys, kad jūs to norite, - tarė Ekroitas. - O kinės didžiausios melagės visam pasauly.

- Nejaugi? - paklausiau ir vėl žvilgtelėjau į veidrodį, paskui, sukaupęs jėgas, nusukau akis į Ekroitą.

- Išeikime į balkoną, - pasiūlė Stela. - Norite brendžio?

Atsakiau, kad nenoriu, ir mes išėjome į balkoną. Jūroje atsispindėjo patekėjęs mėnulis.

- Atleiskite, aš turiu paskambinti, - tarė Ekroitas. - Vėliau galėsime pasiirstyti valtimi. Ar jūs mėgstate irstytis?

Aš žvilgtelėjau į Stelą.

- O, aš mėgstu, - tarė ji nuolankiu balsu. - Hario galvoje daugiau nieko, tik ta prakeikta valtis.

Ekroitas išėjo, o ji paėmė mane už rankos ir nuvedė prie baliustrados. Mes žiūrėjome į jūrą.

- Kinės savotiškai geros, - tarė Stela, ir jos balse aš pajutau pavydo gaidelę, - manau, Hermano tėvas ja pasirūpins. Girdėjau, jis labai turtingas.

- Ji neteko vyro, - tariau, vis dar neišmanydamas, pasakyti jai apie Džo Anos mirtį, ar ne.

Stela kalbėjo toliau:

- Dabar ji laisva, piniginga ir dar Amerikoje. Kaip norėčiau vėl atsidurti Niujorke!

- Jūs iš tenai?

- Hm... Išvažiavau prieš gerus metus. Aš neturiu namų.

Ji parodė priešais stūksantį kalną:

- Naktį jis atrodo nuostabiai, ar ne?

Aš susimąsčiau: kodėl ji pakeitė pokalbio temą?

Mudu dar tebesidžiaugėme vakaro vaizdu, kai grįžo Ekroitas.

- Tai ką, judam? - paklausė jis. - Ar nieko prieš, jeigu aplankytume Abertiną - žvejų kaimelį? Jį verta pažiūrėti.

- Na, ką gi, pažiūrėkim, - atsakiau.

Mes patraukėme prie valties. Ekroitas įsitaisė prie šturvalo, o mudu su Stela - už jo. Stela gėrėjosi mėnesėta naktimi, o jos veide mačiau nuovargio žymes ir, rodėsi, ji negali atsikratyti liūdnų minčių. Aš irgi mąsčiau apie tai, ką išgirdau. Netikėjau, kad Leila melavo. Ekroitai buvo apgauti, arba jie, kaip ir portjė iš Celestialio viešbučio, melavo... Bet kodėl?

Abertinas atrodė fantastiškai, tokio vaizdo dar niekada nebuvau matęs. Įlanka - pilna džonkų, šonais prigludusių viena prie kitos, prisėstų kinų, jaunų, senų ir vaikų. Į tą tirštynę nebuvo įmanoma įlįsti, tuo labiau nuplaukti į krantą. Ekroitas išmetė inkarą, pasisamdėme trylikametės mergaitės valdomą sampaną, ir šiaip taip pasiekėme žemę. Kokią valandą klajojome po mažytį įdomų kaimelį. Paskui Stela pasisakė esanti pavargusi, ir mes grįžome prie valties. Kai mus vėl sampanu parplukdė, Stela tarė:

- Jūs dar nebuvote salose? Vertėtų pažiūrėti, nuplaukti galima keltu.

- Ne, salose dar nebuvau, - atsakiau.

- Jeigu rytoj neturite ką veikti, tai plaukiam į Silver Main Bejų. Turiu ten aplankyti vieną žmogų. Kol svečiuosiuos, galėsite pasigrožėti kriokliu. Tai nuostabus vaizdas. Paskui drauge grįšime.

- Mielai priimu jūsų pasiūlymą, - tariau.

- Mano sesuo labai mielaširdinga, - įsiterpė Ekroitas. - Čia atvažiavę, turėjome tarnaitę. Vėliau jos paslaugų atsisakėme. Dabar ji gyvena Silver Main Bejuje. Stela ją retkarčiais aplanko ir nuveža dovanų.

Jis užvedė motorą, ir pokalbis savaime nutrūko. Iki vilos plaukėme dvidešimt minučių. Stela išlipo, o Ekroitas pasakė parvešiąs mane į viešbutį. Stela nusišypsojusi priminė:

- Keltas išplaukia antrą valandą. Aš lauksiu pirse.

Padėkojau už nuostabų vakarą, o ji, pamojusi ranka, lipo laiptais į viršų. Ekroitas pasuko valtį viešbučio link. Išlaipino aikštelėje.

- Kada rengiatės išvykti? - paklausė, kai išlipau iš valties.

- Maždaug po savaitės, bet tiksliai dar nežinau.

Mes paspaudėme vienas kitam rankas. Akimis palydėjęs tolstančią valtį, lėtai ėjau į viešbutį ir vis galvojau apie kiną, kurio atspindį mačiau veidrodyje. Instinktyviai jaučiau, kad manęs tyko nauji pavojai.

5

Kitą rytą nuėjau pas Amerikos konsulo trečiąjį sekretorių. Tai buvo išsipustęs storulis. Vyravo diplomatinio neliečiamumo atmosfera. Jis perskaitė, kas buvo parašyta mano vizitinėje kortelėje ir padėjo ją ant stalo taip, tarsi bijotų nuo jos užsikrėsti nepagydoma liga.

- Nelsonas Raianas... privatus detektyvas, - atsilošė ir kilstelėjo antakius. - Kuo galiu padėti?

- Aš tarnauju Džefersonui ir renku žinias apie jo sūnų, kuris žuvo čia autokatastrofoje maždaug prieš 17 dienų.

- Taip?

- Honkonge jis buvo rezidentas ir, manau, buvo čia užregistruotas.

- Tai jau taip.

- Ar galite duoti paskutinį jo adresą?

Storu pirštu jis paglostė kairįjį antakį.

- Sakykim, aš galiu jums duoti adresą, bet ar reikia? Jis jau miręs ir teks sugaišti nemažai laiko, kol iš archyvo gausime bylą.

- Norite, kad tai pasakyčiau misteriui Džefersonui? - paklausiau. - Nemanau, kad senis liks patenkintas, sužinojęs, jog Amerikos konsulo trečiasis sekretorius nesistengė jam padėti.

Jis tuoj tapo atsargesnis. Matyt, prisiminė, kad senasis Džefersonas panorėjęs gali gerokai jam pakenkti. Sekretorius pakėlė ragelį ir tarė:

- Mis Davenport, ar negalėtumėte atnešti Hermano Džefersono bylos?

Jis padėjo ragelį ir nenorom nusišypsojęs, parodė puikius porceliano dantis.

- Taip... Vilburas Džefersonas - milijonierius. Kaip senis gyvuoja?

- Po senovei stiprus ir, jei prireiktų, galėtų spirti bet kam į užpakalį, - meiliai tariau. - Jo velniškai ilgos kojos ir sunkūs batai.

Trečiasis sekretorius, Haris Vilkoksas, pasipurtė, paskui nusijuokė, kaip juokiasi jaunikis, pirmą kartą išvydęs savo uošvę.

- Džiugu, kad jis taip gerai laikosi, - tarė.

- Galimas daiktas, Džefersonas dar dalyvaus mūsų laidotuvėse.

Keletą minučių patylėjom. Pagaliau durys atsidarė ir mis Davenport, dailios figūros, jauna, kokių 25 metų mergina, priėjo prie stalo ir priešais Vilkoksą padėjo dokumentų aplanką. Žvilgtelėjusi į mane, išėjo, kraipydama šlaunimis, kaip daro visos sekretorės. Vilkoksas atvertė aplanką.

- Visus jo popierius išsiuntė drauge su lavonu, - atsiprašydamas paaiškino. - Bet šis tas vis dėlto liko.

Jis pažiūrėjo į vienintelį lapą aplanke ir palingavo galva.

- Nieko čia gero. Paskutinis jo adresas - Celistialio viešbutis. Į Honkongą atvyko 1956 metų rugsėjo 3 dieną, ir nuo to laiko gyveno viešbutyje. Pernai vedė kinę.

- Kaip jis užsidirbdavo pragyvenimui?

Vilkoksas vėl žvilgtelėjo į aplanką.

- Čia parašyta - eksporteris, bet, kiek suprantu, jis niekur nedirbo. Manau, turėjo atsitiktinių pajamų, nors žinau - gyveno jis prastai.

- Ar jūsų nestebina tai, kad jis nuomavo prabangią vilą Repalso Bejuje? - paklausiau.

Vilkoksas nustebęs pažiūrėjo į mane.

- Jis? Jeigu būtų taip padaręs, pirmiausiai turėjo persiregistruoti. Kieno ta vila?

- Vila priklauso kažkokiam Li Fenui.

- O ne, misteri Raianai, aš žinau tą vilą. Ne Džefersono nosiai į ją patekti. Anglų valiuta kaštuotų apie 400 svarų mėnesiui.

- Dabar vilą nuomoja Haris Ekroitas su seserimi.

Vilkoksas pritardamas linktelėjo. Jo veidas rodė didelį pasitenkinimą.

- Teisybė. Ekroitai išsinuomavo vilą po kažkokio anglo, kurio vardą pamiršau. Geras vyriokas tas Ekroitas. O kas jo sesuo?

Jis įdėmiai pažiūrėjo į mane.

- Pati maloniausia Honkongo moteris, - tariau. - Aš manau, prieš atsikeliant Ekroitams, vila buvo tuščia.

- Ne, ten gyveno kažkoks anglas, bet nežinau, kas jis per vienas.

- Ar Džefersonas su ta kine iš tikrųjų registravo santuoką?

Jis vėl pažvelgė į mane.

- Žinoma. Jie čia susituokė. Jeigu norite, galiu parodyti sutuoktuvių pažymėjimo kopiją.

- Taip, norėčiau pamatyti.

Jis paskambino, ir kol mes laukėme atnešant, papasakojo:

- Aš gerai ją prisimenu - maloni maža paukštytė. Man teko apiforminti dokumentus ir rūpintis, kaip išsiųsti grabą... Nykus darbas! - jis stengėsi nutaisyti liūdną miną. - Man jos buvo labai gaila.

Įėjo mis Davenport ir padavė Vilkoksui pažymėjimą. Kai sekretorė iškrypavo, Vilkoksas pažymėjimą pastūmė man. Perskaičiau. Dokumentas bylojo, kad Hermanas Džefersonas vedė Džo Aną prieš metus. Taip pat sužinojau, kad Frankas Belingas ir Mi Hai Ton buvo liudininkai.

- Kas tas Frankas Belingas? - paklausiau, rodydamas Vilkoksui pažymėjimą.

Jis papurtė galvą:

- Nežinau. Manau, Džefersono draugas. Galimas daiktas, anglas, nes pas mus neregistruotas.

- O mergina?

- Jos irgi nepažįstu, gal mis Džeferson draugė.

Jis pastukseno automatiniu koteliu į stalą ir žvilgtelėjo laikrodin. Supratau, nieko daugiau iš jo neišpešiąs, ir atsistojau.

- Ačiū. Nebetrukdysiu.

Jis atsakė, kad jam buvę malonu su manimi susitikti. Jau verdamas duris, paklausiau:

- O šiaip su Hermanu Džefersonu nesusitikdavote?

- Nors ir keista, bet ne. Jis gyveno kinų pusėje ir niekada nebuvo mano draugas.

Išėjau iš rūmų ir lėtai nupėdinau prie savo "pakardo". Jau važiuodamas mąsčiau apie tai, ką gi naujo sužinojau. Užtikau neryškų, bet vis šiokį tokį pėdsaką. Nutariau pasikalbėti su Franku Belingu ir kine Mi Hai Ton. Nuvažiavęs į centrinę policijos nuovadą, pasakiau norįs susitikti su vyriausiuoju inspektoriumi Makarčiu. Inspektorius savo kabinete valė pypkę. Jis parodė man kėdę, pūstelėjo į pypkę ir ėmė kimšti tabaką.

- Kuo šiandien galėčiau padėti?

- Ieškau žmogaus, kurio vardas Frankas Belingas. Ar galite patarti, kur jį rasti?

Makartis užtraukė dūmą. Jis buvo prastas pokerio žaidėjas. Nors

veido išraiška ir nepasikeitė, bet mačiau - akys pasidarė piktos ir neramios.

- Frankas Belingas? - Jis išėmė iš burnos pypkę ir pasikasė tarpuakį. - Kodėl juo susidomėjote?

- Buvo liudininkas Džefersono vestuvėse. Ar jį pažįstate?

Makartis nenorom linktelėjo:

- Taip, mes jį pažįstame. Vadinasi, jis buvo liudininkas Džefersono vestuvėse. Nežinote, kur jis dabar?

- Taigi aš jūsų šito klausiu! Prisiminkite!

Inspektorius atsistojo.

- Belingas - tai žmogus, su kuriuo mes stengėmės užmegzti kontaktą. Jis labai aktyvus narkotikų biznierių organizacijos narys. Jau buvome besirengią jį sučiupti, bet Belingas staiga dingo. Kertu lažybų, išvažiavo į Makao arba į Kantoną, ar dar kur.

Aš patogiau įsitaisiau krėsle ir paklausiau:

- Jūs jį sekėte?

- Mes apvertėm aukštyn kojom Makao, bet neturime jokių galimybių rasti žmogų Kantone.

- Belingas - anglas?

- Taip, anglas. Tiksliai žinome, kad jis priklauso organizacijai, kuri krečia mums aibę nemalonumų. Labai daug heroino pas mus atveža iš Kantono. Maždaug prieš dvi savaites Belingas buvo pats aktyviausias heroino pervežėjas. Mes jį sekėme, nes iš vieno mūsų informatoriaus gavome tikslių žinių. Staiga Belingas dingo. Manau, jis pajuto pavojų ir paspruko į Kantoną arba Makao.

- Tai buvo šio mėnesio pradžioje, tai yra dvi dienos iki Džefersono mirties?

- Taip, tikrai taip, - tarė Makartis ir mandagiai paklausė: - Ar tai ką nors reiškia?

- Aš dabar apmąstau faktus. Kartu su juo liudytoja buvo kinė Mi Hai Ton. Ar šis vardas jums ką nors primena?

- Ne.

Aš užsidegiau cigaretę. Inspektorius nužvelgė mane.

- Jūs manote, kad Džefersonas buvo susijęs su ta publika?

- Galimas daiktas.

- Mes neturime tokių duomenų. Ir aš neturiu jokio pagrindo šitaip manyti, bet jeigu jis draugavo su Belingu, tai viskas keičiasi.

- Ar galite man suteikti žinių apie merginą?

- Aš patikrinsiu protokolus ir, jeigu ką sužinosiu, jums pranešiu. - Jis pažiūrėjo į mane ir šyptelėjo: - Persikraustėte į Repalso Bejaus viešbutį?

- Taip.

Jis pavydžiai palingavo galvą.

- Jūsiškiai detektyvai neblogai gyvena. Žinoma, kitų sąskaita.

Aš nusišypsojau ir atsistojau.

- Teisingai. Likite sveiki ir ačiū už pagalbą. Dar pasimatysime.

Išėjau iš policijos nuovados, sėdau į "pakardą" ir pasukau į krantinę. Užėjau baran, kur buvau susipažinęs su madam, geriančia tik pieną. Lankytojų buvo mažai. Du kinai padavėjai šnekučiavosi tarpusavy. Jie atpažino mane, ir vienas, maloniai šypsodamasis ir rodydamas dantis, tuoj priėjo prie manęs.

- Labas rytas, sere. Malonu vėl jus matyti. Norėsite išgerti ar pavalgyti?

- Išgersiu romo. Ar madam čia?

Jis pažiūrėjo į laikrodį.

- Netrukus turėtų ateiti.

Aš atsisėdau ir ėmiau skanauti romą.

Praėjo pusvalandis. Kinės vis nebuvo. Tačiau dėl tokio kinų elgesio nesistebėjau.

Kai ji įėjo, pasišaukiau ir pasisodinau priešais.

- Malonu vėl jus matyti, - tarė ji. - Manau, su ta mergina jums gerai sekėsi.

Aš atidžiai pažiūrėjau į ją.

- Aną kartą jūs pabandėte mane apgauti. Tai nebuvo Džo Ana, ir jūs tai gerai žinojote.

Padavėjas atnešė madam pieno puodelį.

- Aš tyčia taip padariau, - tarė ji. - Mergina buvo kur kas geresnė už Džo Aną. Maniau, kad jums vis tiek - kuri.

- Yra dar viena mergina, kurią turiu pamatyti, - tariau. - Tai Mi Hai Ton. Ar ją pažįstate?

Jos veidas liko bejausmis, tik linktelėjo ir tarė:

- Taip, tai viena geriausių mano merginų. Ji jums labai patiks.

- Bet šį kartą tegu įrodo, kad ji tikrai yra ta. Aš turiu aptarti vieną reikalą.

Madam akimirką susimąstė.

- Ji galės įrodyti, kas yra. O kokį reikalą norite aptarti?

- Tai jūsų neliečia. Kada galėsiu su ja susitikti?

- O kada norite? Tuojau?

- Ne. Jeigu taip rytoj vakare... Aš čia būsiu lygiai aštuntą. Ar galite pasirūpinti, kad ji irgi čia būtų?

Kinė linktelėjo.

- Jeigu tai bus ji, ir jeigu ji kalbi, jums duosiu penkiasdešimt dolerių.

- Tai bus maloni mergina, ir ji mokės bendrauti, - atsakė madam, jos akys šaltai blykstelėjo.

Aš linktelėjau.

- Tai iki rytojaus, iki aštuntos vakaro, - ir aš atsistojau. - Aš atpažinsiu, ar tai bus ta mergina, ar ne, todėl nebandykite pakišti kitos.

Ji susijuokė.

- Jūs liksite ja patenkintas.

Pasukau į Repalso Bejaus viešbutį, manydamas ne veltui sugaišęs laiką.

III DALIS

1

Aš įsitaisiau pirmos klasės denyje ir stebėjau trečios klasės keleivius, besiskinančius sau kelią į keltą. Tai buvo įdomus vaizdas. Kiekvienas, o visi jie buvo kinai, brovėsi taip, lyg keltas tuoj tuoj išplauktų, nors pajudės tik po ketvirčio valandos. Nešikai, susirietę nuo nešulių, kabančių ant bambuko lazdų, stumdydamiesi skubėjo trapu, sakytum jų gyvenimas priklausė nuo to, ar pakliūs į sausakimšą denį, ar ne. Kinės su vaikais, pririštais ant nugarų, stumdėsi pirse.

Du policininkai, laikydami rankas ant revolverių dėklų, stovėjo ir tėviškai kantriai stebėjo visą tą grūstį. Aš pasisukau į kitą pusę, norėdamas apžiūrėti negausią pirmos klasės publiką. Stelos nebuvo, bet aš tikėjau, kad ji pasirodys paskutinę akimirką. Stela buvo iš tų, kurios visada ateina laiku. Kresnas, tvirto sudėjimo kinas juodu miestietišku kostiumu, švytruodamas lagaminėliu, pakilo trapu į pirmos klasės denį.

Žiūrėdamas į tą žmogų, prisiminiau atspindį Ekroito vilos veidrodyje. Tai buvo neatspėjamo amžiaus žmogus, o jo stipriose rankose ir kojose jautei jėgą ir galią; jis ėjo lengvai kaip gimnastas. Aš įsitikinau, kad tai tikrai buvo tas pats žmogus, sekęs mane iš tamsaus Ekroito vestibiulio. Nors ir raminau save, įtikinėdamas, kad visi kinai panašūs ir kad aš apsirikau, nerimo jausmas neapleido net tada, kai jis, praėjęs pro mane, atsisėdo ir pasislėpė už išskleisto laikraščio.

Keltas turėjo pajudėti po minutės, ir tada išvydau Stelą. Apsivilkusi gelsvai žalia medvilnine suknele, su šiaudų krepšiu rankoje, ji ėjo pirsu. Stabtelėjusi prie trapo, pamojo man ranka. Stela buvo paskutinė keleivė.

- Helo! - tarė Stela. - Štai ir aš!

Ji pakilo į denį, ir keltas atsiskyrė nuo krantinės. Mes sėdėjome ant suolo ir apie šį bei tą šnekučiavomės. Kai išvydome Lantaso salą, Stela atsainiai paklausė, kuo buvau užsiėmęs rytą. Atsakiau tyrinėjęs Honkongo užkaborius.

- Štai ir atplaukėm, - tarė ji, kai keltas atsirėmė į Silver Main Bejaus pirsą. - Aš turiu nunešti šituos dangtelius, parodė krepšį, - ir pasikalbėti su senute. Grįšiu po kokios pusantros valandos. Gal tuo tarpu nueikite prie krioklio? Jį verta pažiūrėti.

- Aš nueisiu ir pažiūrėsiu. Kur paskui susitiksime?

- Vėl kelte, šeštą valandą aš būsiu čia.

Ji leido man panešėti krepšį, o paskui parodė kelią:

- Eikite štai šituo taku, aplenkite Baterflihau, tada pereikite tiltą, paskui dar kitą, o ten jau ir krioklys. Tai viena nuostabiausių čionykščių vietų.

- Aš rasiu.

Nulydėjau ją akimis, gracingai einančią pro skurdžius, džiūstančiais skalbiniais papuoštus, namelius.

Akimis ieškojau kresnojo kino, bet jis buvo dingęs. Juk mačiau, kaip ėjo iš kelto, bet nejučia prapuolė iš akių - net nepastebėjau, į kurią pusę nuėjo. Iki šeštos vakaro buvo daug laiko, ir aš nutariau pasivaikščioti. Diena buvo šilta ir saulėta. Neskubėdamas ėjau keliu, kurį parodė Stela. Per dešimt minučių nuėjau gana toli. Kelias buvo tuštutėlis. Iki pat krioklio nesutikau nė vieno žmogaus ir dėl to labai stebėjaus. Kiek pasvarstęs, nutariau eiti dar toliau. Tada viskas ir atsitiko: kažkas tarsi didelė vapsva prazvimbė pro mano galvą ir tik tada išgirdau šūvio garsą. Aš kaip mat puoliau ant žemės naudodamasis patirtimi, kurią įgijau, tarnaudamas jūros pėstininku. Kai pašliaužiau truputį į šoną, pasigirdo kitas šūvis ir už kokių dviejų jardų nuo manęs pakilo dulkių debesėlis. Aš nusiritau į kelkraščio žolę. Tyloje nuaidėjo dar vienas šūvis. Kulka nušvilpė virš mano galvos. Smarkiai plakančia širdimi ritausi vis toliau, iš nevilties pasirengęs įsirausti į kietą žemę.

Pagaliau pasiekiau didelį akmenį, prigludau prie jo ir tarsi apmiriau laukdamas, kas bus toliau. Daugiau nebešaudė. Po truputėlį rimau. Tas, kas į mane taikėsi, turbūt pasislepė kažkur kalvoje. Matyt, jis turėjo teleskopinį taikiklį. Iš garso sprendžiau, kad šaudė maždaug už ketvirčio mylios. Iškeikiau save, kad nepasiėmiau pistoleto. Buvau apsivilkęs trumpus marškinius ir siauras kelnes, o taip apsirengus pistoleto nėra kur kišt. Šaulys žinojo, kur esu. Jam beliko tiktai laukti, kol išlįsiu. Labai atsargiai pakėliau galvą, norėdamas pasižvalgyti ir paieškoti kelio, kuriuo galėčiau pasprukti. Tuoj pat pokštelėjo šūvis, ir kulka prašvilpė pro mano veidą. Aš pašliaužiau į šoną. Antras šūvis

nuaidėjo užpakaly. Jų buvo du! Snaiperis lindėjo arčiau manęs negu antrasis šaulys... Jie buvo velniškai arti! Iš mano aprangos jie suprato, kad neturiu ginklo. Niekas jiems negalėjo sutrukdyti atlikti savo juodą darbą. Jie tikriausiai nežinojo, pataikė į mane, ar ne, bet netrukdomi galėjo nusileisti žemyn ir patikrinti. Pažiūrėjau į laikrodį: buvo dvidešimt minučių šeštos. Ar Stela ateis į pirsą? Ar manęs ieškos? Sakysim, ją pamatys tie šauliai. Ar į ją šaus? Aš ėmiau lėtai šliaužti toliau nuo akmens. Atmintyje dar buvo gyvi karinio parengimo pratimai. Per tankią žolę šliaužiau kaip gyvatė ir netrukus nusiritau nuo kalvos. Po penkių minučių jau buvau už penkių šimtų pėdų nuo tos vietos, kur anksčiau buvau jiems taikiniu. Colis po colio kėliau galvą, norėdamas suvokti, kur esu.

Kulkų švilpesys ir šūvių aidas privertė mane vėl šliaužti. Yriausi lėtai, nes tie du buvo gudresni negu maniau. Tylą sutrikdė dar vienas šūvis, ir kulka pataikė į tą vietą, kur ką tik gulėjau. Aš nevalingai įvertinau - gerai šaudo! Šliauždamas į dešinę pastebėjau, kad už keturių pėdų nuo manęs žolė baigiasi ir plyti plika akmenuota erdvė. Gulėjau, klausiausi ir laukiau. Prisiminiau indėnų metodą ir, prispaudęs ausį prie žemės, ėmiau klausytis. Keletą minučių buvo tylu, o paskui išgirdau kažką šliaužiant prie manęs per aukštą tiršta žolę. Mano apskaičiavimu jis buvo 50 jardų nuo manęs, dešinėje. Jeigu ko nors nesugalvosiu, netrukus mane užklups. Šiaip ar taip, jau žinojau, iš kur jis šliaužia. Palaukiau minutę ir, pasijutęs nuogas ir nesaugus, pakilau ir vikriai puoliau į kairę, paskui į dešinę, norėdamas sutrukdyti antrajam šauliui geriau prisitaikyti. Kulka švilptelėjo visai netoli. Aš išvydau kažką judant už šešių jardų nuo savęs ir puoliau tenai. Kinas, mėlyna palaidine ir tokiomis pat kelnėmis, dukslia kepuraite ant galvos, pakilo iš žolės ir šoko ant manęs. Jis atrodė mažas, bet stiprus ir raumeningas. Saulės nutviekstas, jo rankoje spindėjo peilis. Aš neleidau bakstelėti, trenkiau petimi į krūtinę. Viena ranka laikiau jį už rankos, kita - už gerklės, o jis stengėsi pirštais išdurti man akis. Prisitaikęs trenkiau galva jam į veidą. Jis sukriokė ir nebeišsilaikė ant kojų: svoriu ir jėga buvo dukart už mane menkesnis. Atėmiau pelį ir rankomis sugniaužiau jo gerklę. Jis raitėsi po manimi kaip kirminas, bet nebeilgai. Spaudžiau surukusį kaklą, kol pamačiau išsprogusias akis ir pajutau, kad jau suglebo. Pritrūkęs kvapo, palikau jį ir prisiminęs antrąjį šaulį, prigludau prie žemės. Jis irgi galėjo čionai nusileisti. Palaukiau keletą minučių, paėmiau miruolį už alkūnių ir

pasodinau. Pats likau gulėti ant žemės. Pasigirdo šūvis, ir kino veidas virto kruvina kauke, matyt, antrasis šaulys jį palaikė manimi, nes per grumtynes kepuraitė buvo nukritusi nuo kino galvos. Tai buvo taiklus šūvis. Aš leidau suglebusiam kūnui nugriūti į žolę, tada nušliaužiau maždaug 15 jardų nuo lavono. Laukiau ir klausiausi, vis prispausdamas prie žemės ausį.

Laikas slinko be galo lėtai. Mano laikrodžio rodyklės rodė pusę septynių, kai šaulys, netekęs kantrybės, nutarė nusileisti ir sužinoti, kas atsitiko. Nors jautė, kad aš nukautas ar sužeistas, bet ėjo labai atsargiai. Truputį praskleidęs žolę, mačiau vietą ant uolos, iš kur šaudė. Išvydau ir jį, lipantį skardžiu su šautuvu rankose. Tai buvo kresnas, stipraus kūno sudėjimo žmogus - tas pats, kuris stebėjo mane Ekroito viloje ir kurį regėjau kelte. Stebėdamas jį, pagalvojau: juk tai Stela pasiuntė mane į tą dykią vietovę. Vadinasi, į Ekroito vilą pasikvietė specialiai tam, kad kresnasis kinas, taip pasitikinčiai einąs prie manęs, galėtų įsidėmėti, kaip atrodau. Supratau esąs įviliotas į spąstus, iš kurių, jų manymu, neturėjau šanso gyvas pasprukti. Pašliaužiau, norėdamas paimti ilgaašmenį peilį. Peiliu prieš šautuvą - tai nelabai patikima, bet vis geriau negu tuščiom rankom. Apsižvalgęs radau didelį plokščią akmenį, didesnį už delną. Pasiėmiau ir jį. Kinas gana atsargiai ėjo keliuku. Raitydamasis kaip kirminas, pašliaužiau į šoną nuo lavono. Mus teskyrė 20 jardų aukštos žolės. Gulėjau, laikydamas akmenį kairiojoje, o peilį dešiniojoje rankoje. Jis rado savo draugą ir sustingo. Paskui pakėlė galvą, ir mudu išvydome vienas kitą. Šautuvas sumirgėjo jo rankose. Aš mečiau akmenį, o jis nuspaudė gaiduką. Akmuo nudaužė taikiklį, bet nesutrukdė iššauti, ir kulka pataikė man į petį. Akmuo vis dėlto kliudė jo dešiniąją ranką ir nudrėskė odą. Tokio smūgio jis nesitikėjo. Šautuvas iškrito ant žemės. Kai pasilenkė, norėdamas jį paimti, aš puoliau. Jo pirštai buvo plieniniai - skrisre perskridau per jį ir krisdamas taip trinktelėjau, kad pasidarė sunku kvėpuoti. Pamečiau ir peilį. Paslydau nuo šlaito ir ėmiau čiuožti. Jis sekė mane. Nučiuožęs apie 50 jardų, už kažko užkliuvau ir sustojau. Jaučiausi baisiai, svaigo galva. Plokščiame kino veide mačiau pagiežingą šypseną. Bet jo rankose šautuvo nebebuvo. Kai jis priėjo, aš stryktelėjau ant kojų ir vikriai šokau į šalį. Persekiotojas pabandė mane nutverti, bet trumpi pirštai nespėjo sučiupti, ir jis iš inercijos pralėkė pro mane. Nieko nelaukęs, spyriau į užpakalį. Jis bakstelėjo norim į žemę ir nušliaužė skardžiu žemyn. Pačiupęs

didelį akmenį, mečiau į jį. Akmuo pataikė pakaušin. Pasirodė kraujas. Jis vis dar ritosi skardžiu, keldamas dulkes. Tikriausiai praskėliau kiaušą. Mačiau, dabar jis jau paliks mane ramybėje, jeigu ne visam laikui, tai bent tuo tarpu. Sunkiai alsuodamas, perštinčiu petimi ir perdžiūvusia burna patraukiau keliu. Ėjau Sidabrinės prieplaukos link.

2

Į Vanhajaus krantinės barą įėjau lygiai aštuntą valandą. Nusiprausęs, persirengęs ir ant rankos užsiklijavęs pleistrą. Petys degė ir skaudėjo, bet buvau patenkintas, kad dar viskas taip baigėsi. Baras buvo pilnutėlis: apie dvidešimt amerikiečių jūreivių ir koks trisdešimt kinių, kurios gėrė, šoko, trynėsi prie bufeto. Čia taip pat buvo keli kinų džentelmenai - jie gėrė viskį ir rimtai kalbėjosi. Gana garsiai grojo orkestras. Stabtelėjau tarpdury ir nužvelgiau salę. Madam išniro iš triukšmo ir cigarečių dūmų, nusišypsojusi nuvedė mane į laisvą kampelį ir pasodino.

- Ką gersite? - paklausė stovėdama priešais. Jos griežtai spindinčios akys vengė mano žvilgsnio.

- Viski... O jūs?

- Aš atnešiu jums viskio.

Ji išėjo ir dingo už šokančiųjų. Po penkių minučių prie mano staliuko priėjo padavėjas ir pastatė viski su sodos vandeniu. Aš laukiau. Dar po dešimties minučių grįžo madam ir atsisėdo priešais. Atrodė kiek susijaudinusi.

- Mi Hai Ton susitiks su jumis, bet ne čia. Ji nori, kad nueitumėte pas ją.

Vėl spąstai? Aš vis dar negalėjau atsigauti po tos dienos įvykių. Dabar buvau apsirengęs, ir 0,38 kalibro policininko pistoletas pūpsojo po rūbais, paslėptas nuo akių, bet paruoštas darbui.

- Kur ji?

- Netoli. Aš užsakysiu taksi.

Nustebau, bet sutikdamas linktelėjau.

- O'kei... bet kaip žinosiu, kad tai ta mergina?

- Ji turi dokumentus, ir juos parodys.

- Galiu dabar važiuoti?

- Ji jūsų laukia.

Aš išgėriau ir atsistojau.

- Po to, kai pasikalbėsiu ir įsitikinsiu, kad ji - ta pati mergina, kuri man reikalinga, aš jums duosiu 50 Honkongo dolerių.

Ji kukliai nusišypsojo.

- Viskas gerai. Tuoj pakviesiu taksi.

Aš laukiau. Po kelių minučių ji grįžo.

- Ji žino, kad jūs atvykstate ir laukia. Viršutiniame aukšte. Nesunkiai rasite.

Išėjau į tvankią naktį. Kai atidariau dureles, taksistas draugiškai nusišypsojo. Sėdau mašinon, ir mes pajudėjome kinų kvartalo skersgatviais. Kelionė tęsėsi viso labo šešias minutes. Taksi sustojo prie juvelyrinės parduotuvės. Vairuotojas man parodė šonines duris ir meiliai nusišypsojo.

Aš užsimokėjau, palaukiau, kol jis nuvažiuos, atidariau duris, ir palipau į laiptų aikštelę. Tiesiai prieš mane buvo liftas. Paspaudžiau viršutinio aukšto mygtuką. Kai liftas sustojo, pakišau ranką po švarku, atsegiau dėklą ir ištraukiau pistoletą. Tada, kirtęs laiptų aikštelę, nuėjau prie raudonai dažytų durų. Paskambinau. Neilgai trukus durys iki galo atsidarė. Kinė viliodama žiūrėjo į mane. Ji buvo aukšta, liekna ir labai graži. Vilkėjo kremo spalvos šilku siuvinėtą činžaną ir avėjo mėlynus sandalus. Jos juodos akys buvo papuoštos dviem lotosais.

- Aš esu Raianas, - tariau, - jūs manęs laukiate?

Ji nusišypsojo, parodydama žvilgančius baltus dantis.

- Taip, užeikite.

Įėjau į didelį kambarį, pilną gėlių, apstatytą šiuolaikiniais šviesaus ąžuolo baldais. Platūs langai žvelgė į jūrą.

- Jūs - Mi Hai Ton? - paklausiau, kai ji uždarė duris ir gracingai priėjo prie krėslo.

- Taip mane vadina.

Ji atsisėdo, ant suknelės palankų nuleisdama dailias rankas. Jos antakiai buvo truputį pakelti, ji šypsojosi.

- Kaip aš tai patikrinsiu?

Tas klausimas ją tarsi apstulbino. Mostelėjo stalo pusėn.

- Antai mano dokumentai.

Aš paėmiau pasą. Į Honkongą atvykusi prieš penkerius metus. Tada jai buvo 23. Profesija - šokėja. Aš pasijutau truputį laisviau ir atsisėdau priešais. Ji šypsodamasi linktelėjo.

- Pažinote Hermaną Džefersoną?

- Taip, aš pažinau jį. Džefersonas mirė prieš dvi savaites.

- Pažinote ir jo žmoną?

- Žinoma. Aš buvau liudytoja jų vestuvėse.

- Ar žinote, kaip jis užsidirbdavo pragyvenimui?

- Taip. Galbūt dabar, kai aš atsakiau į visus jūsų klausimus, pasakysite, kas jūs, ko čionai atėjote ir kodėl visa tai jus domina? - tarė ji, vis draugiškai šypsodamasi.

- Renku žinias Hermano Džefersono tėvo pavedimu. Jis pageidauja kuo daugiau žinoti apie tai, kaip gyveno sūnus.

Ji nustebusi pakėlė antakius ir paklausė:

- Kodėl?

- Šito nežinau. Jis man užmokėjo, kad gaučiau informaciją. Aš jums atsilyginsiu už bet kokias žinias, jeigu tik malonėsite man jų suteikti.

Ji palenkė galvą ir paklausė:

- Kiek man duosite?

- Tai priklausys nuo to, ką papasakosite.

- Jūs norite žinoti, kaip jis užsidirbdavo pragyvenimui? - ji paniuro. - Jis neužsidirbdavo pinigų, o ėmė juos iš Džo Anos.

- Ar pažinote Leilą?

- Taip, ji gyveno su Džo Ana.

- Leila pasakojo, kad Džefersonas nuomavo Repalso Bejaus vilą.

Ji atmetė galvą ir nusijuokė. Ji gražiai juokėsi.

- Jis negalėjo užsimokėti net už kambarį Celestialio viešbutyje. Jis buvo blogas...

- Aš girdėjau, kad Hermanas įpainiotas į narkobiznį, - atsainiai tariau.

Šypsena akimoju dingo nuo jos veido, ir ji kažkaip visa pasikeitė. Po kurio laiko trūktelėjo pečiais ir tarė:

- Aš nieko nežinau apie prekybą narkotikais.

- Nesakau, kad jūs ką nors žinote. Ar negirdėjote apie tai, kad jis gabeno heroiną iš Kantono į Honkongą?

- Ne.

- Ar Frankas Belingas tuo vertėsi?

- Apie tai aš nieko nežinau.

Dabar ji atidžiai stebėjo mane ir pamažu raukė kaktą.

- Jūs pažinote Belingą?

- Temačiau vieną kartą.

- Jis buvo Džefersono draugas?

- Manau, taip, bet apie jį nieko nežinau.

- Girdėjau, kad po vestuvių Džefersonas paliko šeimą ir išsinuomavo Repalso Bejaus vilą.

- Jis gyveno Celiastialio viešbutyje iki pat mirties. Ir niekad - Repelso Bejaus viloje.

Pasiūliau jai cigaretę, bet ji atsisakė. Prisidegdamas pamaniau, kad be reikalo ėmiau klausinėti to paties, ko ir kitų. Visi atsakydavo vienodai, išskyrus Leilą. Negi visi meluoja?

- Pakalbėkim apie Džo Aną, - tariau. - Ar ją gerai pažinote?

Ji linktelėjo.

- Tai pati geriausia mano draugė. Labai galiuosi, kad išvažiavo į Ameriką. Tikiuosi netrukus apie ją išgirsti naujienų. Ji pažadėjo: jeigu tik galės, padės ir man tenai persikelti.

Aš nustebau, bet tęsiau tokiu pat tonu:

- Vadinasi, jūs nieko apie ją nežinote?

Ji įsmeigė į mane klausiamą žvilgsnį.

- Girdėjote... kad... ji mirė?

Ji atšlijo, tarsi būčiau trenkęs jai per veidą. Akys išsiplėtė. Stvėrėsi už krūtinės. Aš atidžiai ją stebėjau. Ji nevaidino. Tai, ką pasakiau, jai buvo didelis smūgis.

- Mirė? Kaip tai atsitiko? - paklausė prikimusiu balsu. - Kas jai atsitiko?

- Ją nužudė po kelių valandų atskridus į Pasadeną.

Jos veidas nejučia susiraukšlėjo, ir jau jokiu būdu negalėjai pavadinti gražiu.

- Jūs meluojate! - tarė ji pritilusiu balsu.

- Tai faktas. Policija ieško žudiko.

Ji užsidengė veidą rankomis ir ėmė verkti.

- Išeikite, prašau, išeikite!

- Labos nakties, - tariau. - Labai gailiuosi, kad įskaudinau. Aš pats noriu rasti jos žudiką, ir jūs galite man padėti.

Ji pašokusi išbėgo į gretimą kambarį ir užtrenkė duris. Kiek pastovėjęs, išėjau, liftu nusileidau du aukštus ir išlipau. Stovėjau ir klausiausi. Jos kambario durys atsidarė ir tučtuojau vėl užsivėrė. Tyliai palipau laiptais ir prikišau ausį prie raudonųjų durų. Po kelių minučių išgirdau skambant telefoną. Girdėjau ją labai tyliai ir greitai

kalbant, ir aš nesupratau, apie ką ji šneka. Kai baigė, aš vėl įlipau į liftą ir nusileidau žemyn. Gatvė buvo pilna žmonių. Užsukau į pirmą papuolusią krautuvę ir ėmiau stebėti priešais esantį namą. Veikiau pagal nuojautą, o po dešimties minučių ėmiau abejoti, ar teisingai elgiuosi. Jau ketinau mesti tą užsiėmimą, kai išvydau savo pokalbininkę einančią gatve. Jeigu būčiau buvęs neatidus, tai jos nebūčiau nė atpažinęs. Dabar ji dėvėjo beformį juodą valstietės drabužį - trumpą bliuzę ir plačias kelnes. Žvilgtelėjusi kairėn ir dešinėn, skubėdama nudrožė prie taksi, pasikalbėjo su vairuotoju ir įlipo. Mašina įsiliejo į gatvės srautą. Džiaugiausi, nuspėjęs įvykius. Mano taksi vairuotojas truputį graibėsi angliškai. Aš paprašiau sekti priekyje važiuojantį taksi ir jam parodžiau 20 dolerių.

Mi Hai Ton išlipo Starferio gatvėje. Aš truputį palaukiau, užmokėjau vairuotojui ir nusekiau ją. Ji nusipirko trečios klasės bilietą, o aš pirmos, ir keltas mus nuplukdė į Kovl Lon Sity, kuris yra šalia aerodromo. Ten ji paėmė rikšą. Aš nutariau, kad paprasčiau ir saugiau ją sekti pėsčiomis, bet neįvertinau rikšos miklumo ir kone pamečiau ją iš akių. Bėgau kiek įkabindamas, o kinai žvelgė į mane, manydami, kad susimaišė protelis, ir tai vos ne vos spėjau paskui rikšą. Ji sustabdė vežiką siauroje gatvelėje, knibždančioje nuo vaisių išnešiotojų, rikšų ir nešikų, labai mikliai šmirinėjančių su milžiniškais nešuliais. Ji patraukė alėja, kuri, aš jau žinojau, vedė į senąją Kaulumo dalį. Ta Kaulumo dalis buvo raudonųjų kinų teritorija. Kažkada oficialūs Britanijos asmenys neturėjo teisės tenai nei kojos įkelti, ir Kaulumas tapo nusikaltėlių bei opiumo rūkytojų priebėga. Bet policija jau ėmė ir ten patruliuoti, ir raudonoji Kinijos vyriausybė pretenzijų nereiškė. Bet tai buvo ne ta vieta, kur europiečiui malonu ir saugu vaikštinėti.

Aš sekiau ją. Siauroje tiesioje alėjoje su atvirais smirdinčiais nutekamaisiais kanalais buvo maža vilties likti nepastebėtam. Tereikėjo jai atsigręžti, ir būtų mane išvydusi, bet ji neatsigręžė. Sekiau atsilikęs per kokį 20 jardų, stumdydamas murzinus kinus, kurie žvelgė į mane nuo opiumo padūmavusiomis akimis ir traukėsi iš kelio, tarsi būčiau maru apsikrėtęs.

Šitaip mes ilgai ėjome baisių alėjų labirintais, pagaliau ji sustojo prie vienų durų, atidarė ir įsmuko vidun. Aš palaukiau, kol mane liausis stebėję kinai, tupintys šaligatviuose ar pečiais ramstantys sienas - jų veidai buvo supelijusių grybų spalvos, o vietoj akių vyzdžių

- tik taškeliai. Vargu ar jie mane matė, bet jų pozos kėlė baimę.

Pagaliau stumtelėjau duris. Priešais akis atsivėrė siauri statūs laiptai. Uždariau duris ir pasiklausiau. Kažkur viršuje išgirdau moters balsą. Išsitraukiau iš dėklo pistoletą ir palipau į laiptų aikštelę. Priešais mane buvo dvejos durys: tiesiai ir dešinėje. Aš vėl pastačiau ausis. Išgirdau vyro balsą:

- Klausyk, tu, juodoji kalė... jeigu man meluoji, užmušiu kaip kalę.

Akcentas buvo amerikietiškas, tonas tūžmingas.

- Taip jis sakė, - atžariu balsu atsiliepė Mi Hai Ton. - Jis sakė, kad ją nužudė praėjus kelioms valandoms po to, kai atskrido į Pasadeną.

Mandagus balsas už mano nugaros perspėjo:

- Nejudėkite, misteri Raianai. Būkite malonus, nejudinkite rankų.

Kiniškas akcentas buvo kažkur girdėtas, bet negalėjau atspėti, koks tai žmogus. Sustingau vietoje, nes, nepaisant ramaus tono, pajutau pavojų.

- Prašau jūsų, atidarykite duris ir įeikite. Žinokite, rankoje turiu pistoletą.

Aš žengiau žingsnį pirmyn, pasukau rankeną ir stumtelėjau duris. Jos plačiai atsivėrė. Kambaryje stovėjo tik platus medinis suolas, atstojąs lovą, su mediniu galvūgaliu vietoj pagalvės. Ant apverstos kėdės kėpsojo aprūkęs katiliukas, mažas arbatinis ir keli nešvarūs puodukai. Ant kablio kabojo rankšluostis, o po juo stovėjo dubuo ir didelis samtis su vandeniu. Dvi tupinčios figūros ūmai atsigrįžo į mane. Mi Hai Ton iš karto atpažinau. Antrasis buvo siaurapetis, smulkaus veido žmogus, apsivilkęs nešvarų kinų kostiumą, gerokai ant veido užsismaukęs juodą kepuraitę. Pirmą akimirką jį palaikiau kinu, bet, geriau įsižiūrėjęs, atpažinau europietį. Mi Hai Ton suriko nesavu balsu. Vyriškis atžagaria ranka trenkė jai per veidą, ir mergina nugriuvo prie mano kojų.

- Tu, kvaila kalė! - suriko žmogus ir pašoko ant kojų. - Tu jį čia atvedei! Dink iš akių!

- Prašom užeiti, - tarė balsas už mano nugaros, ir aš pajutau švelnų stumtelėjimą pistoleto vamzdžiu.

Mergina gaikčiodama atsistojo, kaip strėlė šovė pro mus, ir aš tegirdėjau kulniukų kaukšesį laiptuose Paėjau kiek į priekį. Žmogus metė į mane šaltą piktą žvilgsnį. Nutaikiau momentą ir atsigręžiau.

Vang Hop Ho, angliškai kalbantis gidas, žiūrėjo į mane atsiprašančiu žvilgsniu. Dešinėje rankoje, kone įrėmęs į mano nugarą, spaudė 0,45 kalibro koltą. Jis uždarė duris ir atsisėdo prie jų. Pažiūrėjau į priešais stovintį žmogų. Jis atrodė išsekęs ir ligotas. Purvinas, nesiskutęs...

- Iškratyk jį, ar neturi pistoleto, - paliepė žmogus.

Vongas, neatitraukdamas kolto nuo mano nugaros, kaire ranka apčiupinėjo ir, užtikęs pistoletą, ištraukė. Tada atsistojo greta. Aš nutariau, kad priešais stovintis žmogus - Belingas. Jeigu tai būtų ne jis, visas mano žygis netektų prasmės.

- Jūs - Belingas, aš jūsų ieškojau.

- O'kei, štai ir radote! - tarė žmogus. - Tai byloja, kad dirbate velnioniškai gerai.

Aš įsmeigiau akis į Vongą ir tariau:

- Nepakankamai jus įvertinau. Manęs tyčia laukėte aerouoste, norėdamas sučiupti. Aš į tai nekreipiau dėmesio. Kas davė žinią, kad atskrisiu?

Vongas sukikeno.

- Jūs neturite būti toks smalsus, Raianai, lygiai kaip neturėjote čia ateiti.

- Bet aš jau čia. Ir negaliu nebūti smalsus. Smalsauti - mano darbas.

- Ko norite? - paklausė Belingas.

- Aš noriu sužinoti, kodėl nužudė Džo Aną. Ketinau tą bylą pradėti tirti nuo jūsų.

Jo akys suspindo lyg vilko.

- Tai teisybė, kad ji mirė?

- Taip, ji mirė.

Jis nusiplėšė nuo galvos kepuraitę ir trenkė į žemę. Smėlio spalvos plaukai buvo seniai kirpti. Jis suvarė į juos kumpus pirštus, o burna virto plona linijėle.

- Kaip ten viskas buvo? - paklausė. - Dėstyk.

Aš papasakojau apie paslaptingą nepažįstamąjį, skambinusį telefonu, - Džoną Hardviką, kaip mane apmovė, kaip rytą, grįžęs į kontorą, ją radau nebegyvą. Kaip senis Džefersonas man užmokėjo, kad ieškočiau žudiko.

- Jis sakė: sūnus norėtų, kad žudikas būtų surastas. Jis sakė: tai mažiausia, ko sūnus dar norėtų.

Belingas tarė:

- Ką veikia policija? Ar jinai pajėgi rasti žudiką?

- Policija bejėgė. Aš irgi. Štai kodėl jūsų ieškojau.

- Kodėl, velniai griebtų, jūs manote, kad galiu padėti? - paklausė jis, žiūrėdamas į mane.

Prakaitas žliaugė jo baltu smulkiu veidu. Jis atrodė piktas ir išsigandęs.

- Jūs galite man šį tą papasakoti apie Džefersoną, - tariau. - Ar jis buvo įtrauktas į narkobiznierių organizaciją, kuriai jūs priklausote?

- Apie Džefersoną aš nieko nežinau. Patariu - laikykitės tolėliau nuo viso šito, o dabar išeikite. Džefersonas - miręs, tegul ir būna miręs. Išeik!

Turėjau būti atidesnis, bet atidumo man trūko, ir už tai buvau nubaustas. Mačiau, Belingas žvilgtelėjo į Vongą ir nusigręžė. Vongas staiga pistoletu trenkė man į pilvą. O kai aš susiriečiau iš skausmo, jis rankenėle stuktelėjo per galvą.

3

Aš girdžiu, kaip tyliai klausia: "Frankas Belingas - anglas?"

Balsas, panašus į vyriausiojo inspektoriaus Makarčio balsą, atsako:

- Taip, teisingai... jis anglas.

Keista, tas sunykęs purvinas žmogus, kuris save vadina Franku Belingu, kalba su stipriu amerikietišku akcentu. Ar gali būti, kad anglas turėtų tokį stiprų amerikietišką akcentą?

Nejučia aštrus skausmas galvoje nutraukė šias mintis, ir aš pats išgirdau savo dejonę.

- Viskas teisingai, - tyliai tariau sau. - Tau užtvojo per makaulę. Dirbdamas tokį darbą, ko kito gali tikėtis. Dar džiaukis, kad likai gyvas.

Atsimerkiau, bet nieko neišvydau: buvo tamsu kaip tunelyje. Pažįstamas kvapas bylojo, kad tebesu kambaryje, kur Vongas man stuktelėjo. Lėtai atsisėdau, ir vėl pervėrė stiprus skausmas. Po kelių minučių šiaip taip atsistojau. Durys turėjo būti už nugaros arba kairėje. Pasisukau ir mane apakino iš laiptų aikštelės krentanti ryški šviesa.

Stovėjau tarpdury ir klausiausi, bet tegirdėjau silpną gatvės

triukšmą. Žvilgtelėjau į laikrodį - jau penkios minutės pirmos. Vadinasi, be sąmonės išgulėjau apie pusvalandį, bet to visiškai pakako, kad Belingas ir Vongas dingtų. Vieno tenorėjau - kaip nors išsikapstyti iš tos dvokiančios skylės. Jau ėjau prie laiptų, bet išgirdau kažką lipant į viršų ir sustojau. Pačiupinėjau savo drabužius. Dėklas buvo tuščias. Ryški žibinto šviesa blykstelėjo man į veidą.

- Ką čia veikiate? - paklausė pažįstamas balsas su škotišku akcentu. Laiptais lipo seržantas Hemišas ir uniformuotas kinas policininkas.

- Mūsiškiai matė čia jus ateinant, - tarė jis. - Pamaniau, ne pro šalį būtų sužinojus, kas čia dedasi.

- Truputį pavėlavote. Aš šnekučiavausi su jūsų senu pažįstamu Franku Belingu.

- Kur jis?

- Paspruko, - tariau, čiupinėdamas guzą galvoje. - Jo draugas kinas man stuktelėjo pirma negu mudu spėjome pasipasakoti paslaptis.

Hemišas pašvietė į mano pakaušį ir švilptelėjo.

- Pats prisišaukėte bėdos, lįsdamas čionai, į pačią baisiausią Honkongo landynę.

- Nusukite tą prakeiktą lempą. Galva skauda, - surikau aš.

Jis įėjo į kambarį ir, pasišviesdamas žibintu, apžiūrėjo visus pašalius.

- Vyriausiasis inspektorius norėtų su jumis pasikalbėti. Eime.

- Kiek žinau, jis norėjo pasikalbėti ir su kine Mi Hai Ton, - tariau ir pasakiau merginos adresą.

- Geriau jūs jau pats pas ją užsukite.

- Galimas daiktas, ir ji jau dingo.

- Ką ji blogo padarė?

- Atvedė mane pas Belingą. Paskubėk, drauguži. Nepraleisk geros progos pasižymėti.

Jis kažką pasakė kinui policininkui.

- Eime, - tarė man, ir mes ėmėme lipti žemyn dvokiančiais laiptais.

Po pusvalandžio vėl buvau saloje ir sėdėjau vyriausiojo inspektoriaus Makarčio kabinete. Ištrauktas iš patalo, jis atrodė nelabai linksmas. Priešais mus stovėjo puodukai su stipria arbata. Galva dar skaudėjo, bet arbata gaivino. Seržantas Hemišas stovėjo pasieny ir

žiaumojo gumą. Makartis čiulpė pypkę ir klausėsi mano pasakojimo. Apie lankymąsi Silver Main Bejuje nutylėjau. Jaučiau, jeigu sužinos, kas ten dėjosi, užpyks. Papasakojau, kad radau Mi Hai Ton ir kaip ją sekiau, ir apie vizitą pas Belingą. Ilgokai patylėjęs, Makartis tarė:

- Pats įsiprašei, kad priluptų. Reikėjo man pranešti.

Nespėjo jis baigti, kai pasigirdo skambutis, pasiklausė ir tarė:

- Gerai, suraskite ją, ji man reikalinga, - ir padėjo ragelį. - Namo ji negrįžo, - tarė man. - Aš paskyriau žmogų sekti jos namą. Mes jos ieškome.

- Nemanau, kad ji lauks, kol sučiupsite. Galimas daiktas, ras ją įlankoje, ten pat, kur rado Leilą. Ar turite Franko Belingo nuotrauką? - paklausiau. - Abejoju, ar tai buvo Belingas. Tai buvo amerikietis.

Makartis ištraukė stalo stalčių ir išėmė storą aplanką, norėdamas parodyti, kad jam ne tokia jau bereikšmė ta byla, kaip aš galiu pamanyti. Atskleidęs išėmė glencuotą fotografiją ir švystelėjo per stalą taip, kad ji nukrito tiesiai prieš mano akis. Žvilgtelėjau į fotografiją ir pajutau kūną nutvilkiusę baimę. Tai buvo ta pati nuotrauka, kurią man davė Žaneta Vest: gangsterio veidas, kaip mane tikino Žaneta, buvo Džefersono veidas.

- Esate įsitikinęs, kad tai Franko Belingo fotografija? - paklausiau.

Makartis pažiūrėjo į mane.

- Tai policijos fotografija. Kai bandėme jį sugauti, daugybę jų išsiuntinėjome laikraščiams. Taip, tai Frankas Belingas.

- Tai ne tas žmogus, su kuriuo šiandien susitikau, bet jis irgi tvirtina esąs Belingas.

Makartis siurbtelėjo arbatos ir ėmė kimšti pypkę. Iš jo veido supratau, kad pradedu nebepatikti.

- Tai su kuo gi jūs kalbėjote?

- Ar kada buvote susitikęs su Hermanu Džefersonu?

- Taip, o kas?

- Turite jo nuotrauką?

- Ne... Jis amerikietis. Kodėl mes turime turėti jo nuotrauką?

- Ar galite jį apibūdinti?

- Taip, smulkus, lieso veido, retais smėlio spalvos plaukais, - monotoniškai aiškino Makartis.

- Panašus į žmogų, su kuriuo aš kalbėjausi... į žmogų, kuris

pasivadino esąs Frankas Belingas.

Stojo tyla, paskui Makartis tarė:

- Džefersonas miręs. Jis žuvo autokatastrofoje, ir jo kūną išvežė į Ameriką.

- Nepaisant to, Hermanas Džefersonas gyvas, buvo gyvas dar prieš dvi valandas, - tariau aš. - Jūs tiksliai jį apibūdinote.

- Mašinoje rasto kūno dydis atitiko Džefersono kūno dydį, - tarė Makartis, tarsi norėdamas įtikinti pats save.

- Kūnas taip stipriai buvo apdegęs, kad jo atpažinti niekas negalėjo. Žmona atpažino Džefersoną iš žiedo ir cigarečių dėžutės. Mes neturėjome priežasties manyti, kad tai buvo kas nors kitas.

- Jeigu tai buvo ne Džefersonas, tuomet kas? - paklausiau aš.

- Kodėl jūs mane klausinėjate, aš neturiu pagrindo manyti, kad Džefersonas gyvas.

- Smulkus žmogus gyvatės akimis, retais smėlio spalvos plaukais ir plonomis lūpomis. Dešinės rankos mažasis pirštas kreivas, gali pamanyti, kad buvo sulaužytas ir blogai suaugęs.

- Tai Džefersonas, - tarė Hemišas, ir tai buvo pirmieji žodžiai, kuriuos jis ištarė man atėjus į kontorą.

- Aš prisimenu kreivą pirštą. Iš tikrųjų tai Džefersonas.

- Tai ką palaidojo? - išpūtė akis Makartis. - Kieno kūną išvežė į Ameriką?

- Manau, tai buvo Franko Belingo kūnas, - tariau. - Dėl kažkokių priežasčių Džefersonas norėjo mane apgauti, tvirtindamas, kad esąs Belingas.

- Bet kodėl?

- Nežinau, - aš paliečiau guzą ir susiraukiau. - Jeigu jums dėl to nei šilta, nei šalta, inspektoriau, tai aš einu miegoti, nes jaučiuosi gana bjauriai.

- Charakterizuokite Vongą, - paprašė jis.

- Vongas man atrodo, kaip ir visi kinai: kresnas, storas vyras auksiniais dantimis.

- Puiki charakteristika, - tarė Makartis ir nusižiovavo. - Tikrai, visi jie mums vienodi, kaip mes vienodi atrodom jiems. - Jis pasisuko į Hemišą. - Paimk tiek žmonių, kiek manai esant reikalinga, ir drožkit į senąjį miestą. Pasižvalgykit, gal kur išvysit Džefersoną. Tikriausiai jo nerasit, bet negi sėdėsim rankas sudėję.

Paskui man tarė:

- Gerai, Raianai, eikite miegoti. Visu kitu aš pasirūpinsiu.

Išėjau iš kontoros drauge su Hemišu.

- Ieškoti Džefersono senajame mieste - tas pat, kas bandyti rasti adatą šieno kaugėje. Ten niekas nieko nepažįsta, vienas slepia kitą. Aš galiu būti šalia jo ir neatpažinti, - tarė Hemišas.

- Nusiramink, - tariau. - Už tai turi darbo.

Palikęs jį murmantį, sėdau į “pakardą” ir nuvažiavau į viešbutį. Jaučiausi senas, pavargęs ir sugniužęs. Išlipau iš lifto ketvirtame aukšte, kur buvo mano kambarys. Naktinis budėtojas, besišypsantis kinas, baltu firminiu švarku ir juodomis kelnėmis, nusilenkęs padavė raktą. Padėkojęs nuėjau į savo kambarį. Įjungęs šviesą, nusivilkau švarką. Vienintelis mano noras buvo išsimaudyti po dušu ir atsigulti. Miegamasis buvo už uždangos, kuri skyrė kambarį į dvi dalis. Atitraukęs užuolaidas, išvydau miegamajame degančią lempą ir lovoje gulinčią moterį, apsivilkusią juoda auksu puošta suknele. Tai buvo Stela Ekroit. Bateliai mėtėsi ant grindų po lova. Iš pradžių pamaniau - ji negyva, bet krūtinė pamažu kilnojosi, ir aš apsidžiaugiau, kad ji alsuoja. Stovėdamas miegamajame, galvoje jausdamas baisų skausmą, svarsčiau, kaip ji čionai pateko ir kokio velnio jai reikia. Paskui prisiminiau besišypsantį naktinį sargą. Man šitaip svarstant ir ją stebint, Stela atsimerkė, pažiūrėjo į mane ir pakėlė galvą.

- Atsiprašau, - tarė ji ir nusišypsojo. - Nemaniau miegoti, bet pavargau jūsų belaukdama.

- Ar seniai laukiate? - paklausiau tik todėl, kad ko nors paklausčiau.

Atsisėdęs krėsle, stebėjau, kaip Stela maunasi batukus. Ji pasitvarkė plaukus ir išėjo į kitą kambarį.

- Aš laukiau nuo dešimtos. Jaudinausi dėl jūsų. Manau, nepyksite, kad įsibroviau? Kodėl manęs nepalaukėte? Aš beveik pražiopsojau keltą.

- O aš pavėlavau, - tariau, prisimindamas storąjį ir liesąjį kinus, ginkluotus peiliu ir šautuvu. - Dabar ir aš norėčiau šio to jūsų paklausti. Tai jūs sugalvojote plaukti į užutekį?

Ji sėdėjo ant krėslo ranktūrio ir žiūrėjo į mane.

- Aš sugalvojau! Ką turite omeny?

- Jūs patarėte man pasigrožėti kriokliu. Sakykite, tai buvo jūsų idėja ar kas nors pašnibždėjo?

Stela susiraukė:

- Nesuprantu, kodėl šito klausiate? Mano brolis paprašė pakviesti jus, manydamas, kad, kaip ir kiekvienas vienišas žmogus, džiaugsitės kompanija.

- Ar jis iš tikrųjų yra jūsų brolis? - paklausiau.

Man pasirodė, kad akimirką ji neteko žado, paskui greitai nusuko akis.

Kadangi ji nieko neatsakė, aš pakartojau.

- Uždavėte labai netikėtą klausimą, - tarė Stela, žiūrėdama kažkur pro mane. - Kodėl ėmėte manimi nepasitikėti?

- Esate labai nepanašūs, ir aš nesuprantu, kaip tokia mergina gali gyventi su broliu.

Aš stebėjau Stelą. Ji gūžtelėjo pečiais ir tarė:

- Ne, jis man ne brolis. Pažįstu jį tik porą mėnesių ir dabar gailiuosi, kad mudu susitikome.

Aš pamiršau apie miegą. Susiradau cigarečių, ir mudu užsirūkėme.

- Kur judu susitikote? - paklausiau.

- Singapūre. Ten, naktiniame bare, aš šokdavau striptizą. Haris mane globojo. Turėjo daug pinigų. Klubą tuo metu apiplėšė, likau be darbo ir be cento. Haris padėjo, ir aš ėmiau gyventi su juo name netoli nuo rezervato. Puikiai leidau laiką, kol žmonės ėmė plakti liežuviais. Tada pasidarė ne kas. Norėjau grįžti namo, į Niujorką, bet Haris nedavė pinigų kelionei. Paskui ėmė važinėti čionai, išrūpino man fiktyvų pasą. Čia mes jau atvažiavome kaip brolis ir sesuo, - ji metė į mane žvilgsnį. - O aš po senovei noriu grįžti namo. Ar galite duoti pinigų kelionei? Grąžinsiu po dviejų mėnesių.

- Kaip jis išrūpino jums pasą?

Stela papurtė galvą:

- Nežinau. Šito neklausiau. Ar galite man duoti pinigų?

- Aš niekad neturėjau tiek kapitalo.

- Jeigu jūs neprieštarausite, mes galime važiuoti kartu, - ji per jėgą nusišypsojo.

- Aš noriu išgerti, - tariau. - O jūs?

Stela atsistojo, jos akys išsiplėtė.

- Nieko neįleiskite, - išsigandusi tarė ji. - Aš nenoriu, kad sužinotų, jog čia esu.

- Budintis berniukas žino, juk jis jus įleido.

- Ne, aš sužinojau kambario numerį ir pati paėmiau raktą. Ten

kabėjo du raktai, vadinasi, berniukas nežino, kad aš jūsų kambaryje.

- Ji kiek aprimo, bet nenuleido akių nuo mano veido.

- Dėl ko taip jaudinatės?

- Aš nesijaudinu, aš noriu iš čia išvažiuoti, noriu namo.

- Koks netikėtas noras!

- Atsakykite, ar galite man duoti pinigų? Aš pasiliksiu su jumis, jeigu duosite pinigų.

- Aš duosiu jums pinigų, jeigu man viską papasakosite apie Harį Ekroitą.

Pamačiau, kad ji išsigando. Paskui ėmė kalbėti.

- Labai menkai jį pažįstu. Jis - linksmai leidžiąs laiką pleibojus.

Aš pyktelėjau:

- Jeigu tik tiek apie jį žinote, tai apie pinigus nė nesvajokite! - ir atsistojęs priėjau prie telefono. - Aš noriu užsakyti gėrimo ir eiti miegoti. Jums verčiau dingti iš čia, kol neatėjo padavėjas.

- Ne, palaukite!

Aš paprašiau, kad kambarinė atneštų viskio ir ledo. Kai padėjau ragelį, ji atsistojo ir paklausė:

- Jūs iš tikrųjų duosite man pinigų, jeigu papasakosiu, ką žinau apie Harį?

- Taip.

- Manau, jis prekiauja narkotikais, - tarė Stela, gniaužydama rankas.

- Kodėl taip manote?

- Pas jį naktimis lankosi žmonės. Kai gyveno Singapūre, paprastai eidavo į dokus ir susitikinėdavo su jūreiviais. Kartą policija kratė namus, bet nieko nerado. Čia naktimis pas mus atsibeldžia kažkokie kinai, o rytą jie išplaukia valtimi.

- Prieš jus viloje gyveno Džefersonas?

- Taip, Haris prašė šito jums nesakyti. Kai Džefersonas žuvo, vietoj jo viloje apgyvendino Harį. Vila geroj vietoj, kaip sykis tokiems darbeliams.

Į duris tyliai pasibeldė.

- Tai padavėjas, eikite į vonią ir tyliai pasėdėkite, - tariau.

Kai ji uždarė vonios duris, aš priėjau prie durų, norėdamas įleisti padavėją. O už durų šypsodamasis stovėjo Haris Ekroitas. Jo rankose buvo automatinis 0,38 kalibro pistoletas.

- Nesumanyk gudrauti, drauguži, - tarė jis. - Nesižvalgyk ir nelauk

padavėjo - aš jau jam pasakiau, kad tu persigalvojai ir viskio nebenori, - tarė Ekroitas, uždarė duris ir atsistojo prie jų.

- Ar galiu atsisėsti? Jaudinimasis labai kenkia mano sveikatai, - tariau ir atsisėdau, laikydamas ant kelių rankas ir akimis tyrinėdamas Ekroitą.

Jis žiūrėjo į mane šaltomis piktomis akimis, ir tai skatino būti budriam. Pistoletą laikė tvirtai, taikydamasis man į tarpuakį.

- Tu labai protingas ir per porą dienų padarei tai, ko aš nepajėgiau padaryti per tris savaites! - tarė Ekroitas.

- Kažin ką jau aš čia tokio padariau?

- Tu radai Džefersoną. Aš medžiojau tą kalės vaiką taip ilgai, kad jau buvau praradęs viltį jį rasti. Kai panorau tave pribaigti, tu išsisukai ir radai jį.

- Aš jums nepadariau nieko bloga ir pikta nesirengiu daryti, taigi nėra jokio reikalo į mane taikytis, - tariau. - Turėjau sunkią dieną, visą laiką mano gyvybė kybojo ant siūlelio.

Jis atsisėdo krėslan, kur prieš tai sėdėjo Stela.

- Kol nesumanysi iškrėsti šunybės, gali nebijoti - negausi kulkos kakton. Ką pasakei policininkams?

- Kodėl manote, kad kažką pasakiau?

- Tu labai ilgai bendravai su policija. Mūsų žmogus tave stebėjo nuo to momento, kai susidomėjai vila. Aš susekiau tave plaukiojantį vandens dviračiu. Nuo to laiko nenuleidome nuo tavęs akių.

- Kas? Jūs turite galvoje organizaciją?

- Taip, drauguži. Čia menki juokai. Sakau, menki juokai. Nemaniau, kad ieškai Džefersono. Mane išpila karštis prisiminus, kad tie du galėjo tave pribaigti.

- Aš neieškojau Džefersono, maniau, jisai miręs.

- Tu irgi taip manei? Jis beveik mus apmovė. Mes medžiojome Belingą, o tuo tarpu atsiradai tu ir padėjai mums užtikti Džefersoną.

- Tai jį radote? - paklausiau, galvodamas, ką vonioj daro Stela.

- Taip, mes jį radome, - jis piktai nusijuokė. - Ir Vongą mes radome.

- Kas tas Vongas?

- Tai mūsų grupės narys, bet jis labai apsiriko, susidėjęs su Džefersonu. Kaip tik dabar jį apdoroja, o kas liks - jūron, ir baigta. Taip mes baudžiame išdavikus. Tai vienintelis būdas, - tarė Ekroitas. - Taigi, ką pasakei policininkams?

- Nieko tokio, ko jie dar nežinotų, - ramiai atsakiau.

Jis ilgai žiūrėjo į mane, paskui atsistojo ir tarė:

- Mudu truputėlį pasivaikščiosim, o paskui važiuosim. Lauks keturi mano žmonės. Jeigu žengsi bent žingsnelį į šoną, tai bus paskutinis tavo žingsnis. Mano berniukai turi peiliukus ir moka tyliai bakstelti - dai niekas nieko net nenumanys, o tu jau būsi kvapą išleidęs. Taigi būk gerutis. Nagi, eime. - Jis atidarė duris ir atsistojo tarp jų.

- Kas laukia po pasivaikščiojimo ir pasivažinėjimo? - paklausiau.

- Pats pamatysi. Stokis, drauguži, ir eime!

Aš pakilau.

- Budintis berniukas tau nepadės, jis maniškis, todėl nekvailiok, - perspėjo Ekroitas. - Mes lipsime laiptais, o vestibiulyje budi dar vienas mano vaikinas.

Mes išėjome į koridorių. Ekroitas įsikišo pistoletą kišenėn, bet iš delno nepaleido. Kai ėjome pro berniuką, tas man nusišypsojo.

- Žygiuok į apačią, aš seksiu iš paskos, - įsakė Ekroitas.

Nusileidau į vestibiulį. Jis buvo įtartinai tuščias. Ant suolų sėdėjo tik du žmonės. Vienas jų buvo Hemišas, kitas, nesunkiai atpažinau, irgi policininkas.

Aš kritau ant kilimo sekunde anksčiau negu už nugaros nuskardėjo pistoleto šūvis. Gulėjau smarkiai besidaužančia širdimi, kol nuaidėjo dar keli šūviai.

Kažkas palietė mane.

- Gali keltis, - išgirdau Hemišo balsą.

Apsivertęs pasižiūrėjau į jį, o paskui lėtai atsistojau. Ekroitas gulėjo ant nugaros. Iš žaizdos veide tekėjo kraujas, švarkas rūko. Dar kartą žvilgtelėjęs į gulintįjį, supratau, kad Ekroitas negyvas.

- Nereikėjo jo nukauti, - tariau.

- Jeigu nebūčiau spėjęs iššauti, jis tikriausiai būtų pribaigęs jus, - šaltai atsakė Hemišas.

- Čia yra daugiau jo bičų. Ir berniukas ketvirtame aukšte - iš jų.

- Kitus jau sučiupome. Mums laiku paskambino kažkokia moteris.

- Jums telefonu paskambino moteris?

- O kaipgi, velniai rautų, mes čia būtume atsiradę, jeigu nebūtų pranešusi apie tai, kas dedasi!

Į vestibiulį sugarmėjo pustuzinis policininkų. Hemišas su jais

pasikalbėjo, paskui linktelėjo man:

- Eime. Jūs turite pasikalbėti su vyriausiuoju inspektoriumi.

Policininkai išnešė Ekroito lavoną, o mudu su Hemišu sėdome į džipą.

4

Nuovadoje jau tūnojau daugiau kaip keturias valandas. Išsitiesęs sudedamoje lovelėje, truputį numigau. Apie ketvirtą valandą ryto Hemišas, išblyškęs ir pavargęs, mane pažadino.

- Kelkis!

Galva dar skaudėjo. Aš suvaitojau ir atsisėdau.

- Ką dabar daryti? - paklausiau.

- Tavęs laukia vyriausiasis inspektorius. Kodėl tu vienas gali miegoti?

Makartis pūškavo savo pypkę, priešais garavo arbatos puodukas. Kai atsisėdau krėsle, policininkas ir man atnešė arbatos. Hemišas, kovodamas su žiovuliu, atsirėmė sienos.

- Upių policija sulaikė žmogų, bandžiusį paspnikti Ekroito valtimi, - tarė Makartis. - Ilgai su juo vargome, ir galų gale jis prakalbo.

- Amerikietis?

- Ne, kinas iš Kantono. Kadangi jūs vargstate su Džefersono byla, tai leisiu su juo pasikalbėti.

- Ačiū. Ar Džefersono neradote?

- Jį ištraukė iš įlankos vandens prieš pusvalandį, - tarė Makartis ir susiraukė. - Einu lažybų, dabar jis mirė pirmą kartą. Pirm įmesdami jį vandenin, jie supjaustė jį į gabalus. Dabar dėl jo bylos mums viskas aišku. Prieš atvykdamas čionai, Džefersonas gyveno iš amoralaus Džo Anos uždarbio. Praėjus kelioms savaitėms po pažinties su Belingu, Džefersonas vedė Džo Aną, norėdamas užkimšti jai gerklę. Belingas toje kompanijoje buvo vienas svarbiausių veikėjų, jis ir išnuomavo Li Feno vilą. Ar Li Fenas žinojo, kam panaudojama vila, negaliu pasakyti, bet pabandysiu tai išsiaiškinti. Viloje buvo patogu slėpti narkotikus: gera prieplauka, valtis, vila izoliuota nuo miesto. Bet Belingas įmerkė uodegą. Mes davėme leidimą jį areštuoti. Sužinojęs, kad prie jo kapstomės, nutarė dumti į Kantoną, kol čia viskas nurims. Jam nebūnant, kas nors turėjo gyventi viloje ir priiminėti prekes. Jis leido apsigyventi Džefersonui. Šiam patiko gyventi pra-

bangoje. Tada ir išsiskyrė su Džo Ana. Buvo ruošiamasi iš Kantono pervežti 2000 uncijų heroino. Belingas atvyko į vilą naktį, norėdamas paaiškinti Džefersonui, kaip bus atgabentas krovinys. Toks heroino kiekis - didelis lobis sumaniose rankose. Džefersonui dingtelėjo - o jeigu tą heroiną pasisavinus? Jis nežinojo, kaip prekę realizuoti, be to, bijojo, kad organizacija jį gali sučiupti. Bet likimas, jūsų žodžiais tariant, jam buvo maloningas. Heroiną atgabeno ir paslėpė viloje. Belingas ir Džefersonas išvažiavo į Leki Pasą - persiuntimo į Kantoną punktą. Pakely įvyko katastrofa, ir Belingas žuvo. Džefersonas užmovė savo žiedą ant Belingo piršto, žuvusiojo kišenėn įkišo savo portsigarą su cigaretėmis ir padegė mašiną. Tai atsitiko ankstų rytą, arti įvykio vietos žmonės negyveno, taigi Džefersonui niekas netrukdė ir niekas nematė. Jis parvažiavo į vilą vogtu dviračiu ir pergabeno heroiną į Celestialio viešbutį. Spėju, Džefersonas privertė žmoną pripažinti, kad Belingo lavonas - tai Džefersono lavonas. Paskui pasislėpė žemutiniame kaime.

- Kodėl jis taip padarė?

- Atsirado galimybė praturtėti, ir jis ja pasinaudojo. Organizacija greitai viską išaiškino. Išgirdusi apie avariją, tuoj pasiuntė žmogų į vilą ir sužinojo, kad heroinas dingęs. Suprantama, įtarė Belingą ir ėmė jo ieškoti. Tai buvo naudinga Džefersonui. Kol jie laužė galvas dėl Belingo, Džefersonas galėjo būti ramus. Bet jis turėjo pasprukti iš Honkongo. O tai nebuvo lengva, nes buvo laikomas mirusiu. Jis neįstengė gauti padirbto paso. Taip ir įstrigo.

- O heroinas?

Makartis susiraukė.

- Manau, heroino mes niekada nerasime. Kadangi jie užmušė Džefersoną, tai, matyt, sužinojo, kur yra heroinas.

- Mane stebina tai, kad Džo Ana ėmėsi vargo pargabenti Belingo kūną Džefersono tėvui, - tariau.

- Ji turėjo išvažiuoti iš Honkongo, o pinigų - nė cento. Kūnui pervežti ji gavo pinigų, - tarė Makartis.

- Taip... manau, taip ir buvo. O kaip su Vongu?

- Jis padarė klaidą, susidėjęs su Džefersonu.

- Vongas pasitiko mane aerouoste. Kaip jis sužinojo, kad atskrisiu? Kažkas jam apie tai pranešė. Bet kas? Jis man padėjo kaip vertėjas. Vongas, matyt, turėjo užduotį neprileisti manęs prie Džefersono, ir šitą užduotį jis beveik įvykdė. Jeigu ne Leila, mes niekad

nebūtume sužinoję apie Ekroitus.

- Džefersonas norėjo, kad parvežtų sūnaus kūną?

- Manau, taip. Buvau pas Vilkoką Amerikos pasiuntinybėje, mačiau dokumentus. Ar Vongo kūną rado?

- Vis dar ieško. Kinas, kurį suėmė, sako, kad abu kūnai įmesti įlankon vienoje ir toje pačioje vietoje.

- Jūs turite tuo įsitikinti. Vyriokas galėjo ir pameluoti.

Makartis pypke patrynė nosies galiuką ir atsakė:

- Policininkai jį sugavo prieš pusvalandį ir pristatė man. Vieną policininką jis norėjo smeigtelėti peiliu. Po to mūsiškiai su juo elgėsi gana grubiai.

Jis patylėjo ir netikėtai paklausė:

- Tarp kitko, ar nieko nežinote apie kiną, kurį nušovė iš šautuvo Silver Main Bejuje?

- Savo rankose šautuvo nelaikiau nuo to laiko, kai tarnavau jūros pėstijoje.

- Netvirtinu, kad jūs jį nušovėte. Bet vis dėlto atsakykite, kur jūs buvote tą dieną?

- Reikia pagalvoti... Aš apžiūrinėjau krioklį.

- Krioklys kaip tik ten, kur rado lavonus!

- Tai keista.

- Ar negirdėjote šūvių?

- Ne, nieko negirdėjau.

Makartis gūžtelėjo pečiais.

- Aš esu įsitikinęs, kad jūs papasakotumėte, jeigu tik būtumėte girdėjęs šaudant.

- Visiškai teisingai.

Stojo tyla. Makartis vėl prisikimšo pypkę.

- Ekroitas turėjo seserį - gardų kasnelį. Nežinote, kur ji?

- Viloje, lovoje, kur kitur.

- Viloje jos nėra... Mes patikrinome. Kada ją matėte paskutinį kartą?

- Kai keltu plaukėme į Silver Main Bejaus užutekį. Ji vežė kažkokius daiktus buvusiai tarnaitei. Iki Bejaus mes plaukėme drauge.

- Ir po to jos neberegėjote?

- Negalėčiau pasakyti, kad regėjau...

- Man rodosi, kad ji mums pranešė apie tai, jog Ekroitas jūsų

kambaryje.

- Ji galėjo tai padaryti: ji gera.

Makartis netikėtai nusijuokė:

- Baik dumti akis, Raianai. Mes išsiaiškinome: ji - tai Stela Mai-Tisen. Ji iš Singapūro, naktinio klubo striptizo šokėja, o pateikusi suklastotą pasą, apsigyveno drauge su Ekroitu.

- Na ir kas? - paklausiau, ramiai žiūrėdamas inspektoriui į akis.

- Kai ji skambino, mes užfiksavome telefono numerį. Ji skambino iš viešbučio, kuriame jūs gyvenote. Mes matėme, kaip ji ėjo pas jus 10.00. Manau, ji vis dar jūsų numeryje.

- Tikriausiai... Tikiuosi, kad taip ir yra. Ji išgelbėjo man gyvybę, o jūs norite, kad atiduočiau į jūsų nagus, - tariau aš.

- Policijos karininkui nepadoru meluoti! - tarė Makartis ir ėmėsi valyti pypkę. - Kadangi ji išgelbėjo jūsų gyvybę, tai kartu įrodė nutraukusi ryšius su narkobiznio organizacija. Manau, mes galėsime apie ją ir pamiršti. Pasakykite jai, kad dingtų iš čia per dvidešimt keturias valandas. Jeigu liks po to laiko, būsime priversti imtis priemonių.

- Gerai, aš jai šitą pasakysiu, o jums - ačiū. Aš pats išskrisiu iki aušros, kadangi čia neturiu kas veikti. Reikia rasti, kas nužudė Hermano Džefersono žmoną, o žudikas gyvena Pasadenoje. Pasiremdamas tuo, ką čia sužinojau, aš rasiu žudiką. Ačiū jums už pagalbą. Ar dabar galiu išeiti?

- Mudu jau apie viską pasikalbėjome, - atsakė Makartis.

- Einu į viešbutį ir pabandysiu pamiegoti.

- Jeigu ta mergina vis dar jūsų numeryje, tai aš įsivaizduoju, kaip ilgai jūs miegosite, - klastingai šypsodamasis, pasakė vyriausias inspektorius.

- Gal duotumėte mašiną?

Makartis paliepė Hemišui:

- Parvežkite, jis skuba, - ir, pasitraukęs aplanką, ėmėsi darbo.

Kai važiavome į Repalso Bejų, jau tekėjo saulė. Pakilau į vestibiulį, iš besišypsančio kino, kurio anksčiau nebuvau matęs, paėmiau raktą ir atsirakinau savo numerio duris. Degė šviesa. Stela miegojo krėsle. Man įėjus, ji pabudo.

- Nesijaudinkite, - tariau, uždarydamas duris. - Dabar jums nebėra ko būkštauti.

- Kas atsitiko? Aš girdėjau šūvius. Maniau, kad jus nušovė.

Atsisėdau į krėslą.

- Jūs man labai padėjote... ačiū.

- Aš turėjau ką nors padaryti. Bijojau, kad tik jis neišgirstų mane skambinant.

- Na, jūs pasiekėt savo... Galite skristi į namus, tik tai reikia padaryti per 24 valandas. Aš apsimokėsiu. Policija neturi jūsų tampyti. Pasiimkite savo tikrąjį pasą. Ar jį beturite?

Ji giliai atsiduso.

- Taip, turiu. O Haris?

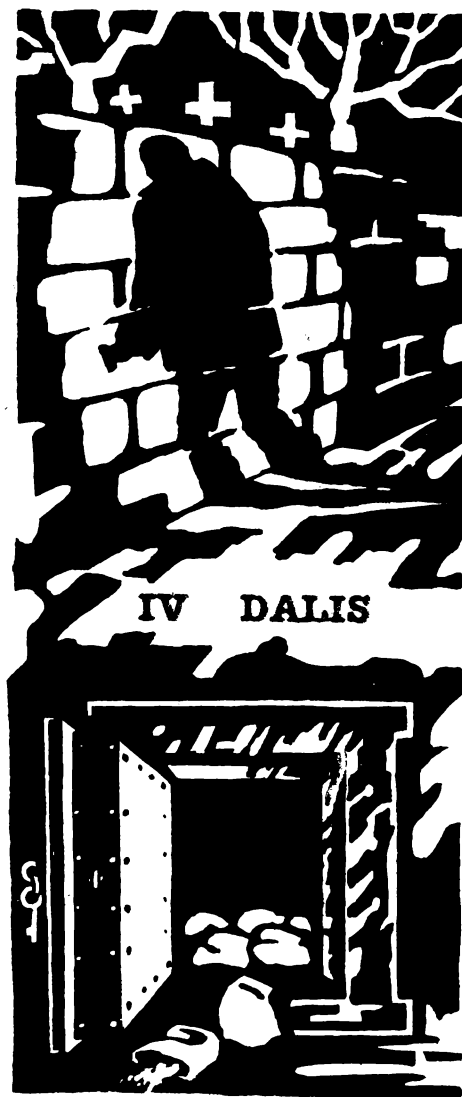
- Jam nepasisekė, policininkai šaudė taikliau. Tai geriausia išeitis. Kalėjime jis negalėtų gyventi.

Ji gūžtelėjo pečiais.

- Ar Haris mirė?

- Taip, jis mirė. Aš noriu miego. Išsimaudau ir einu miegoti. Jūs gulkitės lovoje. Aš išsitiesiu ant sofos.

Užsidariau vonioje ir atsukau čiaupus. Pats sau atrodžiau senas ir išsekęs. Užsivilkau pižamą ir išėjau iš vonios. Ji nusirengusi gulėjo lovoje ir laukė manęs. Mūsų akys susitiko, ir ji ištiesė rankas.

IV DALIS

1

Viskas atrodė labai pažįstama - prakaito, dezinfekacijos priemonių, baimės kvapai; žalias koridorius, sunkių kojų pėdsakai, akmeninio veido policininkas, pastūmęs mane kaip daiktą. Priėjau prie detektyvo leitenanto Retniko durų ir pasibeldžiau. Kažkas neaiškiai atsakė. Pasukau rankeną ir įėjau. Leitenantas Retnikas sėdėjo prie stalo, seržantas Pulskis stovėjo pasieny ir kramtė degtuką. Abudu nustebę įsmeigė į mane akis. Atsigavęs Retnikas atsmaukė ant pakaušio kepurę ir tarė, į nieką nesikreipdamas:

- Tik pažvelkit, kas gi čia! Na, ir siurprizas! Jeigu būčiau žinojęs, kad grįši, tai miesto orkestrą būčiau užsakęs. Sėskis. Sakyk, į ką panašios kinų pirogos?

- Nežinau, - atsakiau sėsdamasis. - Buvau per daug užimtas, kad kreipčiau dėmesį į pirogas. O jūs turbūt jau baigėte žmogžudystės bylą?

Retnikas paėmė cigarų dėžutę, vieną ištraukė, bet man nepasiūlė.

- Dar ne... - jis užsirūkė, susiraukė. - Mes vis tebeieškome Hardviko. O ką tu sužinojai?

- Kūnas, kurį čia atgabeno Džo Ana, buvo ne Džefersono.

Ši žinia jį sukrėtė. Išpūtė dūmą, nusikeikė, numetė cigarą, nosine nusišluostė prakaitą, atsilošė krėsle ir pažiūrėjo į mane drėgnomis akimis.

- Žinok, Raianai, jeigu juokauji, tai už tokius juokelius...

- Hermaną Džefersoną nužudė prieš dvi dienas. Jo kūną įmetė jūron už kelių mylių nuo Honkongo. Britų policija jį sužvejojo. Kūną atskraidins čia prieš rytą.

- Šventasis Petrai! Tai kas gi buvo grabe?

- Jūs jo nepažįstate... Toks vyrukas Frankas Belingas, anglas, prekiavęs narkotikais.

- Seniui Džefersonui dar šito nepapasakojai?

- Ne, jūs pirmas tą naujieną išgirdote. Džefersonas išgirs antras.

Retnikas žvilgtelėjo į Pulskį, paskui vėl į mane.

- Užsičiaupk, su tuo baigta! Aš viską užrašysiu, - tarė jis, pakėlė ragelį ir pakvietė stenografistą. Įėjo jaunas policininkas, išsitraukė bloknotą ir suklusęs laukė.

- Dėstyk, - paliepė man Retnikas. - Papasakok visą savo klasikinį kūrinį, Raianai. Nieko neslėpk. Aš patikrinsiu kiekvieną žodį ir jeigu sužinosiu, kad meluoji, tai pasigailėsi, kad tavo tėvas gyveno seksualų gyvenimą.

- Netikėjau, kad taip su manimi kalbėsite, Retnikai, - pasakiau supykęs.

- Džefersonas tavęs laukia, ir mano patarimai padės jam deramai tave priimti.

Pulskis atšoko nuo sienos ir užsimojo. Bet pirma, negu spėjo užtvoti, Retnikas pašokęs jį atstūmė.

- Nesinervink! - suriko Pulskiui. O man tarė:

- Tiek to, Raianai, nepyk, aš atsiimu savo žodžius. Nebūk toks jausmingas. Nagi klok parodymus.

Aš ilgai žiūrėjau į jį. Paskui atsisėdau, užsirūkiau ir papasakojau viską, kas man atsitiko nuskridus į Honkongą. Tiktai nuslėpiau, kad Stela grįžo su manimi. Parskridę mudu išsiskyrėme. Man buvo truputį liūdna, bet ji grįžo į savo aplinką, ir mūsų daugiau niekas nebesiejo. Ji padarė man gerą darbą, o aš jai. Dar daviau 200 dolerių gyvenimo pradžiai. Tai buvo mano pinigai, ne Džefersono. Liūdnai nusišypsojusi, ji padėkojo ir tarė:sudie. Aš ją mačiau paskutinį kartą.

Kol pasakojau, Retnikas surūkė du cigarus. Kai baigiau, jis išprašė iš kabineto stenografistą ir Pulskį. Tada tarė:

- Vis dar neaišku, kodėl nušovė geltonodę.

- Taip.

- Nenorėčiau būti jūsų kailyje ir aiškinti Džefersonui, kad jo sūnus prekiavo opiumu.

- Tada neadvokataukite. Mes turime atidaryti grabą.

Retnikas prisidegė trečią cigarą ir tarė:

- Manau, kad seniui tai nepatiks.

- Kodėl? Juk grabe guli ne jo sūnus.

- Teisingai, - pagaliau tarė Reitnikas. - Geriau tai padaryti tuoj pat ir tyliai. Bet būtų gerai, kad turėtumėte senio leidimą šiai operacijai atlikti, juk vis dėlto reikia įeiti į šeimos rūsį.

- Šį darbelį imuosi sau.

- Laikraščiai mėgsta tokias žinias. Subruzk, - tarė Retnikas ir paniuro.

- Taip.

Retnikas susimąstė. Paėmė cigarų dėžutę ir pasiūlė man.

- Cigarų nerūkau, - tariau, - esu neatsparus plaučių vėžiui.

- A... Aš pamiršau apie tai... Pasikliauju tavimi, Raianai. Galbūt turėjau pažvelgti į grabą pirm leisdamas palaidoti.

- Aš pasikalbėsiu su Džefersonu.

- O aš lauksiu skambučio. Jei tik gausi leidimą, tuoj atidarysime grabą.

- Aš gausiu leidimą.

- Atsimink, Raianai, tu visuomet turi sutarti su šauniais policijos vyrukais.

- Aš tai atsiminsiu, kol jūs šito nepamiršite.

Sėdau į mašiną, užsirūkiau ir keletą minučių mąsčiau. Pirma nutariau važiuoti į kontorą, iš ten paskambinti Žanetai Vest ir sužinoti, ar senis galės mane priimti. Privažiavęs prie kontoros, pastačiau mašiną ir pasikėliau liftu. Atidarydamas duris, išgirdau Veidės balsą - jis kažką diktavo. Mano kontoroje ant grindų gulėjo korespondencija. Pakėliau ir padėjau ant apdulkėjusio stalo. Buvo tvanku, ir aš atidariau langą. Dabar jau aiškiai sklido skardus Veidės baritonas. Jis diktavo raštą apie lipnaus pleistro išsiuntimą. Peržiūrėjau laiškus. Nieko įdomaus neradau. Sudomino tik trys laiškai, kitus išmečiau į šiukšlių dėžę. Tada priėjau prie telefono ir paskambinau Žanetai Vest. Senojo liokajaus balsas pasidomėjo, kas skambina. Aš pasakiau. Po kurio laiko Žaneta Vest paėmė ragelį, ir aš išgirdau:

- Misterio Džefersono sekretorė klauso. Ar čia misteris Raianas?

Atsakiau, kad tas pats, ir paklausiau:

- Ar galiu susitikti su misteriu Džefersonu?

- Taip, žinoma. Ar galite užsukti trečią valandą?

- Aš būsiu trečią.

- Ar ką nors užtikote?

Negalėčiau pasakyti, kad jos balsas būtų ramiai skambėjęs.

- Aš atvažiuosiu paskirtu laiku, - tariau ir padėjau ragelį.

Laikrodis rodė be dvidešimties minučių pirmą. Pajutau alkį. Honkonge valgiau tik kinų valgius. Dabar vėl buvau Pasadenoje. Be

didelio džiaugsmo prisiminiau nepamainomus Sparou sumuštinius, bet organizmas reikalavo maisto. Uždariau kontorą ir nuėjau į barą. Dvidešimt minučių sugaišau, pasakodamas Sparou apie kinų merginas, kuriomis barmenas labai susižavėjo. Po kinų valgio sumuštinis su kietu sūriu ir šiltas alus atrodė gana šlykščiai. Šiaip taip viską prarijęs, grįžau kontoron. Dar spėjau nusiprausti, nusiskusti, persirengti ir jau turėjau važiuoti pas Džefersoną. Kaip ir aną kartą, tylenis, bet gudrus liokajus nuvedė mane tiesiai į Žanetos Vest kabinetą. Ji sėdėjo prie staliuko. Atrodė išbalusi, po akimis juodavo ratilai, sakytum, po bemiegės nakties. Mane pasitikdama, ji atsistojo.

- Užeikite, misteri Raianai, prašom sėstis.

Aš įėjau ir atsisėdau.

- Kaip sekėsi kelionėje? Misteris Džefersonas jus priims po dešimties minučių.

- Sakyčiau, kelionė buvo sėkminga.

Išsiėmiau iš piniginės Franko Belingo nuotrauką, kurią ji buvo davusi prieš man išvykstant, ir numečiau ant stalo.

- Atsimenate, jūs man davėte šitą fotografiją? Ir dar sakėte - Hermanas Džefersonas.

Ji žiūrėjo į fotografiją, bet jos veidas liko bejausmis.

- Taip, aš šitą sakiau.

- Parodysiu ją Džefersono tėvui ir pasakysiu, kad jūs man davėte šią nuotrauką, tvirtindama, jog tai esąs jo sūnus.

Ji nuleido galvą ir, žiūrėdama į rankas, paklausė:

- Jis mirė? Ar Hermanas mirė?

- Taip, jau dabar tikrai mirė.

Žaneta tarsi suakmenėjo ir sėdėjo nejudėdama. Jos veidas buvo blyškus, žvilgsnis bukas.

- Kas jam atsitiko? - paklausė po kurio laiko.

- Ar žinojote, kad jis buvo įsivėlęs į prekybą su narkotikais?

- Taip... žinojau.

- Tai va, organizacija jį ir pribaigė. Hermanas norėjo juos pergudrauti, bet nepavyko. Kaip apie tai sužinojote?

Keletą sekundžių ji tylėjo.

- Jis man pats sakė. Aš buvau gana kvaila ir jį įsimylėjau. O Hermanas tuo pasinaudojo. Taip, aš buvau nepataisoma kvailė. Paguoda tik ta - taip atsitinka ne vienai moteriai, susidedančiai su vyrais, kurie jų neverti.

- Kodėl man davėte šitą fotografiją ir pasakėte, jog tai Hermanas?

- Aš norėjau apsaugoti misterį Džefersoną. Jis - vienintelė padori ir tauri asmenybė, kurią kada nors esu pažinusi. Aš negalėjau leisti, kad jis sužinotų, jog jo sūnus prekiauja narkotikais.

- Kaip gavote tą fotografiją?

- Atsiuntė Hermanas. Tėvui jis rašydavo tik kartą per metus. Man dažniau.

Ji susijaudino, paskui aprimusi kalbėjo toliau:

- Jūs turite žinoti tiesą. Mes sugyvenome vaiką. Nors ir žinojau, kad Hermanas nedoras žmogus, bet jį mylėjau. Jis tuo naudojosi ir žaidė mano jausmais. Dažnai man atsiųsdavo savo draugų nuotraukas. Atsiuntė ir Belingo nuotrauką. Rašė dirbąs drauge su juo. Prašė atsiųsti 100 dolerių, kad galėtų viską pradėti iš naujo. Nesiunčiau. Tada gavau mįslingą laišką - jis pakliuvo į didelę bėdą. Hermanas buvo įbaidytas. Rašė susidėjęs su narkotikų prekijais, ir jie rengiasi jį nužudyti. Belingas miręs, bet tie žmonės maną, kad miręs Hermanas. Jis rašė, kad jo žmona atgabensianti čionai Belingo kūną. Tai esąs vienintelis būdas įtikinti tuos žmones, kad jis miręs, o kai jie įsitikinsę, tai liausis jį persekioję. Aš buvau sukrėsta, kad jis taip žemai puolė, ir nenorėjau, kad misteris Džefersonas sužinotų teisybę. Štai kodėl taip padariau. Hermanas man davė kino Vong Hop Ho adresą. Jis prašė parašyti tam žmogui, jeigu kas nors atsitiktų. Kai jo žmoną nužudė ir misteris Džefersonas pasakė siųsiąs jus į Honkongą, aš apie tai parašiau Vongui. Be to, pranešiau davusi jums Belingo fotografiją, nes labai bijojau, kad misteris Džefersonas nesužinotų teisybės.

- Bet dabar tiesą jis turi sužinoti, - tariau. - Aš negaliu jos slėpti.

- Kodėl negalite? - ji palinko į priekį. - Kodėl jam nenumirus tikint, kad jo sūnus - padorus žmogus?

- Reikalas ne toks jau paprastas. Grabą turime ištirti. Šito nenuslėpsi, nes bylą tiria policija. Jūsų į tą bylą nevelsiu.

Į duris pasibeldė ir įėjo liokajus.

- Misteris Džefersonas pasiruošęs jus priimti, - tarė man. - Eisite?

Aš nusekiau paskui jį, palikęs nuliūdusią Žanetą.

Vilburas Džefersonas pusiau gulom sėdėjo krėsle-lovoje, ir, atrodė, nepajudėjo iš vietos nuo to momento, kai aš jį lankiau. Jis parodė krėslą šalia savęs.

- Šit jūs ir grįžote, jaunuoli. Žinau, turite ką papasakoti.

Aš atsisėdau.

- Taip, bet žinios ne tos, kurių jūs pageidautumėte išgirsti, - tariau. - Jūs pasiuntėte mane į Honkongą sužinoti tos kinės mergaitės praeitį, ir aš tai įvykdžiau.

Jis tyrinėjo mane, paskui gūžtelėjo pečiais ir tarė:

- Papasakokite viską, ką sužinojote.

Aš išklojau jam pakoreguotą versiją apie tai, kas atsitiko Honkonge, ir ką sužinojau apie jo sūnų. Nesakiau, kaip žuvo Hermanas, tik pridūriau, kad policija rado jo kūną jūroje. Jis klausėsi, nežiūrėdamas į mane, ir jo veidas nerodė jokio jausmo. Kol pasakojau, tylėjo. Kai baigiau, paklausė:

- Jūs kažko norėjote paklausti?

- Policija turi apžiūrėti grabą, - tariau, - prašo leidimo atidaryti rūsį.

- Gerai. Tegu iš mis Vest paima raktą.

- Aš patvarkiau, kad atsiųstų jūsų sūnaus kūną, - toliau kalbėjau, - savaitės pabaigoje sulauksite.

- Ačiū, - abejingai atsakė jis.

Stojo ilga tyla. Aš žiūrėjau į grindis, o jis - kažkur į sieną nieko nematančiomis akimis.

- Nemaniau, kad Hermanas taip žemai kris, - pagaliau susimąstęs tarė jis. - Narkotikų prekeivis... pats blogiausias gyvulys žemėje.

Aš tylėjau.

- Tiek to, turbūt geriau, kad jis mirė, nors ir labai liūdnai tai skamba, - sušnibždėjo. - Dabar apie jo žmoną. Ar nesužinojote, kas ją nužudė?

- Dar ne. Ar norite, kad tęsčiau tyrimą?

- Taip. - Aš regėjau - jo galvoje tik sūnus. - Jeigu ko nors reikia, pinigų ar kitko, mis Vest duos. Jūs turite baigti šią liūdną bylą.

- Pirmiausia man reikalingas rūsio raktas, o antra, aš paprašyčiau atsakyti į vieną klausimą - kas paveldės jūsų turtą dabar, sūnui žuvus?

Klausimas jį nustebino. Atidžiai į mane pažiūrėjęs, paklausė:

- Koks jūsų reikalas, kas gaus mano pinigus?

- Ar tai jau tokia didelė paslaptis? Jeigu taip, prašau atleisti.

Jis susiraukė, ranka paglostė kėdės turėklą ir tyliai atsakė:

- Ne, ne paslaptis, bet kodėl šito klausiate?

- Jeigu Hermano žmona būtų gyva, ar ji būtų paminėta testamente?

- Žinoma, mano sūnaus žmona gautų tai, kas priklauso sūnui.

- Ar tai didelė suma?

- Pusė mano pinigų.

- Kas paveldės kitą pusę?

- Mis Vest.

- Vadinasi, dabar ji gaus viską?

Jis atidžiai pažiūrėjo į mane.

- Teisingai. O kodėl jūs taip domitės mano reikalais, misteri Raianai?

- Toks mano darbas - būti smalsiam, - tariau ir išėjau iš kambario.

Žanetą Vest radau sėdinčią užstalėje.

- Užeikite, misteri Raianai, - tarė šaltu ramiu balsu.

Aš įėjau.

- Man reikalingas raktas nuo Džefersono šeimos rūsio. Policija ketina atidaryti tariamojo Hermano grabą, - tariau. - Aš pažadėjau leitenantui Retnikui atnešti raktą. Misteris Džefersonas neprieštarauja.

Ji pasirausė stalo stalčiuje ir padavė raktą.

- Aš papasakojau jam visą istoriją, ir jis kantriai išklausė, - tariau, slėpdamas raktą kišenėje.

Ji gūžtelėjo pečiais ir paklausė:

- O kas toliau?

- Jis nori, kad rasčiau Džo Anos žudiką. Toks dabar mano darbas.

- Tai kaip ketinate veikti?

- Daugumas žudikų pradeda nuo motyvų. Aš esu įsitikinęs - čia irgi yra motyvas. Net spėju, koks. Tiek to, negaiškim veltui laiko. Kai grąžinsiu raktą, tada ir šią kalbą baigsim.

Palikau ją susikrimtusią, bežiūrinčią į vieną tašką. Liokajus išlydėjo mane, neištaręs nė vieno žodžio. Eidamas prie mašinos pastebėjau - Žanetos Vest kambaryje sujudėjo užuolaidėlė. Ji žiūrėjo, kaip aš išvažiuoju.

2

Leitenantas Retnikas ir seržantas Pulskis išlipo iš policijos mašinos ir pasuko link manęs, laukiančio prie kapinių vartų.

- Kapinės - tai vieta, kur nemėgstu lankytis, - tarė Retnikas, čiulpdamas cigarą.

- Anksčiau ar vėliau visi čia atkeliausim, - tariau. - Į savo tikruo-

sius namus.

- Šitą žinau, bet kam tau reikėjo apie tai priminti, - tarė Retnikas. - Aš nemėgstu šitų tikrųjų namų.

Įėję pro vartelius, pasukome plačiu taku, iš abiejų pusių apstatytų prašmatniais paminklais.

- Turėtų būti kažkur čia, - tarė Pulskis, rodydamas į dešinę. - Ketvirtoje eilėje.

Mes priėjome prie masyvaus marmurinio statinio.

- Tai čia, - tarė Pulskis ir paėmė iš manęs raktą.

- Kaip reagavo senis Džefersonas? - paklausė Retnikas, stebėdamas Pulskį, besiknyburiuojantį prie durų. - Kertu lažybų, pritauškė visokiausių nemalonių dalykų.

- Ei! - išgirdome susijaudinusį Pulskio balsą. - Čia jau kažkas buvo!

Retnikas puolė prie rūsio, o aš jam iš paskos. Tuo tarpu Pulskis atidarė duris. Piktadarys užraktą išlaužė, tarp durų ir spynos įkišęs laužtuvą. Marmuras buvo sueižėjęs, gabalėliai mėtėsi ant žemės. Žmogus, sugebėjęs šitaip suniokoti užraktą, turėjo būti labai stiprus.

- Nieko nelieskite, - įspėjo Retnikas. - Viską gerai apžiūrėkime.

Jis uždegė žibintuvėlį. Rūsyje buvo keturi grabai. Vienas apatinėje lentynoje - be dangčio, dangtis nuimtas ir atremtas į sieną. Priėję žvilgtelėjome į grabą. Jame gulėjo ilgas švino strypas. Daugiau nieko, jokio kūno.

- Šventasis Petrai! Atrodo, kažkas pavogė kūną! - sušuko Retnikas.

- Galbūt jo nė nebuvo, - tariau.

Retnikas atsigręžė į mane. Jo veidas degė iš pykčio.

- Ką turi galvoje? Ko dar nepapasakojai?

- Aš papasakojau viską, ką žinojau.

- O vis dėlto kažką slepi. - Ir paliepė Pulskiui: - grabą nuvežkit į nuovadą ir ištirkit. Gal aptiksite pirštų pėdsakus.

Retnikas paėmė mane už parankės ir išvedė iš rūsio. Tuo tarpu Pulskis nuėjo prie policijos mašinos ir per raciją susisiekė su nuovada. Kai Pulskis jau nebegalėjo girdėti, ką mes kalbame, Retnikas įsikišo burnon cigarą ir paragino mane:

- Klok, klok! Sakyk, kokios velniškos idėjos sukasi tavo galvoje?

- Kol kas jokios, - atsakiau. - O ar jūsų nejaudina, kad mindote kažkieno žmonos, vyro, ar motinos kapą?

- Man nusispjaut, ką aš mindau! - sustaugė Retnikas. - Rytą skambino majoras, mano įtakingasis uošvis. Jis pageidauja žinoti, kada baigsiu šią bylą.

Leitenantas įniršęs kramtė cigarą.

- Net uošvis mane smaugia.

- Sunku jums, - tariau.

- Kodėl manai, kad grabe lavono nė nebuvo?

- Paprasčiausiai šovė galvon, ir viskas. Iš Belingo kūno juk liko vien pelenai. Ar iš pelenų galima atpažinti žmogų? Kam rizikuoti ir patirti nemalonumų, jeigu kas įsigeistų atidaryti grabą ir pažiūrėti, kas likę iš žmogaus? Kadangi tai buvo ne Džefersonas, tai maniau - atvežė Belingo lavoną. Dabar manau, kad jokio lavono apskritai nebuvo. Graban įdėjo švino ir atsiuntė. Jokio kūno nebuvo!

Retnikas susimąstė.

- Tai kodėl tas juokdarys laužėsi į rūsį? - paklausė.

- Štai šitą ir sunku atspėti.

Pats ėmiau svarstyti - kodėl? Ūmai susiprotėjau. Trenkiau kumščiu į delną:

- Žinoma! Aš turėjau būti nuovokesnis. Kaip iš karto nesusiprotėjau!

Retnikas pažvairavo į mane:

- Ką čia murmi?

- Grabe buvo heroinas, du tūkstančiai uncijų. Tai geriausia saugojimo vieta ir pats tikriausias būdas išgabenti iš Honkongo! - tariau.

Retnikas pažiūrėjo į mane ir riktelėjo:

- Taip... tai protinga mintis!

Aš pasakojau:

- Kai į Džefersono nagus pakliuvo siuntinys, jis suprato įklimpęs kartu su siuntiniu. Iš Honkongo negalėjo išvažiuoti - organizacija jį medžiojo. Tiek heroino - tai velniškai dideli pinigai. Džefersonas turėjo įtikinti organizaciją, kad yra miręs. Taip jis vienu šūviu nušovė du zuikius: paliepė Džo Anai parašyti tėvui laišką ir paprašyti pinigų grabui persiųsti. Atsiminkite - jis neturėjo pinigų ir išnaudojo vienintelį būdą heroinui išvežti. Belingo lavoną Amerikos pasiuntinybėje atpažino kaip Džefersono lavoną. Kažkur pakely lavoną išmetė, turbūt jūron, o į grabą įdėjo opiumą ir šviną dėl svorio. Ir nors pats Džefersonas buvo pakliuvęs į spąstus, jis tikėjo, kad žmona ir heroi-

nas yra saugūs.

- Tai kas išvogė iš grabo opiumą? - viltingai paklausė Retnikas.

- Nežinau. Makartis sakė: jie rado gerokai sužalotą Džefersono lavoną. Galimas daiktas, organizacija išgavo paslaptį ir atsiuntė čionai žmogų, kuris išlaužė rūsį ir paėmė prekę. Bet negaliu garantuoti, kad taip ir buvo.

Retniko veidas nušvito.

- Aišku. Tai jau ne mano rūpestis. Yra kovos su narkotikais korpusas. Tegu jo nariai dabar laužo galvas.

Leitenantas įsmeigė į mane akis.

- Niekam neleiskite sekinti savo smegenų.

- Bet vis dėlto nežinome, kaip kinė pakliuvo pas mane ir kas ją nušovė, - tariau.

Šypsena dingo iš jo veido. Retnikas suburbėjo:

- Ta-aip...

- Aš manau, kad žmogžudystė nesusijusi su heroinu. Džo Ana po senio Džefersono mirties būtų gavusi pusę jo turto. Dabar visas turtas atitenka Žanetai Vest. Tai man pasakė pats Džefersonas.

Retnikas pašnairavo į mane:

- Jūs manote - ją nužudė Vest?

- Ne, aš šitaip nemanau, bet ji turėjo dešimties milijonų dolerių vertės motyvą. Aš pasakojau - ji turi ambicingą meilužį, bet tai nepaaiškina, kodėl kinę nušovė mano kontoroje.

Retnikas pasikasė pakaušį.

- Gal man pasidomėti tuo jos draugužiu? - nenoriai paklausė.

Pulskis pašaukė jį prie telefono, ir jis nuėjo prie mašinos, dar perspėjęs:

- Niekam apie tai nepasakok, aš imuosi darbo.

Nuvažiavau į kontorą. Buvo pusė šešių. Kontoroje neturėjau ką veikti, bet ir namo nenorėjau. Priėjau prie laukiamojo kambario lango ir jį atvėriau. Atsisėdęs krėslan, neskubėdamas rūkiau ir mąsčiau. Kas tas paslaptingasis Džonas Hardvikas? Ar tik ne jis - Žanetos Vest bičiulis? Ar tik ne jis nužudė Hermano Džefersono žmoną? Jeigu jis, tai kuriems galams pasirinko mano kontorą ir kodėl panoro mesti ant manęs įtarimą? Kažkaip buvo sunku patikėti, kad Žaneta Vest pati būtų griebusis žmogžudystės. Ji ne tokio tipo moteris. Ir vis dėlto turėjo dešimties milijonų dolerių vertės motyvą. Galbūt tai padarė draugužis, jai nieko nesakydamas... galbūt.

Išgirdau pro atvirą langą atsklidusį Veidės balsą:

- Aš išeinu. Pasimatysim rytoj.

Girdėjau, kaip jis išėjo iš savo kontoros. Buvau tikras - užsuks pas mane, bet neužsuko. Nuėjo į liftą.

Vėl ėmiau sukti smegenis, bet nieko gero nesugalvojau. Staiga išgirdau lėktuvo gaudesį. Tas gaudesys vis garsėjo, paskui pritilo, o aš tarsi apmiręs sėdėjau krėsle. Vėl stipriai sugaudė kylančio reaktyvinio lėktuvo varikliai. Prisiminiau - lygiai tokius garsus girdėjau, kai man paskambino Džonas Hardvikas ir paprašė pasekti svetimą namą Kontauto bulvare. Pašokau ir klausiausi. Per langą sklido aerouosto gaudesys. Aš jau supratau, iš kur sklinda tie garsai. Eidamas koridoriumi, jaučiau, kaip daužosi širdis. Tyliai prislinkau prie Džo Veidės kontoros durų, paspaudžiau rankeną ir pamažu atidariau duris. Veidės skretorė buvo palinkusi prie magnetofono, kurį visada regėdavau ant stalo. Sukosi juostelė ir sklido aerouosto garsai: kylančių ir tupiančių lėktuvų gaudesys.

- Aš pamaniau, kad atsidūriau aerouoste... - tariau.

Ji labai išsigando. Greitai pasitraukė nuo magnetofono ir įsmeigė į mane dideles blyškiai mėlynas akis.

- Nenorėjau jūsų išgąsdinti, bet išgirdau aerouosto gaudesį ir man pasidarė įdomu.

- O... Aš neturėjau kišti nagų!

- Prašau, paleiskite juostelę iš pradžių - tai labai geras įrašas.

Ji sunerimo:

- Misteris Veidė gali supykti...

- Jis nieko nesužinos.

Priėjau prie stalo, persukau juostelę ir nuspaudžiau paleidimo mygtuką. Iš garsiakalbio vėl pasigirdo aerouosto garsai. Klausiausi kokias dvi minutes, tada išjungiau magnetofoną ir nusišypsojau sekretorei. Buvau stipriai susijaudinęs, nes tikėjau - radau paslaptingąjį Džoną Hardviką. Radau fantastiškai pasisekus, per tos sekretorės smalsumą.

- Ar misteris Veidė šį vakarą nebeateis? - paklausiau.

- Ne.

- Gerai, susitiksiu su juo rytoj. Labanaktis, - tariau ir išėjau į savo kontorą. Kurį laiką sėdėjau prie stalo ir rūkiau; mano rankos virpėjo; buvau stipriai susijaudinęs. Laikrodis rodė septintos pradžią, kai irdau išeinančią Veidės sekretorę; ji užrakino kontorą ir nucak-

sėjo koridoriumi. Palaukiau, kol nutils lifto ūžesys, kol išeis visi kontoros darbuotojai, kol nutils visi garsai pastate. Kai buvau tikras, jog name nieko nebeliko, paėmiau visrakčių ryšulėlį, atidariau Džo Veidės duris, įėjau į jo kontorą ir užsirakinau. Apsižvalgiau. Prie sienos pamačiau žalią plieninį seifą. Pabandžiau atidaryti, bet netiko nė vienas raktas. Užbėgęs į savo kontorą, atsinešiau kitų instrumentų. Vargau penkiolika minučių, bet seifo taip ir neatidariau. Nutariau nebegaišti. Žvilgtelėjau į kitą kambarį. Jame buvo stalas, magnetofonas, kėdė ir dokumentų prikimšta spinta. Išnaršiau ją, bet radau tik popierius. Jeigu tai, ko ieškojau, yra kontoroje, tai ne kur kitur, o seife, nutariau. Iš magnetofono išėmiau juostą su aerodromo triukšmu ir įdėjau kitą. Išjungęs šviesą ir palikęs iki galo atviras duris, nuėjau į savo kontorą. Svarsčiau, ar verta skambinti Retnikui. Nutariau pats tirti bylą iki galo. Juk galėjau apsišaukti. Nutariau paskambinti Retnikui tik pasikalbėjęs su Veide. Telefonų knygoje radau jo adresą. Veidė gyveno Laoureso aveniu - viso labo dešimt minučių kelio. Surinkau Veidės numerį, bet niekas neatsakė. Praėjus kiek laiko, vėl rinkau. Ir taip visą vakarą. Pagaliau, prasidėjus dešimtai valandai, jis atsakė.

- Čia Nelsonas Raianas, - tariau.

- O, helo! - Veidės balsas skambėjo džiugiai. - Gal ko prireikė? Ar gerai pasisekė kelionė?

- Puikiai. Aš užsukau į kontorą, norėdamas pasiimti vieną daiktelį, o jūsų kontoros durys atdaros ir šviesa nedega. Turbūt sekretorė pamiršo užrakinti duris. Gal paprašyti namsargio, kad uždarytų?

Girdėjau, kaip jis liovėsi alsavęs.

- Tai velnioniškai įdomu, - tarė kiek patylėjęs. - Verčiau jau aš pats atvažiuosiu.

- Neatrodo, kad kas būtų įsilaužęs.

- Tenai nėra ko vogti, tik magnetofonas ir mašinėlė, bet vis dėlto geriau pats atvažiuosiu.

- Jeigu norite, paprašysiu namsargio.

- Ne, nereikia. Netrukus pribūsiu. Negaliu suprasti, kaip ji galėjo pamiršti užrakinti. Niekad šito nepasitaikydavo.

- Gal įsimylėjo, - susijuokiau. - Na, aš išeinu. Jums nereikės mano pagalbos?

- Ne. Ačiū, kad paskambinote.

- Nėr už ką.

Pakabinau ragelį ir užgesinau šviesą. Uždariau savo kontorą, įėjau į Veidės įstaigą ir atsisėdau prie sekretorės stalo. Išsitraukiau pistoletą ir atleidau saugiklį. Pistoletą pasidėjau priešais save. Teko laukti apie dešimt minučių. Tada išgirdau kylančio lifto gaudesį. Išlindęs iš užstalės, atsistojau už durų su pistoletu rankoje. Išgirdau žingsnius ir bruzdesį Veidės kambaryje. Šviesa užsidegė, durys užsidarė. Aš žiūrėjau pro plyšį. Veidė kiek pastovėjo, viską apžvelgdamas, paskui įėjo į kambarį, kuriame buvau aš, apsižvalgė ir vėl grįžo į kontorą. Girdėjau raktų skambesį ir atrakinamo seifo spynos čekštelėjimą. Jis pasilenkė prie seifo, prikimšto mėgintuvėlių, buteliukų, dėžučių ir kitokių chemiko daiktų.

- Ar heroinas vis dar čia? - tyliai paklausiau.

Jis sudrebėjo ir lėtai pažiūrėjo į mane per petį. Aš laikiau pistoletą taip, kad jis matytų.

- Ką čia veikiate? - paklausė dusdamas.

- Mėginau atidaryti seifą, bet nepavyko, - tariau, atidžiai jį sekdamas. - Tada pamaniau: bus geriau, jeigu pats ateisite ir atrakinsite. Pasitraukite į pašalį ir nebandykite kvailioti.

- Kodėl turėčiau kvailioti? - tarė jis, svirduliuodamas prie stalo, atsidrėbė kėdėje ir rankomis užsidengė veidą. Aš žvilgtelėjau į seifą. Jame buvo apie 50 dailiai suvyniotų paketėlių.

- Tai Džefersono pavogti narkotikai? - paklausiau, priėjęs prie stalo ir prisėdęs ant jo krašto. Veidė atsilošė, trindamas išblyškusį prakaituotą veidą.

- Taip, o kaip sužinojote, kad heroinas čia?

- Jūs pamiršote išimti iš magnetofono juostą su aerouosto garsais, o sekretorė užsimanė paklausyti. Netyčia išgirdau. Taip viskas ir atsidūrė savo vietose, - tariau.

- Aš visuomet buvau užmaršus. Jeigu galima padaryti kokią klaidą, tai aš būtinai ją padarysiu. Supratau įkliuvęs jau tada, kai pasisakėte skrendąs į Honkongą. Jau tada supratau - toje tyrimų grandinėje kažkur užtiksite mane. Aš pasamdžiau žmogų, kad jus nužudytų. Štai kokion neviltin puoliau. Kai žmogžudystė nepasisekė, žinojau: mano demaskavimas - tik laiko klausimas. Teliko laukti.

- Jeigu jums tai bus paguoda, tai manykite, kad sulaukėte, - tariau ir pagalvojau: į visus tuos reikaliukus įvelta Džefersono sekretorė.

- Aš vyliausi, kad pulsite Žanetą Vest, - tarė jis, - todėl ir papasakojau, kas buvo tarp jos ir Hermano, bet kartu žinojau, kad

Honkonge radęs jį ir pasikalbėjęs, prisikasite ir prie manęs.

- Kaip sužinojote, kad Džo Ana veža čia heroiną?

- Mes iš anksto buvome susitarę. Tai, ką pasakojau apie Hermaną, tiesa, bet melavau, sakydamas, kad jo nemyliu. Mes visuomet buvome draugai. Mes visuomet buvome kartu. Pastaruosius dvejus metus stengiausi išsaugoti savo darbą. Bet darbui esu negabus. Ir apskritai niekam negabus. Matyt, todėl mudu su Hermanu ir draugavome. Jis irgi nieko doro nemokėjo dirbti. Mano reikalai klostėsi blogai, o tuo metu Hermanas atsiuntė laišką. Rašė turįs daug heroino ir galįs jį man perduoti. Kaip chemikas gamybininkas, žinau daug būdų heroinui panaudoti, bet pinigų neturėjau. Jis buvo gana kvailas ir parašė, kad tupi spąstuose ir kad kol Džo Ana negaus pinigų, jis neišsirūpins klastoto paso ir bilieto iš Honkongo, ir kad be pinigų Honkonge išsilaikys ne ilgiau, kaip dvi savaites. Jis rašė, kad organizacija jį medžioja, o jeigu sučiups, tai nužudys. Aš regėjau palyginti lengvą būdą dideliems pinigams uždirbti. Maniau heroiną parduoti su dideliu pelnu. Aš jam parašiau, kad pasirengęs pirkti prekę. Susitarėm: Džo Ana tiesiai iš aerouosto atvažiuos pas mane, perduos prekę ir gaus pinigus, bet Hermanas neparašė, kokiu lėktuvu ir kada ji atskris. Aš to ir neklausiau, bijodamas, kad siūlelis nenutįstų iki manęs, nes jau tada nutariau ją nužudyti. - Jis žvilgtelėjo į savo drebančias rankas. - Bet nežinojau, ką man daryti su kinės lavonu. Galiausiai sugalvojau ją palikti jūsų kontoroje - juk ji šalia manosios, ir lengva pernešti. Jūs - detektyvas, ir visi manys, kad ji buvo jūsų klientė. Aš spėjau: policija užsiims byla, kurion įveltas būsite jūs, ir mano pėdsakai dings. Turėjau būti tikras, kad jūsų nebus kontoroje, kai ateis kinė. Aš susiradau juostą, kurią buvau įrašęs seniai, dar tada, kai pirkau magnetofoną. Žinoma, į aerouostą nevažiavau, nes galėjo mane kas nors pastebėti, o panaudojau įrašą, norėdamas jus įtikinti, kad skambina iš aerouosto, nes taip buvo lengva paaiškinti, kodėl misteris Hardvikas negali su jumis susitikti. Kai išėjote, atsisėdau ir laukiau. Laikas slinko lėtai. Ėmiau dvejoti, ar ji apskritai atskris. Pagaliau ji pasirodė ir pasakė, kad heroinas grabe. Tai buvo graži mergina. Aš nuėjau į jūsų kontorą ir atsinešiau pistoletą. Kol ji pasakojo, klausiausi, o kai paprašė pinigų, ją nušoviau. - Jis sudrebėjo ir nusišluostė nuo kaktos prakaitą. - Aš pernešiau kūną į jūsų kontorą ir palikau. Gerai, kad pagaliau viskas baigėsi. Aš negalėjau naktimis miegoti, nesugebėjau parduoti heroino. Jis visas čia. Nekantriai

laukiau, kol grįšite. O kai grįžote, niekaip negalėjau su jumis susitikti. - Jis tiriamai pažiūrėjo į mane. - Ką rengiatės daryti?

Aš jo nė kiek nesigailėjau. Visą kaltę jis norėjo suversti man. Kai neišdegė, pasamdė žudiką, kad mane pribaigtų. Jis žiauriai nužudė Hermano žmoną, per jį žuvo Leila. Jis planavo ir elgėsi labai žiauriai ir šaltakraujiškai, nepasigailėjo net draugo, nors jo draugas buvo toks pat niekšas, kaip ir jis.

- Tą liūdną istoriją jūs turite papasakoti policijai, - tariau ir pakėliau telefono ragelį. Kai ėmiau rinkti numerį, jis išniro iš krėslo ir netvirtais žingsniais išėjo pro duris. Aš pamaniau, kad galėčiau jį sulaikyti, šaudamas į koją, bet nenorėjau kelti triukšmo. Toli nenueis. Mano pareiga - įsitikinti, kad heroinas čia, ir palaukti, kol atvažiuos Retnikas. Kalbėdamas su budinčiu seržantu - prašiau surasti Retniką ir kuo greičiau atsiųsti policijos mašiną - neišgirdau žemyn besileidžiančio lifto ūžesio.

Policininkai rado Veidę po pusvalandžio nuosavoj mašinoj, išgėrusį natrio cianido, - tai buvo paskutinė chemijos pramonėje dirbančio žmogaus privilegija. Veidė pasirinko greitą ir lengvą išeitį.

Retnikas klausėsi pasakojimo, ir jo veidas atrodė rūškanas.

- Aš ėjau ne tuo keliu, - tariau. - Maniau, kad čia įpainiota Džefersono sekretorė, bet atsitiktinai užtikau Veidės pėdsakus. Jeigu Veidė nebūtų palikęs magnetofono juostos, o jo sekretorė nebūtų buvusi tokia smalsi, kažin, ar būčiau jį ėmęs įtarti.

Retnikas pasiūlė man cigarą.

- Klausyk, Raianai, - tarė jis. - Aš turėjau garbės narplioti šią bylą ir įgijau sumanaus seklio reputaciją. Jeigu nori dirbti drauge su manim, pasilik šešėlyje. Viską viešai paskelbsiu aš.

- Jūs prisiminsite mane, o aš nepamiršiu jūsų, - tariau. - Mes turime apmąstyti savo elgesį ir veiksmus, leitenante. Senis Džefersonas, matyt, panorės viską nuslėpti. Jis neleis, kad žmonės sužinotų, jog jo sūnus prekiavo opiumu. Jeigu norite, kad jis apie jus būtų geros nuomonės, susilaikykite nuo reklamos. Džiaukitės, kad Veidė mirė.

Aš palikau jį giliai susimąsčiusį, nuleista galva. Vienintelis žmogus, kurį prisiminiau skaudančia širdimi, buvo mažoji kinė Leila. Ėjau į Sparou barą, ketindamas vienas sau pavalgyti viengungiškos vakarienės, o galvojau apie ją.

Čeizas D. H.

Če 71 Grabas iš Honkongo: Apysaka / Vertė Juozas Varnelis. - K.: Europa, 1993. - 128 p.

Amerikiečio rašytojo, žinomo detektyvo meistro knygoje parodomas tarptautinio narkobiznio voratinklis, apgaubęs visą pasaulį, aprašomi kruvini lupikautojų darbai. Intriguojantis, nuotykių kupinas siužetas patraukia skaitytoją nuo pirmojo puslapio. Nelsono Raiano, privataus detektyvo, papasakota istorija ne tik atskleidžia nusikaltėlių pasaulį, bet jautriai nagrinėja ir bendražmogiškąsias, dorovės, moralės, ištikimybės, pasiaukojimo temas.

UDK 820(73) - 31

Džeimsas Hedlis ČEIZAS
GRABAS IŠ HONKONGO

Apysaka

Redaktorius Jonas Vabuolas
Dailininkas Linas Deltuva
Korektorė Audra Kaunaitė
Kompiuterinis maketas Algio Balčiaus

Duota rinkti 1992 11 25. Pasirašyta spaudai 1993 02 08. SL 774. Formatas 84x108/32. Popierius ir spauda ofsetinė. Garnitūra "Times Roman" 10 punktų. 4 sp. l. Tiražas 20 000 egz. Užsakymas Nr. 273.

Kaina sutartinė

Išleido "Vasario" koncerno "Europos" leidykla, Laisvės al. 101a, 3000 Kaunas
Rinko ir maketavo "Vasario" techninis centras
Spausdino valstybinė įmonė "Spauda", Laisvės pr. 60, 2019 Vilnius